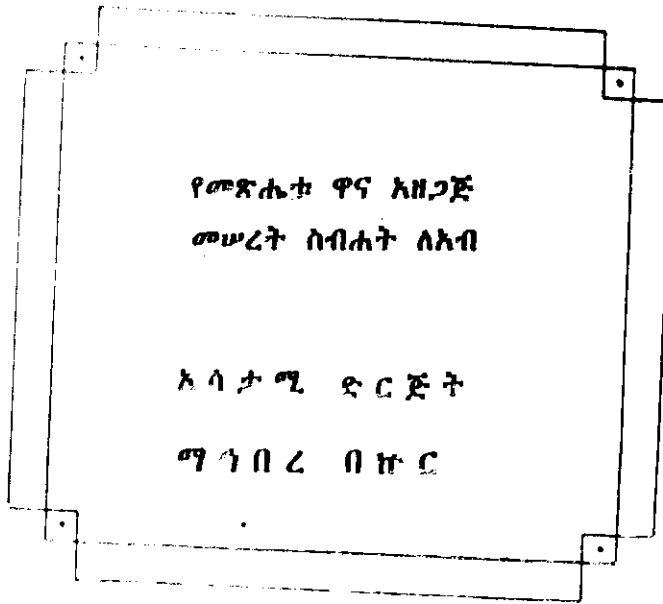

የመጽሐፍ ዋና አዘጋጅ
መሠረት ስብሐት ለአብ

አባታዬ ድርጅት
ማኅበረ በዙር

ፎቶ ቁጥር 8

From the Library of

ፌሴካ ለጥላው ወልደ ዮሐንስ
FESSEHA ATLAW WOLDE YOHANNES

በሰጠው መንፈሳዊ መጽሔት በሦስት መገገድ መገናኘት ይቻላል።

በፖስታ
70422 ጻፉል?

በግንባር ቀርባችሁ
አነጋግሩን

በቴሌፎን
51-68-20 ደውሉል?

ግላሰቢያ

ወደፊት በግጥሙት የጭራ መጽሐፋት የገለገሉ ትምህርት
ለመስጠት የአገላለጽና ፍላጎት በቅድሚያ ግዴታ
አስፈላጊ ስለሆነ፤ ሐሳብ እንድትለግቡን እናሳስባለን።

ማስታወቂያ

ብዙዎቻችሁ በዎልና በሰልክ ለጠየቃችሁን የተሰጠ
መልስ

1. ፍፍተ ሕይወት ግንባራ መድሃኒት ዓለም፤

2. የኢትዮጵያ ተዋሕዶ ተሐድሶ ፍፍተ ሕይወት
ግንባራ በዙር መድሃኒት ዓለም ፡- ከተባሉት ግንባራት ጋር
የዓላማም ሆነ የፕሮግራም አንድነትም ሆነ ግንኙነት ፈጽሞ
የለም።

ሙሉ በሙሉ ወላጊነት ስራ ታላ የተደገፈ እውነትን
መግርፍ መግግር፤ እንዲሁም ለተመሳሳይ ዓላማ
የተቋቋሙ ግንባራትን መደገፍና ግንባራታት ከዓላማችን
አንዱ ሲሆን፤ ግንባራትን የግፍረስ ወይም በእኛ
እንዲጠቃለሉ የግድረግ ተለእኩ የለም።

1ኛ ትምህርት

ዐረፍተ ነገር

ነጠላ	ብዙ		አግርኛ
ግዕዝ	አግርኛ	ግዕዝ	እኛ ነን
1ኛ መደብ	አነ ውለቱ	እኔ ነኝ	እናንተ ናችሁ
2ኛ ተባ.	አንተ ውለቱ	አንተ ነህ	እናንተ ናችሁ
አን.	አንቲ ውለቱ	አንቺ ነሽ	እነርሱ ናቸው
3ኛ ተባ.	ውለቱ ውለቱ	እርሱ ነው	እነርሱ ናቸው
አን.	ይለቲ ይለቲ	እርሷ ናት	

ማውጫ

	ርእስ	ገጽ
1.	ርእስ አንቀጽ	2
2.	መሠረተ እምነት	3
3.	የመጽሐፍ ቅዱስ ጠቅላላ እውቀት	7
4.	የጋብቻ ትምህርት	8
5.	ከርስትና በኢትዮጵያ	11
6.	የመዳን ትምህርት ግጠኝነት	19
7.	አለቃ ነቅዕ ጥበብና አገልግሎታቸው	26

from the Library of
ፍጥነት እግረው ወልደ ዮሐንስ
RUSSIAN ATLANTIC VOIDS YOHANNES

ይህን ዓመት ደግሞ ተዋት!

የእያንዳንዱ ቅጽበት፣ በኮንድዩሜት ትዝታ ይህን ያህል ጎልተው በተናጠል በአእምሮአችን ባይመዘገቡም፤ በሰዓት፣ በቀን፣ በሳምንት፣ በወር፣ በዓመት እየተጠቃሙና የራሱን ድምር ትዝታ እየተወሰዱ ያሉት ስላል፣ ያሉት ሁሉ ታሪክ ሆኖአል፤ ተጽዕኖአል፤ ተነስሞ መዝገብ ቤት ይተግላል፤ አብዛኛው ሰው በሰራው ቀን ትዝታ ላይ መሥራቱን ከሚያሳልፍ ይልቅ በሚመጣው ቀን ምን እንደሚያጋጥመው አውቶ ለመዘጋጀት በእጅጉ ይጥራል፤ በፎቅ ፍላጎትም ያለው ስለ ወደረቱ እቅድ መሳካት ነው። ይህንንም የሰው ልጅ ፍላጎት የተረፈ ብልጣብና የኅብረተሰብ አባላት መጠራጠን እንዲቻል ለሕግና ለጥበቃ አገልግሎት የሚሰጥ ሕዝብ ለሰውነት ጥበቃና ጊዜውን በመዘጋጀት ሥጋዊና ሥነ-ልቦናዊ ጥበቃ ይሰጣል።

እንደይህ የመሳሰለው አካባቢ ያረጋ ተጽእኖ ከሚቀርብበት ውስጣዊ ግፊት የተነሳ ሰዎች ከአርገው ዓመት ትዝታ ይልቅ ለመጠራጠን ጊዜ ምን ይሆንታ ትድሚያ ይሰጣሉ። በእነዚህም ለመጠራጠን ዓመት በፍህ ተስፋ እውን መሆን ሲሉ ጠንክሮ ለመስራት በመሥራት እውቀታቸውና ጋደላቸው ይሰጣሉ። ስለዚህም በየዓመቱ መጀመሪያ ለአዲሱ ዓመት እንኳን አደረሰህ! አደረሰህ! አደረሰህ! በመባባል የመልካም ምኞት መግለጫ ይለዋወጣሉ። ስለ አዲሱ ዓመት እንጂ ስለሰራው ግድ የሚኖረው ያለ አድመሰልም፤ ላለፈው ክረምት ቤት ይይሠራለትምና።

በሀገራችን ቤተሰብ፣ ወንዶችም፣ አረጋውያንም፣ ለርጌ ለባላቸውን ለገበያውና ተኩሰው ለአዲሱ ዓመት አቀባበል ይበጋጃሉ። ቤተሰብ የመገልገያ ስታዎችን እንድትሰጥ፣ በሕንጻው ላይ በመልክ በመልክ ያስቀምጡታል። በአዲስ ዓመት ሁሉን አዲስ የግድረግ ፍላጎት በሁሉም ዘንድ ለሰላም፣ ደኅንነት፣ ደኅንነት፣ የተቃራኒውን በአዲስ ዓመት አብዛኛውን ስታ አዲስ ያደርጋል። በተለይም በሃገር ቤት በአርገው ዓመት የመጨረሻ ቀን ሌሊት ወንድ ወደ ወንዝ ወርዶ የአርገውን ዓመት እድፍና ጠረን በሕጽበት ያስወግዳል። ለካሉ ላይ የተለጠፈውን ቆሻሻ ሁሉ እየጠራረገ ወደ ጅረት ለሚወስደው ውሃ አሳልፎ ይሰጣል። ራሱን ያድሳል፤ አዲስ ሰው በአዲስ ዓመት፣ በአዲስ ሥራ፣ በአዲስ ነጭ።

ከወደ ፊደሉ ገፋ ያደረገ ከሆነ ደግሞ፣ በሰራው ዓመት ምን አቅዶ እንደነበረ፤ ከታደሰው ምን ሠርቶ የቀረበ እንደቀረ፤ ለቀሪው አቅድ ገብ አለመምታት የከገንነት የጠረው ችግር ምን እንደሆነ ይመረምራል፤ ይገመግማል። አዲሱን ዓመት በአዲስ እቅድ ሊጋተረው ቃል ገብቶ ይነሳል። ከችግርዋ ባገኘው ተመክሮ አዲስ መፍትሔዎችን እያጠና ሊከተለው የሚገባውን መስመር ወስኖ ይነሳል።

በሌላ በኩል ደግሞ ሌላ ዓይነት የኅብረተሰብ አባላት ይታያሉ። አምናን እንደካታምና፣ ዘንድሮንም እንደአምና በማሰብና በመሥራት «ባለሀብት ሂድ» የተባሉ ይመስላሉ፤ እዚያው የቀመጡት የሚረገጡ ሌሎች አልፍ ግለት ካልቻሉ እግራቸውን በማንቀሳቀስ ባይደክሙት ያስቻሉ። እንደዚህ ጊዜ ማየት ተቀቅሮ የጊዜ መቆጠሪያ የቀመ ሲመስል፤ የተቀቀሱ የጊዜ መቆጠሪያ ደግሞ ወደ ጓላ የሚሸከረከር ይመስላል። ያለ ዓላማና ጥበብ፣ ያለ እቅድና ፕሮግራም የሚሠሩ ያንኑ የድርጅት ስህተት ሳይሆን ለብዙ ሺህኖች ጊዜ የሚያገመግሙት ሰዓት በእነርሱ ዘንድ በ1987 እና በ1988 ዓመት ምሕረቶች መካከል ልዩነት ያለም። ስድሚያቸው በየዓመቱ ያንድ ዓመት እመርታ እየጨመረ እዚህ መድረሱን እንኳ አይረዱትም።

አብዛኛዎቹን በቀን መቆጠሪያ ሰራዊት ላይ የጥገና የወር፣ የባህላት ስሞችን ስናንብብ፣ ያው እንደአምናውና እንደካታምናው የጥበቃና ያሉ፣ ወደፊትም ሊመላለሱ የሚችሉ ይመስላል። ከዚህ የተነሳም ሁሉ እንደነበረ ነው፤ የተለወጠና አዲስ ነገር የለም እንል ይሆናል። ፋሩ ገን ካለችት የቀን መቆጠሪያ ሰራዊቶች አገዳች ተምረን ከሆነ ግንባላ መስከረም 1 ቀን 1988 ዓ.ም. የሚከበረው የአዲስ ዓመት መጀመሪያ በዓል ባለፈው ጊዜ አልነበረም፤ ወደፊትም አይኖርም። እንዳለፈው ሁሉ መጠራጠን ሌላ ኩነት አዲስ ነው። ይህን አውነታ እንዘነጋ ይሆን?

ሁላችንም ልናስተውለው የሚገባ ሌላ ታላቅ ቁጥር ነገር ደግሞ አለ። በእያንዳንዱ ቀን ለኛ ብዙ የአግዚአብሔር ጸጋ ሊሰጥና ሊታወቅ ይችላል። የተገኘውን የጥበቃና የጥበቃ መረብን በማጥፋት የሰብአን ልቦናዊ ክፍት ጋራን ሰውሮ፤ ... አረ ሰንቀ ተቀጥሮ እዚህ እደረክን። «ዘ(91)፣ 1-16» አምን እንደገና አዲስ የገበያ፣ የሥራ፣ የጸጋ ዓመት ከታላቅ ፍትሩ የተነሳ ሰጠን። ለዚህ መለታውም የፍትህ ምላሽ ይሰጣል። «የገበያ ፍሬ» ጌታ አግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስለኛ ታተቀ። በዚህ ምክንያት ሌላ አዲስ ዓመት ተሰጠን። ለፍሬ «እንዳለፈው ዓመት ዘንድም» እኩተኩትላችኋል። ለደርግላት ዘንድ ሌላ የአንድ ዓመት እድል ለሰጠህ ጠያቂላት። ይህ ሁሉ ተደርጎልኝ ካላረራች በሚቀጥለው ዓመት ግንባታ ለሀገር ይህን ዓመት ደግሞ ተጥት። እያለ ታተላልገህ ሆንም። ሉቃ. 13፡6-9፤ ሮሜ 8፡26፡27።

አምላካችን ተቀጥሮ ከሚያልቀው፣ ለዓለማችን ከሚጠላት የፀሐይ ጊዜ አንድ አዲስ ዓመት ዓመት (የዓመት ዙር) በመስጠት አይቆጠንም። ፍፁም ወደ ሆነ በሌላ ማለት ሊታወቅ እንደተሰጠው ያስገነዝባል። በአዲስ ሰማይና በአዲስ ምድር የታወቀች አዲሱን ሰላምና ለያወርሰን ተስፋ ሰጥቷል። ሊ.ሳ.65፡17፤ 2ኢ.ተ.3፡13፤ ራእ.27፡1-5። በአዲስ ሰላም ሊገለገልን ታችኛውን ሌላ ሌላ። ራእ.3፡12። ለእኛም አዲሱን ለዘጋጀታልናል። ሊ.ሳ.62፡21 ራእ.2፡17።

የዚህ የተቀረጸ ገለጻ የሆነች መብት በእያሰብ ክርስቶስ አዲስ ፍጥረት ለሆነ ክርስቲያኖች ነው። የሉ.3፡3-7፤ 2ቀ.5፡12። በዚህም በልባችን መታደስ ዕለት በዕለት እየተለወጠን፤ ያላረፈውን በመርሳት ወደተቀመጠን የዓለግ ምልክት ለመድረግ ሌላ መንገድ ማግኘት ወደፊት እንሰብ። «ይህን ዓመት ደግሞ ተጥት» ተብሎ ልናል። ሮሜ 12፡21 ራእ.3፡12።

ይህን ዓመት ደግሞ ተዋት!

የእያንዳንዱ ቅጽበት፣ በኮንድዩኔታ ትዝታ ይህን ያህል ጎልቶ በተናጠል በአእምሮአችን ባይመዘገብም፤ በስዓት፣ በቀን፣ ከዚያም በወርና በዓመት እየተጠቃለለና የራሱን ድምር ትዝታ እየተወሰደና ፍርድ አልፎ ያለፈው ሁሉ ታሪክ ሆኖአል፤ ተጽፎአል፤ ተነበም መዝገብ ቤት ይቀመጥ ተብሏል። አብዛኛው ሰው ባለፈው ቀን ትዝታ ላይ ሙሉ ጊዜውን ከሚያሳልፍ ይልቅ በሚመጣው ቀን ምን እንደሚያጋጥመው አውቆ ለመዘጋጀት በእጅጉ ይጥራል። ብርቱ ፍላጎትም ያለው ስለ ወደፊት እቅድ መሳካት ነው። ይህንንም የሰው ልጅ ፍላጎት የተረፈ በልጣብልጥ የጎበረተሰብ አባላት መጪውን እድልህን ልንግርህ እንችላለን እያሉ የዋሁን ሕዝብ ለዘመናት ገንዘቡንና ጊዜውን በዘበዙት፤ ሥንልቡናውንም ስለቡት።

እንደዚህ የመሳሰለው አካባቢያዊ ተጽእኖ ከሚቀሰቅሰው ውስጣዊ ግፊት የተነሳ ሰዎች ከአሮጌው ዓመት ትዝታ ይልቅ ለመጪው ጊዜ ምን ይሆንታ ቅድሚያ ይሰጣሉ። ስለዚህም ለመጪው ዓመት ብሩህ ተስፋ እውን መሆን ሲሉ ጠንክሮ ለመስራት በሙሉ እውቀታቸውና ኃይላቸው ይዘጋጃሉ። ስለዚህም በየዓመቱ መጀመሪያ ለአዲሱ ዓመት እንኳን አደረሰህ! አደረሰሽ! አደረሳችሁ! በመባባል የመልካም ምኞት መግለጫ ይለዋወጣሉ። ስለ አዲሱ ዓመት እንጂ ስላለፈው ግድ የሚኖረው ያለ አይመስልም። ላለፈው ክረምት ቤት አይሠራለትምና።

በሀገራችን ሌሎችም፣ ወንዶችም፣ አረጋውያንም አሮጌ ልብሳቸውን አጥበውና ተኩሰው ለአዲሱ ዓመት አቀባበል ይዘጋጃሉ። ሌሎች የመገልገያ ዕቃዎችን አንድ በአንድ እያጠቡ በመልክ በመልኩ ያስቀምጡታል። በአዲስ ዓመት ሁሉን አዲስ የማድረግ ፍላጎት በሁሉም ዘንድ አለ ማለት ይቻላል። የተቻለውን በአዲስ ዓመት አብዛኛውን ዕቃ አዲስ ያደርጋል። በተለይም በሃገር ቤት በአሮጌው ዓመት የመጨረሻ ቀን ሌሊት ወንዱ ወደ ወንዝ ወርዶ የአሮጌውን ዓመት እድፍና ጦረን በሕጽበት ያስወግዳል። አካሉ ላይ የተለጠፈውን ቆሻሻ ሁሉ እየጠራረገ ወደ ጅረት ለሚወስደው ውሃ አባልፎ ይሰጣል። ራሱን ያድሳል፤ አዲስ በው በአዲስ ዓመት - ለአዲስ ሥራ - ለአዲስ ኑሮ።

ከወደ ፊደሉ ገፋ ያደረገ ከሆነ ደግሞ፣ ባለፈው ዓመት ምን አቅዶ እንደነበረ፤ ከታቀደው ምን ሠርቶ የቱ እንደቀረ፤ ለቀሪው እቅድ ግብ አለመምታት ምክንያት የነበረው ችግር ምን እንደሆነ ይመረምራል፤ ይገመግማል። አዲሱን ዓመት በአዲስ እቅድ ሊጋተረው ቃል ገብቶ ይነሳል። ከችግሮቹ ባገኘው ተመክሮ አዳዲስ መፍትሔዎችን እያጠና ሊከተለው የሚገባውን መስመር ወስኖ ይነሳል።

በሌላ በኩል ደግሞ ሌላ ዓይነት የጎበረተሰብ አባላች ይታያሉ። አምናን እንደሻቻምና፤ ዘንድሮንም እንደአምና በማሰብና በመሥራት «ባለሀብት ሂድ» የተባሉ ይመስላሉ፤ እዚያው የቆሙበት የሚረገጡ አሉ። እልፍ ማለት ካልቻሉ እግራቸውን በማንቀሳቀስ ባይደክሙስ? ያሰኛል። አንዳንድ ጊዜ ማየቱቶቹ የጊዜ መቁጠሪያ የቆመ ሲመስል፤ የጥቂቶቹ የጊዜ መቁጠሪያ ደግሞ ወደ ጓላ የሚሸከረከር ይመስላል። ያለ ዓላማና ግብ፣ ያለ እቅድና ፕሮግራም የሚሠሩ ያንኑ የድሮውን ስህተት ዛሬም ለብዙ ሺህኛ ጊዜ የሚደግሙ ናቸው። በእነርሱ ዘንድ በ1987 እና በ1988 ዓመተ ምሕረቶች መካከል ልዩነት የለም። ዕድሜያቸው በየዓመቱ ያንድ ዓመት እመርታ እየጨመረ እዚህ መድረሱን እንኳ አይረዱትም።

አብዛኛቸውን በቀን መቁጠሪያ ሰሌዳ ላይ የቀን፣ የወርና የበዓላት ስምችን ስናነብ፣ ያው እንደአምናውና እንደሻቻምናው የነበሩና ያሉ፣ ወደፊትም ሲመላለሱ የሚኖሩ ይመስለናል። ከዚህ የተነሳም ሁሉ እንደነበረ ነው፤ የተለወጠና አዲስ ነገር የለም እንል ይሆናል። ዳሩ ግን ካለፉት የቀን መቁጠሪያ ሰሌዳዎች አንዳች ተምረን ከሆነ ማከሰኞ መስከረም 1 ቀን 1988 ዓ.ም. የሚከበረው የአዲስ ዓመት መጀመሪያ በዓል ባለፈው ጊዜ አልነበረም፤ ወደፊትም አይኖርም። እንዳለፈው ሁሉ መጪው ሌላ ነው፤ አዲስ ነው። ይህን እውነታ እንዘነጋ ይሆን?

ሁላችንም ልናስተውለው የሚገባ ሌላ ታላቅ ቁም ነገር ደግሞ አለ። በእያንዳንዱ ቀን ለኛ ብዙ የእግዚአብሔር ጸጋ ፈሶልናል። ያላየነውንና ያየነውን የጠላት ወጥመድ ሁሉ አክሽኖ፤ መረቡን በጣጥሰ፤ ቀስቱን ሰባብሮ፤ ከአደጋና ከቀትር ጋረን ሰውሮ፤ ... አረ ስንቱ ተቆጥሮ እዚህ አደረሰን። መዝ. (91)፡1-16። አምን እንደገና አዲስ የንስሐ፣ የምሕረት፣ የጸጋ ዓመት ከታላቅ ፍቅሩ የተነሳ ሰጠን። ለዚህ ውለታውም የፍቅር ምላሽ ይፈልጋል። የንስሐ ፍሬ። ጌታ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስለኛ ታተቱ። በዚህ ምክንያት ሌላ አዲስ ዓመት ተሰጠን። ለፍሬ። «እንዳለፈው ዓመት ዘንድሮም፣ እኩተኩትላትና ማዳበሪያ አደርግላት ዘንድ ሌላ የአንድ ዓመት እድሜ ለበለሰህ ጨምርላት። ይህ ሁሉ ተደርጎላት ካላፈራች በሚቀጥለው ዓመት ጎነቅላታለህና ይህን ዓመት ደግሞ ተዋት።» እያለ ታተልገደህ ሆንም። ሉቃ. 13፡6-9፤ ሮሜ 8፡26፤27።

አምላካችን ተቆጥሮ ከሚያልቀው፣ ለዓለማችን ከመደበላት የፀሐይ ጊዜ አንድ አዲስ ዓውደ ዓመት (የዓመት ዙር) በመስጠት አይወሰንም። ፍፁም ወደ ሆነ ዘላለማዊ ተሐድሶ እንደተስፋው ያስገባናል። በአዲስ ሰማይና በአዲስ ምድር የታቀፈች አዲስ ዓለም ሊያወርስን ተስፋ ሰጥቶናል። ኢ.ሳ.65፡17፤ 2ጴጥ3፡13፤ ራእ.21፡1-5። በአዲስ ሰሙ ሊገለጥልን ቃል ገብቷል። ራእ.3፡12። ለእኛም አዲስ ስም አዘጋጅቶልናል። ኢ.ሳ.62፡2፤ ራእ.2፡17።

የዚህ የተሐድሶ ዓለም የዜግነት መብት በኢየሱስ ክርስቶስ አዲስ ፍጥረት ለሆኑ ክርስቲያኖች ነው። የሐ.3፡3-7፤ 2ቆሮ.5፡17። ስለሆነም በልባችን መታደስ ዕለት በዕለት እየተለወጠን፤ ያለፈውን በመርሳት ወደተቀመጠልን የዓላማ ምልክት ለመድረስና ለመያዝ ያለማቋረጥ ወደፊት እንሳብ። «ይህን ዓመት ደግሞ ተዋት።» ተብሎልናልና። ሮሜ 12፡2፤ ራእ.3፡12-14።

መሠረተ እምነት

ከነቅዑ-ጥበብ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ለተሰጠበት ኩነቱና ወልድ ለተሰጠበት ልደቱ ተስማሚ በሆነው በመልእክተኝነት (ተፈናቂነት) እና በታዛዥነት ሥራ መደብ ተገልጾ አባቶችንና የእስራኤልን ሕዝብ በሥጋ ወደሚገለጽበት ጊዜና ስፍራ እስኪያደርሳቸው ድረስ በመንገድ መሪነትና በጠቅላይ ጦር አዛዥነት ሲሠራ (ዘፀ.23+201 33+14-161 ኢያሱ 5+13-151 1ኛ-17+45) የመልእክ እግዚአብሔርን ምስያቱ አርኪ ውሃን በማፍለቅ የዐለትን ምስያ በመንሳት (ገንዘብ በማድረግ 1ቆር.10+4) መርቷቸው የነበረ መሆኑን ባለፉት እትሞች (ጦራ ቁ.6 እና 7) አንብበናል።

ከዚህም ጋር በማያያዝ በእስራኤል ሕዝብ መሪነት የተገለጸው መልእክ ፍጡር መልእክ ሊቀበለው የማይገባውን ሰግደትን፣ አምልኮትን፣ ውዳሴን፣ የመቀበል መብት ያለው አልፎ (አምላክ - መሰከ) ይሆዋ! (የነበረ ያለና የሚኖር) ኤልሻዳይ፣ (ሁሉን የሚችል፣ የሚሳነው የሌለ) የሆነ መለኮታዊ ባለ ሥልጣንነቱን የሚያስጨብጡ ጥቅሶችን ማንበባችንን እናስታውሳለን። ዘፍ.17+11 28+1-41 35+9-151 ዘፀ.3+13-151 6+2-8።

ዛሬም በመቀጠል ኢየሱስ ክርስቶስ የአብ ቃልና ጥበብ የሆነበትንና የተባለበትን ኩነቱንና የባሕርያዊ ግብሩን መግለጫ በጥቂቱ እንመረምራለን።

ወልድ የአብ ባሕርያዊ ቃል

አርዮሳውያን ስለ ወልድ ቃል መሆን ሊያስተምሩን ሲጀምሩ፣ ወልድ አብ የሚናገርበት ባሕርያዊ ቃሉና ግለምን የፈጠረበት ባሕርያዊ ጥበቡ እንዳልሆነ በድፍረት ይናገራሉ። በሹመት ቃል ዐፄ (ቀላጤ) ሆኖ የተሾመ ፍጡር መልእክም ነው ይላሉ። ሆኖም እነርሱ ይላሉ እንጂ፣ መጽሐፍ ቅዱስ አይልም። መጽሐፍ ቅዱስ በባሕርያዊ ጥበቡና ቃሉ፣ ሐሳቡ (ሕሊናሁ)፣ እውቀቱ፣ ማስተዋሉ፣ ችሎታው ... እንደሆነ ያስተምረናል።

የሚታየውና የማይታየው ሁሉ የተፈጠረበት ባሕርያዊ ቃል

ይህም ሁሉን የፈጠረው በቃሉ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ሲያስረዳ፣ ስለ ቃሉ ማንነትና ሀላፊው (አደደሩ) ዝርዝር መግለጫ ያቀርባልናል። «ቃል አስቀድሞ ወይም በመጀመሪያ ነበረ» በማለት ለሀላፊው ጅግራ እንደሌለው ያስተምረናል። «አስቀድሞ ወይም በመጀመሪያ» የሚለውንም ቃል በአሪት ዘፍጥረት 1+1 እናገኘዋለን። «በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ»

ይላል። እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን መፍጠር የጀመረበትን ጊዜ «መጀመሪያ» ይለዋል። ይህ የጊዜ መግለጫ ይህም፣ ፍጥረትን መፍጠር እንደጀመረ ከማስረዳቱ በስተቀር መቼውንም ቢሆን፣ ይህም መኖር የጀመረበት ጊዜ ነው ተብሎ ጤነኛ አእምሮ ባለው ሰው ዘንድ ታስቦ አያውቅም። እግዚአብሔር የሁሉ መጀመሪያ እንደሆነ የሚመሰክር ግልጽና ቋሚ ማስረጃ ነውና። ኢሳ.41+4።

ይህም «የነበረ ያለና የሚኖር» በሚል ስም ራሱን ማስተዋወቁ፣ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ከፈጠረ፣ እርሱስ በግን ተፈጠረ? የሚል ጥያቄ ሊያስነሳ ይችላል የነበረውን የተጠራጣሪውን ሰው ልብ ያንጸል፤ ያንጸልም። ዘፀ.3+13-16። ስለዚህ በጊዜ ሊገለጽ ከማይችል፣ መነሻ ከሌለው ከዘላለም ጀምሮ በፈጣሪነት፣ በአምላክነት፣ በሁሉን ቻይነት፣ በጌትነት ... የኖረ ይህም በወደደ ጊዜ፣ ባቀደው ሰዓት ሰማይንና ምድርን በመጀመሪያ ፈጠረ። «መጀመሪያ» የሚለውም ቃል ፈጣሪ የሆነው እግዚአብሔር መፍጠር መጀመሩን ለማመልከት ገባ እንጂ የፈጣሪን መኖር ጅግረ የሚያመለክት አገባብ የለውም።

እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን በመፍጠር ጀመረ። ሰማይና ምድርም የተፈጠሩት በእግዚአብሔር ቃል ነበረ። «ይሁን»። እያለ በመናገር እያንዳንዱን ፍጥረት ፈጠረ፤ አስገኘ። «ሁሉ በእርሱ (በቃል) ሆነ እንጂ ያለእርሱ የሆነ የለም»። መዝ.(33)+61 144+41 ዮሐ.1+3።

ይህም ሁሉን የፈጠረበት ቃልም «ወልድ» እንደሆነ፤ እርሱም በሥጋ እንደተገለጸ መጽሐፍ ቅዱስ የተረጋገጠ ማስረጃ ይሰጣል። ዮሐ.1+141 1ዮሐ.1+214+9። ሰማያትና ምድር፣ በውስጣቸውም ያሉ ፍጥረታት ሁሉ የተፈጠሩበት ቃል የአብ ባሕርያዊ ቃል ነው። አርዮስና ተከታዮቹ ግን እግዚአብሔር ፍጥረታትን የፈጠረበት ቃል አንድ ቀን የፈለሰፈው የፍጥረት ማምረቻ መሣሪያ እንደሆነ አስመስለው አቀረቡ። ሆኖም መጽሐፍ ቅዱሳችን «እግዚአብሔርም ይሁን አለ፣ ሆነም» ይለናል። (ዘፍ.1+3-24) «አለ» ማለት ተናገረ፤ ትእዛዝ ከአቶ ወጣ፣ እንዲሆን የፈለገው ይሆን ዘንድ በባሕርያዊ መናገሪያ ቃሉ አዘዘና አደረገ ማለት ነው። እርሱ «ይሁን አለ ሆነም» ተናግሮአልና ሆኖ፤ እርሱ አዘዘ ጸኑም። መዝ.(33)+9 ማለትም የመፍጠሪያ መሣሪያ ሠራ ከማለት፣ ወይም በፈለሰፈው የማምረቻ መሣሪያ ማምረት ቀጠለ ከማለት ጋር በፍጹም የተራራቀ ነው።

አርዮሳዊ ሆይ!! «እርሱ አዘዘ፤ እነርሱም ተፈጠሩ» በማለት ይህም እያዘዘ ፍጥረታትን ወደ መኖር ያመጣበትን ንግግር ያፈለቀውን መናገሪያ ቃሉን የተፈጠረ ማምረቻ መሣሪያ ነው ብትለን አንተ ሰይጣን እግዚአብሔር ይገሥጽህ! እንልሃለን። እግዚአብሔር በመልኩ

እንደምሳሌው ለባዊ፣ ነባቢ፣ ሕያው አድርጎ ሠርተናልና ፍጥረታትን የፈጠረበት ቃሉ ከይሆንኩ ከልል ውጪ የሆነ አንድ ቀን የተፈጠረ ነው ብትለን አንቀበልህም። ፍጥረትን ያስገኘው ትእዛዝ የወጣው ከአፋ፣ ከመናገሪያ ቃሉ ነውና፤ ቃሉም በእኔነቱ ከልል ያለ የይህ ጎቱ ምልዐት ነውና ተሳስተህ፤ አታሳስት።

ይሆዋ ያለ ባሕርያዊ ቃል አልናረም

ይሆዋ ቃልን መናገር የግይቶል፤ ቃል የለሽ (እግዚአብሔር) አልነበረም፤ እንደዚህ የሆነበት ጊዜ ፈጽሞ የልም። በሚናገርበት ባሕርያዊ ቃሉ ፍጥረታትን ፈጠረ እንጂ ከባሕርያዊ መለኮታዊ ክልል ውጪ በሆነ ግምረቻ እንዳልፈጠረ ከላይ ተመልክተናል። ወልድም ቃል እግዚአብሔር ነውና እግዚአብሔር ከዘላለም እንደነበረ ሁሉ ነባቢ የሆነበት (የተሰኘበት) ቃሉም በመጀመሪያ በእርሱ ዘንድ ነበረ። ዮሐ.1፥1።

ይሆዋ ለባዊ፣ ነባቢና ሕያው ነው። ያስባል፣ ያውቃል፣ ያቅዳል፣ ያስተውላል፣ ይሠራል። የዚህንም እውነት በእኛና በፍጥረት ዓለም መፈጠርና መኖር ይበልጥ እንረዳለን። ቀና ብለን ሰማይን፣ ጎንበስ ብለን ምድርን፣ ተዟዙረን አካባቢያችንን ከቃኘን በኋላ የምንደርስዉት የእውቀት ጭብጥ አለ። ይህን ሁሉ የፈጠረ ይሆዋ አንደኛ ሁሉን ቻይ እንደሆነ፣ ሁለተኛ በእቅድ እንደሚሠራ በተፈጠረው ፍጥረት ላይ በፊደል ሳይሆን በመንፈስ የተዳፈውን እናገባለን። የእያንዳንዱም ዕለት ድምፅ የለሽ ንግግር ስለዚህ ብዙ ያስተምረናል። መዝ. (19)፥1-6፤ 147፥8-18፤ ሮሜ 1፥20 ይሆናሉ የሚያስብበት፣ የሚያስላስልበት፣ የሚያቅድበት፣ የሚሠራበት ቃሉ፣ እውቀቱ ግስተዋሉ፣ ችሎታው ... በይሆዋነቱ ከልል የነበረ፣ ያለና የሚኖር ነው። «እኔ እግዚአብሔር ... ነኝ» እያለ በዘመናት ውስጥ ራሱን በቃሉ ሲገልጥና ሲያስተዋውቅ ኖሯልና። ዘዳ.32፥39-40፤ ኢሳ.43፥11-13፤ 44፥6።

ስለሆነም እኔ የሚለበትን ቃል አንድ ቀን ከአንድ ስፍራ አላገኘውም፣ ወይም ከፍጥረታት እንደ እንዱ ከፈጠረው በኋላ መናገሪያ ቃል በማድረግ አልሸመውም። ቃሉ ራሱ ይሆዋ ነውና። ዮሐ.1፥1። ይሆዋም ያስባል፣ ያቅዳል፣ ... ግለትን ጉልህና ተአማኒ የሚያደርገው ሐሳቡ፣ እቅዱ፣ ቃል መሆኑና በቃል የመገለጡ ግዝጊት ነው። ለማንኛውም ሕያውና ጤነኛ ሰው የቃል ባለቤትነት ትርጉም ያለው ሆኖ የሚገኘው መጀመሪያ ለራሱ ለቃሉ ባለቤትነት ሁለተኛ ሐሳቡ ለሚገነገረውና ለሚያደምጠው ሌላ ሰው ይሆናል።

ይህስ እንዴት ነው ቢባል፣ አንድ ሕያውና ጤነኛ ህልው በያሰበ፣ በያሰላሰል፤ እቅድ ቢያወጣ፤ ጥላን ቢነድፍ፣ ሥዕል ቢሥል ... የሕያውነቱ ዘፍል በሆነው ቃሉ፣ እውቀቱ፣ ጥበቡ፣ ችሎታው እንደሆነ አያጠራጥርም። የሚያስብበት፣ የሚያስላስልበት፣ እቅድ ያወጣበት፣ ጥላን የነደረበት፣ ሥዕል የጣበት፣ ... ጥበብ፣ ችሎታ ... በቃል አማካይነት ከአፋ ባይወጣም በልቡ የሚኖር ቃል ነው። ይህ ሰው መጀመሪያውን ሊሰራ ያሰበው የቃል ቅርጽና ትርጉም ያለው ስለሆነ ለራሱ ይረዳው ነበር።

ከሠራው በኋላም ሥራውን ያየው ሰው ቃል ባይተነፍስም እንብቦ ይረዳለታል፤ ሥራው የቃል ትርጉም ያለው ጥበብ ነውና።

አዎን፣ ጤነኛ ሰው፣ ጤነኛ ሕልምን ቢያልም እንኳ በቃል ቅርፅ ነፍሱ ተረድታው ነበርና ከነቃ በኋላ ሕልሙ ተቀርጾ በዝገባበትና ለራሱ በተረዳበት ቃሉ ሕልሙን ሊናገርና ሊያስረዳ ይችላል። ሥዕልም ሆነ ጥላን፣ ሌላም ሐሳብ ቢሆን ገና ሐሐሳብ፣ በጥናት፣ በእቅድ ደረጃ በልቡ (በአእምሮው) ተቀርጾ ሲቀመጥ ትርጉም ባለው የቃል ቅርጽ ስለሆነ በወደደ ጊዜ በወረቀት፣ በድንጋይ፣ በእንጨት ላይ ያንኑ በልቡ (በአእምሮው) ያለውን በአእምሮው (በልቡ) እንዳለው አድርጎ ሊቀርጸው ወይም እንደፈለገው በሥራ ሊተረጎመው ይቻላል። የተሳለውን የተነደፈውንም ሆነ የተቀረጸውን ወይም በሥራ የተተረጎመውን በማየት ተመልካች ሊያነበውና ትርጉሙን ሊረዳው ይችላል።

እንግዲህ ይሆዋ አሰበ፣ አቀደ፣ ሠራ፣ ተናገረ ቢባል ሐሳቡ፣ እቅዱ፣ እውቀቱ፣ ጥበቡ፣ ግስተዋሉ ... ትርጉም ያለው የባህርያዊ የሆነ ችሎታው እንደሆነ መናገራችን ነው። ከዚህ የተነሳም የይሆዋ ሐሳቡ፣ እውቀቱ፣ ጥበቡ፣ ግስተዋሉ ጥልቅ ነው አይመረመርም ተብሎ የሚገለጸው እኮ የቃል ትርጉም ስላለው ነው፤ የተዘበራረቀ፣ የተምታታ፣ ትርጉም የሌለው ነው ግለት ግን አይደለም። የማይታይ ሐሳቡ፣ እቅዱ፣ እውቀቱ፣ ጥበቡ፣ ግስተዋሉ ... ምን ያህል ጥልቅና ከምርምር በላይ ሆኖ ሳለ መጠኑ በሚታየው ሥራውና ፍጥረቱ ይታወቃል፤ ይነበባልም። ኢሳ.40፥26፤ ሮሜ 1፥20-21።

ወልድ የይሆዋ ጥበብ የሆነው እንዴት ነው?

እንደ አርዮስ አመለካከት ሐሳብ፣ እቅድ፣ እውቀት፣ ግስተዋል፣ ጥበብ ግለት የሚታይ፣ ወይም የማይታይ ሥራ (ፍጥረት) ግለት ነው። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ አገላለጥ የይሆዋ ሐሳብ፣ እቅድ፣ እውቀት ግስተዋል ጥበብ ... አየተባለ በከፍተኛ አድናቆት የሚጠራው

- 1- የሚታዩና የማይታዩ ፍጥረታትን
- 2- እነዚህንም የሚመራበትንና የሚቆጣጠርበትን ሁለንተናዊና ክልላዊ ሕገተፈጥሮ
- 3- ቅንብራዊና ሥነ ሥርዓታዊ እንቅስቃሴን መሠረት በማድረግ ፍጥረታት ለተፈጠሩበት ዓላማ መኖርንና ወደተለመደው ግብ ግምራትን የመሳሰለውን ሁሉ የፈለሰበትንና ወደ መኖር ያመጣበትን ባሕርያዊ ጥበቡን እንደሆነ እናስተውላለን።

ለምሳሌ አንድ ተመራማሪ በሐሳቡ፣ እውጣ፣ አወረደ፣ አቀደ፣ በምድል አስተካከለ፤ ከዚያም መኪና ፈለሰፈ፣ ሠራና አሳየ። እንደ አርዮስ ያለ ሰው ጥበብ የሚለው የተፈለሰፈውን መኪና ሲሆን፣ መጽሐፍ ቅዱስ ግን ጥበብ የሚለው ፈልሳሚ መኪናውን ለመሥራት የበቃበትን የባሕርይ ገንዘቡ የሆነውንና በእኔነቱ ከልል ያለውን ሐሳቡን፣ እቅዱን፣ ችሎታውን ነው።

ይህዋ በጥበቡ፣ ምድርን መሠረተ፤ በግስተዋሉም ሰማያትን አጸና፣ በእውቀቱ የተሠሩ ቃላት ደመናትን ደመናት ጠልን እንዲያንጠባጥቡ አደረገ። (ምሳ.3፡19-20) ስለሆነም የእግዚአብሔር ጥበብ፣ ግስተዋሉ ግለትም ምድር - ሰማያት - ቀላያት - ደመናት አይደሉም። እነዚህን የሠራባቸው ባሕርያዊ ችሎታው እንጂ ምድር፣ ሰማያት፣ ቀላያት፣ ደመናትን የመሳሰሉት ፍጥረታትን የሚያልፉ፣ የሚጠፉ፣ የጥበቡ የሥራ ውጤቶች ናቸው። በእነነቱ ክብብ ያሉ የባሕርያቱ ምልዓተች ግን አይደሉም። ኤር.10፡10-12።

እንደዚህም ስለሆነ የይህዋ ጥበቡ፣ እውቀቱ፣ ግስተዋሉ፣ ችሎታው ጥልቅ ነው። አይመረመርም ሲባል፤ (ሮሜ 11፡34-35) የፈጠራቸውን ፍጥረታት ግለቱ አይደለም። እነዚህን ሰው የችሎታውን ያህል ይመረምራቸዋል። የማይመረመረው ፍጥረታትን የፈጠረበት፣ በእነነቱ ክልል ያለው የእግዚአብሔር ጥበብ፣ ግስተዋሉ፣ እውቀት፣ ችሎታ ነው። ኢሳ.40፡12-26፤ ሮሜ 16፡27። ከዚህም የተነሳ የባሕርይ እቅዱ፣ ሐሳቡ ጥበቡ ያስገኛቸው ፍጥረታት የፈጣሪያቸውን ጥበበኝነት በማመልከት እንድናደንቅ እንድንወድስ እንድንዘምር ያነሳሱናል። በእያንዳንዱም ፍጥረት ውስጥ የፈጣሪ ጥበብ ይታያል። ኢዮብ 9፡1-10፤ መዝ.8፡1-9፤ 139፡1-18። የይህዋ ጥበብን በተፈጠሩት ፍጥረታት አይወሰንም። በመፍጠር ለተገለጸውና ላልተገለጸው ባሕርያዊ ለሆነው ሐሳቡ፣ ዕውቀቱ፣ ጥበቡ፣ ግስተዋሉ ወሰንና ድንበር የለውም። ቢሆንም ይህዋ በባሕርዩ ካለው ከማይወሰነው ከማይሰፈረውና ከማይቆጠረው ጥበባዊ ምስጢር ... በወሰነው ጊዜ ልንረዳው በምንችለው ዐቅማችን መጠን ጥቂት ብልጭታ ይገልጻልናል። ሮሜ 8፡28-30፤ 16፡25-26፤ 1ቆሮ.2፡6-16፤ ኤፌ.1፡8-10፤ 13፡1-12፤ ቆላ.1፡24-29።

እንግዲያውስ የይህዋ ሐሳብ፣ እቅድ፣ ጥበብ፣ እውቀት፣ ግስተዋሉ፣ ችሎታ ... እኛ ያወቅነው ፍጥረት እንዳይደለ፣ ነገር ግን በይህዋነቱ የመለኮት ክልል (በእነነቱ) ያለ የማይወሰነው የግስብ፣ የግብ፣ የመፍጠር የተፈጠረውንም ፍጥረት የግስተዳደር ችሎታው እንደሆነ እናስተውላለን።

ይህም ዓለምን በመፍጠር፣ በግስተዳደርና ሰውንም በማዳን የተገለጸው የይህዋ ሐሳብ (ሕሊናሁ ለአብ)፣ እቅዱ (ምክሩ)፣ እውቀቱ፣ ግስተዋሉ (አእምሮቱ) ኃይሉ፣ ጥበቡ፣ ቃሉ፣ የግንቱ፣ እደመዝራእቱ፣ እየተባለ የተነገረለት ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። 1ሳሙ.2፡3፤ መዝ.(104)፡24፤ (118)፡15፤ 16፤ (138)፡5፤ 19፤ 10፤ ኢሳ.14፡24-27፤ ኤር.10፡12።

በእርሱም የተፈጠረውን የጥበብ ውጤት ፈጣሪ በሆነው በይህዋ ዘንድ ካለው በፍጥረት ከተገለጸው ባሕርያዊ ጥበቡ ለይተን የምናደባትን ግስተዋል ይስጠን።

በሰው ደረጃ እንኳ ብናስተያየው፣ የሰው ሐሳብ፣ እውቀት፣ ጥበብ፣ ግስተዋሉ፣ እቅድ የነፍሱ ባሕርያዊ ችሎታ እንደመሆኑ መጠን የነፍሱ ለባዊትነት፣ ነባቢትነትና፣ ሕያዊትነት የቆመበት፣ የጸናበትና የሚታወቅበት እኔነቷ ነው እንጂ፣ ነፍሱን አንድ ቀን

የፈጠረችው ፍጥረቷ ነው ልንል አንችልም። በዚህ በእነነቷ አስባ እውጥታ እውርዳ ተጠብባ የፈለሰረችው የሥራ ውጤቷ ሲሆን ብቻ ፍጥረቷ ነው ሊባል ይችላል።

የይህዋ ጥበብ እውቀት ... ከሰው ችሎታ በላይና በከፍተኛ ደረጃ እንደሚለይ ይታወቃል። ሰው ያሰበውን ደጋግሞ ቢያስብበት ወይም ያሰበውን በሥራ ላይ ሲያውለው በሒደት ስሕተት ስለሚያገኝበት ሊያርመው፣ ሊያሻሽሉው፣ ሊለውጡው ይችላል። የይህዋ እውቀት፣ ችሎታ፣ ጥበብ ... ፍጹም ነው። ገና ሲያስብ፣ ሲያቅድ ... መጀመሪያውንና መጨረሻውን ያውቀዋል። የሁሉም ነገር ጅግረውም፣ ፍጻሜውም እርሱ ነውና። መዝ.(33)፡10-11፤ ኢሳ.46፡10፤ ማቴ.25፡34፤ ኤፌ.1፡4-5። እንዲህ ስለሆነም መጽሐፍ ቅዱስ በእያንዳንዱ የመፍጠሪያ ቀን የተፈጠረውን ፍጥረት ሲገመግም «እነሆ መልካም ሆነ» በማለት ሁሉ እንደወደደው እንዳቀደው የሠመረ ሆኖ እንደተገኘ ይነግረናል። ዘፍ.1፡4፤ 10፤ 12፤ 18፤ 21፤ 25፤ 31።

ከእውቀቱ ፍጹምነትና ከጥበቡ ምሉዕነት፣ ከኃይሉም ታላቅነት የተነሳ ትእዛዝ ከአፋ ሲወጣ፣ ፍጥረት እንዲሆን በወደደው የፍጹምነት መጠን በአንድ ቅጽበት ስለሚፈጠር አስቀድሞ መንደፍን፣ ማሻሻልን፣ ማረምን፣ ግስተካከልን፣ በምዴል የጥናቱን ውጤት መገምገምን፣ በሒደትና በአኗኗር በአጠቃቀም የሚያጋጥም ለውጥ ቢኖር ማረምን የሚጠይቅ መውጣት መውረድ በይህዋ ዘንድ የለም። ስለዚህም «ይሁን» ባለ ጊዜ ወደ መሆን የመጣው ዓለም ብቻ አልነበረም። ከፍጥረት ዓለም እያንዳንዱ ገዑስ ፍጥረት የሚመስለው ሁሉ ጭምር የሚተዳደርበት ሕገ ተፈጥሮ በዚያው ዓለም በተፈጠረበት ትእዛዝ ከዓለም ጋር አብሮ ተገኝቷል። በተጨማሪም ዓለምና ሕገ ተፈጥሮ የሚደመደምበት ድንበር በአንድነት ያኔውኑ ተደንግገዋልና የጥበቡን የእውቀቱን የግስተዋሉን የክሂሎቱን ፍጹምነት በመጠኑ ያስነብበናል። መዝ.148፡6። እንግዲህ ይህ ጥበብ፣ ችሎታ ... በእነነቱ ክልል የታቀፈ የይህዋ ባሕርያዊ ገንዘብ እንጂ ፈጥሮ ያገኘው አይደለም።

የባሕርያዊ ጥበብ ፈጠራ :- ጥበብ፣ ስልት፣ ዘዴ፣ ብልሃት፣ መላ፣ መንገድ

ሰው የእግዚአብሔር ምሳሌ ሆኖ በተፈጠረበት ነፍሱ ለባዊ፣ ነባቢ፣ ሕያው እንደሆነ በዚህ ክፍል ተደጋግሞ ተገልጿል። ለባዊትነት፣ ነባቢትነት፣ ሕያዊትነት ለሰው ነፍስ በባሕርያዊ ግብር መግለጫነት ቢያገለግልም፤ ለነፍስ ኩነቷ ግለት የህሉናዋ አመክንዮ፣ የህላዌዋ መታወቂያ፣ የካዊናቷ ባሕርያዊና አካላዊ ዳር ድንበር ይኸው ለባዊትነት፣ ነባቢትነትና፣ ሕያዊትነት ነው። ከዚህ ውጪ አይደለችም። ኢዮብ 32፡8፤ 33፡4።

የሰው ነፍስ ፈጣሪዋን (አኳኗን) የመሰለችበት አኅዝም (ቁጥርም) ይኸው የኩነቷ ሥሉስነት ሲሆን፣ ኩነቶችዋ የተዋቀሩበት የአካሏ ረቂቅነትም (መንፈስነትም) መንፈስ የሆነውን እግዚአብሔርን አስመስሏታል። የእነዚህም ድምር ውጤት «በመልካችን እንደምሳሌያችን ሰውን

እንፍጠር» በማለት ለተናገረበት እቅዱ ሥሙር መሆን ግረጋግጧና ግስረጃ አድርጓታል። ዘፍ.1፥26-27።

መጽሐፍ ቅዱስም የዚህን ምንጭ ምንነት ሲናገር፤ ይህም ሰው አድርጎ ሊፈጥረው ባዘጋጀው ከዐፈር በሰራው አካላዊ ቅርጽ አፍንጫው ስጥ የራሱን የሕይወት እስትንፋስ እፍ በማለት እንዳስተላለፈለት ይናገራል። መለኮታዊውም የሕይወት እስትንፋስ ከዐፈር የተሰራውን አካላዊ ቅርጽ ይህም እንዳሰበውና እንደወደደው ያለ ሕያው ፍጡር (ሕያው ነፍስ) ይሆን ዘንድ እንዳስቻለው ያስተምረናል። ዘፍ.2፥7። ኢዮ.33፥4-6፤ 34፥14-15።

የነፍስ ባሕርያዊ ጥበብ፣ ሐሳብ፣ እውቀት፣ ማስተዋል፣ ክሂሎች ኩነቷ በሆነው ቃል (ነባቢነት) ተቀርጾ ተቀምጦና በልብ ኩነቷ (በላባዊነት) መዝገብ ሞልቶ ተቀምጧል። ሉቃ.6፥45። ሰው የምንም አይነት ቋንቋ ተናጋሪ ቢሆን በነፍሱ ልብ መሆን (ለባዊነት) የሚያስበው፣ የሚያቅድው፣ የሚወስነው ለራሱ በሚረዳውና ለሌላውም ማስረዳት በሚችለው በነፍሱ ቃል መሆን (ነባቢነት) ነው። ስላልተናገረ አላሰበም፤ በነፍሱም ቃል የለውም፤ ነባቢ አይደለም አይባልም፤ ቢፈልግ ያሰበውን በወደደ ጊዜ ይናገረዋልና። በሥጋው ዲዳ እንኳ ቢሆን በነፍሱ ነባቢ መሆኑ ይታወቃል። የሚሥለው ሥዕል፣ የሚቀርጸው ቅርጽ፣ የሚሰራው ስራ ... በነፍሱ ልብ መሆን የተከማቸ የነፍሱ ንባብ ቃል፣ ጥበብ ነውና።

ሰው ከነፍሱ ባሕርይ ምንጭ መሆን የተነሣ በልቡ (በነፍሱ ለባዊነት) የሚያስበውንና፣ በቃሉ (በነፍሱ ነባቢነት) ተቀርጾና ተቀምጦ የሚገኘውን ሐሳቡን፣ እቅዱን፣ ጥበቡን፣ ማስተዋሉን፣ ችሎታውን በስራ የሚገልጽበት ዘዴ ስልት መንገድ ብልሃት፣ መላብዘውን ጊዜ ጥበብ እውቀት ይባላል። ስሙን የወሰደው ብልሃቱን፣ መላውን፣ ዘዴውን፣ ስልቱን፣ መንገዱን ከፈጠረው ከነፍስ ባሕርያዊ ጥበብ ነው።

ምስጢሩን ለማየት ሲሞክር በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት እንዲህ ብሎ መግለጽ ይቻላል። የሰው ነፍስ በሦስቱ ኩነቶች ያላት ባሕርያዊ ሐሳብ፣ እቅድ፣ ጥበብ፣ እውቀት፣ ችሎታ፣ ራሷ የሆነች። ነው እንጂ የፈጠረችው ወይም የምትፈጥረው አይደለም። የሆነችባቸውን ኩነቶች በሥራ የምትገልጽበት ዘዴ ስልት መንገድ ምንም በስሙ ፈጣሪው የሆነውን የነፍስን ባሕርያዊ ጥበብ ስያሜ በመውሰድ «ጥበብ» ተብሎ ቢጠራም ነፍስ የራሷ ኩነቶች በሆኑ ለባዊነት፣ ነባቢነትና ሕያዊነት የምትፈጥረው አእምሮአዊ ፈጠራ የባሕርያዊ ጥበብ ነጻብራቅ መሆኑ በግልጽ ይታወቃል።

ይህን ማብራሪያ እንደያዘን፣ ወደ ይህም ባሕርያዊ ጥበብ ብንመለስ ንጽጽሩ ማብራሪያውን ይበልጥ ያጎላልናል። ወልድ በይሆዋ ልብ መሆን ያለና የሚኖር ባሕርያዊ ጥበብ እውቀት ማስተዋል፣ ክሂሎች ቃል ነው። በጥበቡ ሰማያትን ያጸና፣ በማስተዋሉም ምድርን የፈጠረ ይህም በሰማይና በምድር ያሉ ፍጥረታትን በመጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎ በምናገኘው መላ ብልሃት ዘዴ ስልት መንገድ ለመፍጠር ባይወሰንና ይህን ዘዴ ስልት መንገድ ሳይከተል በሌላ የአፈጣጠር ዘዴ ቢፈጥር ኖሮ የሚከለክለው ባልነበረ። ባሕርያዊ ጥበቡ ግን ራሱ የሆነው ኩነት ስለሆነ

አይለወጥም። ሚ.ል.3፥6፤ ዘጥ.23፥19። በጥበቡ የሚፈጥረውን የአፈጣጠር ዘዴ ስልት መንገድ ግን የጥበቡ ነጻብራቅ የአእምሮውና የክሂሎቱ ፈጠራ ስለሆነ እንዳሻው ይለውጠዋል።

ለምሳሌ ይህም በመጀመሪያ ሰማያትንና በጨለማና በውሃ የተሸፈነች ባዶ ምድርን ፈጠረ። በዚሁ ቀን ብርሃንን ፈጥሮ ቀንና ሌሊትን ለየ። በሁለተኛውም ቀን ጥልቅ የሆነውን ምድርን ሸፍኗት የነበረውን ውሃ ከሁለት ከፈለና ጠፈርን ፈጥሮ በውሃና በውሃ መካከል የሚኖር ሰማይ ብሎ ጠራው። ቀጥሎም ምድርን የሸፈነችን ተራፊውን ውሃ እንዲሰብሰብና የብስ እንዲገለጽ አደረገ። እንግዲህ ከዚህ የፍጥረት ታሪክ ምን እንረዳለን? ይህም ሰማያትንና ምድርን ለመፍጠር ያሰበበት፣ ያቀደበት፣ የወሰነበትና፣ የፈጠረበት ጥበብ የባሕርዩ ሲሆን ለመፍጠር የተጠቀመበት ዘዴ የባሕርያዊ ጥበቡ ነጻብራቅ ወይም የእውቀቱና የችሎቱ ፈጠራ ነው። ቢፈልግ ኖሮ በሁለተኛው ቀን የሰራውን በዚያው በመጀመሪያው ቀን በአንድ ጊዜ ትዕዛዙ እንዲፈጠሩ ግድረግ ይችላል ነበር። ጥበቡ፣ ችሎታው፣ ባሕርያዊ ሲሆን፤ ያፈጣጠሩ ዘዴ-ስልት - መንገድ ግን የችሎታው ነጻብራቅና ፈጠራ ነው።

ሌላውም የአፈጣጠሩን ዘዴ፣ አንድ በአንድ ብናየው የሚያስረዳን ይህንኑ እውነታ ነው። ሰባት ቀን የወሰደውን የፍጥረት ታሪክ ቢፈልግ ኖሮ በአንድ ቀን በአንድ ቅጽበት ማጠቃለል ይችላል ነበር። ይህም አንደኛው ዘዴ በሆነ ነበር። ባሕርያዊ ጥበቡ፣ ችሎታው ግን መቼውንም ባሕርያዊ ነውና ኩነቱም ነውና አይለወጥም። ጥበቡን ችሎታውን፣ እውቀቱን፣ ማስተዋሉን፣ ውሳኔውን፣ እቅዱን ተግባራዊ የሚያደርግበት ዘዴ ግን እንደወደደ የሚፈጥረው የችሎታው ፈጠራ፣ የእውቀቱ ነጻብራቅ ነው። ይህም ማለት ዘዴው፣ ስልቱ፣ መንገዱ ባሕርያዊ እና ኩነቱም አይደለም ማለት ነው። አርዮስም ሆነ ተከታዮቹ ሊያስተውሉ ያልቻሉት ምስጢር አንዱ ይህ ነበር። በይሆዋ የሥላሴነት ክብብ የወልድ ኩነት ቃል፣ ጥበብ፣ እውቀት፣ ማስተዋል፣ ክሂሎች፣ ሲሆን፣ እርሱም አካላዊ ነው። ይህም ጥበቡ፣ እውቀቱ፣ ማስተዋሉ፣ ክሂሎቱ በሆነው ወልድ ዓለማትን የፈጠረበት ዘዴ- መላ -ስልት- መንገድ- ብልሃት ምንም ጥበብ ተብሎ ቢጠራ ኢአካላዊ ነው፤ ቋሚ አይደለም። የጥበቡ ፈጠራ ስለሆነ አሁን እንደዚህ ሠርቶ እንደሆነ ሌላ ጊዜ እንደዚያ አድርጎ ይሠራል።

እንደ እውነቱ ከሆነ አርዮስ በይሆዋ ሥላሴነት ክብብ ያለ ቃል፣ ጥበብ፣ አእምሮ ወልድ መሆኑን ማስተዋል እንደተሳነው ሁሉ ፍጥረታትን በስራ ላይ ለማዋል የተጠቀመበትን የአእምሮውን፣ የክሂሎቱን ፈጠራ የጥበቡን ነጻብራቅ ምንነትም ማስተዋል አልቻለም ነበር። የይሆዋን ባሕርያዊና አካላዊ ጥበብ፣ አእምሮ፣ ቃል፣ ችሎታ የሆነውን ወልድንና በእርሱ ጥበብ መሆን ዓለማትን ለመፍጠር የተጠቀመበትን ፈጠራ፣ ዘዴ (ጥበብ) አላወቃቸውም። በዚህም ምክንያት ሁለቱንም ማለት አካላዊ ጥበቡን ወልድንና ጥበብ ተብሎ የተጠራውን የጥበቡ ፈጠራ የሆነውን ዘዴውን፣ ስልቱን፣ መንገዱን «ጥበብ ተብሎ በመጠራቱ ብቻ አደባለቃቸውና በአንድ ዓይነት ትርጉም ተረዳቸው።»

እስኪ አንድ ምሳሌ እናክልበት። እግዚአብሔርም «በርሃን ይሁን አለ፤ በርሃንም ሆነ» ሲል የሚገልጽው በመጀመሪያ ደረጃ የእግዚአብሔርን መናገሪያ ቃል ባሕርያዊ ጥበብ፣ ባሕርያዊ እውቀት የሆነውን ወልድን ያመለክተናል። እርሱም የይሆዋነቱ ምልክት የእነነቱ መግለጫ ባሕርያዊ ቃል ጥበብ ነው። በእርሱ ዓላማትን ፈጠረ። በሁለተኛ ደረጃ ከሰማይና ከምድር ተጥሎ በርሃንን ለመፍጠር የተጠቀመበት የባሕርያዊ ጥበብ የአረግጠር ዘዴ ይታያል። ይህ የተፈጠረው በርሃን አካላዊ ሆኖ በመዓልት የሚያበራ፣ በሌሊት ላይ የግደላለጥን ጌንዲሆን የተጠቀመበት ብልሃት - መላ - ዘዴ - ስልት፣ ማገድ - ራሱ ጥበብ ነው፤ ሆኖም የባሕርያዊ ጥበብ ፈጠራ ነው። ይህ ልዩ ፍር በመጀመሪያ ከመፍጠር በመጨረሻ በረሃዊ የራሱ ምርጫ ነበር። ዘዴው ፈጠራ ስለሆነ ለሌሎችም በቻለ። ዓላማትን የፈጠረበትንና ዘዴውንም የፈጠረበትን ባሕርያዊ ጥበብን፣ ቃሉን ወልድን ሊለውጠው አይችልም። በእነነቱ ክልል ያለ የይሆዋነቱ ምልክት ነውና። ባይኖሩትም ባይፈጥርበትም የይሆዋነቱ ምልክት እንደሆነ ይናገራል።

በምሳሌ 8+9 ጥበብ የመንገዱ መጀመሪያ አደረገች - ስትል በባሕርያዊና አካላዊ ጥበብ ዓላማትን ለመፍጠር የተጠቀመበትን የባሕርያዊ ጥበብ ፈጠራ የሆነውን የአረግጠር ዘዴ ስልትን መንገድ እንጂ ባሕርያዊ ጥበብን እንዳልሆነ ግልጽ ነው። የራሱን ለባዊነት፣ የራሱን ነባቢነት፣ የራሱን ሕያውነት መፍጠር ከቶ አይችልምና።

የባሕርያዊ ሃሳብ፣ የእውቀት፣ የጥበብ ፈጠራዎች ከአንዱ ባለቅኔ ወደሌላው የሚተላለፉባቸው ብዙ የዓይነት ስልቶች፣ ዘዴዎች መንገዶች አሉ። የማይናገረው እንደሚናገር፣ የማይንቀሳቀሰው እንደሚንቀሳቀስ፣ ሕይወት የሌለው እንዳለው ሆኖ ይቀርባል። የተፈጠረው እንደ ፈጣሪ ሃሳብ እንደ አካል ሆኖም ይነገራል። ወንዱ እንደ ሴት፣ የጾታ መደብ ለሌለውም ጾታ ተመድቦለት ብዙ ጊዜ ይጻፋል፤ ይደረሳል። በምሳሌ 8፣ እና 9 በኢየሱስ 28፣ 12-28 ላይም የሚገኘው ይኸው ነው። ይህም የአእምሮና የካሂሉት ነጻብራት፣ የጥበብ ፈጠራ የሆነ መላ፣ ዘዴ፣ መንገድ፣ ስልት ነው። መላ ፍጠር፤ ዘዴ ፈልገ፤ ሌላ መንገድ ቀይስ፤ ሌላ ስልት ተጠቀም የሚባለው ዓይነት ነው።

ጠቅላላ እውቀት

መጽሐፈ ባርክ

ካለፈው የተጠለ

መግቢያ :- ባርክ የጢዩን የኤርምያስን ቃል እየሰማ ይጽፍ የነበረ ወይም በዐጭር ቃል ኤርምያስንና የቃሉን ባለቤት እግዚአብሔርን በጽሑፊነት ያገለገለ የእግዚአብሔር ስሙ እንደነበረ ይታወቃል። ኤ.ር. 36፥1-8፤ 27፥32።

በኤርምያስ አንደኛው እንደተነገረው የእግዚአብሔር ቃል፣ ናቡከደነፆር ያዘመተው የከለዳውያን ጦር ሠራዊት ምድረ ይሁዳን ከወረረ፣ የኢየሩሳሌምን ከተማ ከነትገረ ከደረሰበት፣ የቤተ መቅደሱን መገልገያ ዕቃዎች ከወሰደና ቤተ መቅደሱን ካቃጠለ በኋላ፣ የሕዝቡ አልቆችንና ባላውያኖችን ወደ ባቢሎን አረፈለሰ። የደረሰውን ጥፋት አስቀድሞ በመተንበዩ በይሁዳ ገተሥ በሴዴትያስ ተዝግቦ የነበረውን ኤርምያስን ወገኑን በረፈለገው ስፍራ እንዲኖር ፈቀደለት። ኤ.ር. 38፥17-18፤ 39፥11-14፤ 40፥1-6።

ነገር ግን ለባቢሎኖች መገደብን ያልተቀበለ፣ እስግኤል በተባለ ሰው የተመራ ቡድን የከለዳውያን ተሿሚ የነበረውን ጎዶልያስንና ተከታታዩን ከገደለ በኋላ ኤርምያስንና ጽሑፈውን ባርክን በግስገደድ ወደ ግብጽ ይዞ ኩብለለ። ኤ.ር. 40፥7-16፤ 41፤ 42፤ 43፥1-7።

ጢዩ ኤርምያስም በምድረ ግብጽ ወዘረበት ጊዜ በግብጽና በመንግሥቷ በሕዝቧም ላይ ሊመጣ ያለውን ጥፋት ተነበዩ። ወደ ግብጽ ተሰደው በመጡት ወገኖቹ ላይም የፈሩት ረሐብ፣ በሽታ፣ ጦርነትም እንደሚደርስ፤ እንዲያውም ናቡከደነፆር ወረራውን በመተጠል ወደ ግብጽ እንደሚዘልቅ በግልጽ ተናገረ። ከዚህም በቀር ስደተኞች ወገኖቹ «ንግሥተ ሰማይ» እያሉ በሴቲ መንፈስ ስም መልዓና ጸሪት (ጠጲት) እያቀረቡ የሚከክሯትን ምስለ ጣዖት ማምለክን እንዲታው እያስተማረ በግብጽ ቀይቶ ነበረ። ኤ.ር. 43፥8-13፤ 44፥1-30።

በእግዚአብሔር ቃል ተመሥጦ የደረሰን እውነተኛ ታሪክ ይህ ሆኖ ሳለ፣ በአዋልድ መጻሕፍት ግን ከዚህ የተለየ የፈጠራ ትረካ እንዳለ ታውቋል። ይህንንም በሚመለከት በጮራ ቁ. 3 ገጽ 6 የወጣውን አንባቢ አይረሳውም። በተጨማሪ የመጽሐፈ ባርክ ደራሲ የኤርምያስ ጽሑፈ የነበረ ሰው እንደሆነ ወይም ሌላ ባርክ ቢሆን አይታወቅም።

አሁንም በዚህ አትም በአግርኛው መጽሐፈ ባርክ የተጻፈውን በግስቀደም ተመሳሳይነት ያላቸውን የግእዙንና የእንግሊዝኛውን መጽሐፈ ባርክ በግስከተል በእግዚአብሔር ቃል እንመረምራቸዋለን።

«እግዚአብሔር መረጠ» (1ቆሮ.1+27)

«ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ልጁን ላከ» (ገላ.4+4) በአብርሃምና በሣራ በደብዳቤ በርብቃት እንዲሁም በያዕቆብና በሚስቶች የታዩ ሕይወት ጥናታችን ውስጥ ግንኙነታቸው ጥንካሬያቸው ድክመቶች እንደ ክርስቲያንነታችን ልንገነዘባቸው የቻልን የተለያዩ ትምህርቶች እንደነበሩ እናስታውሳለን! ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ውድ ልጁን በሕገነገሱም ሆነ በወጣትነቱ ወቅት ሊያስተናግድ የሚችል ቤት ለመሥራት ምን ዓይነት ቤተሰብ መረጠ? እግዚአብሔር ለዚህ ታላቅ ነገር በሚመርጣቸው በእነዚህ ሰዎች ሕይወት ውስጥ ለሕይወት የሚያስደስቱ መልካም ባሕርያትን በእርግጥ እናያለን። በዚህም የክርስቲያንነት ጋብቻ ጥናታችንን መሆን በሚችል መገናኛ ልናገባቸው እንችላለን።

ፍሬ በአንድ ዕለት አይበስልም

ከጋብቻ ችግሮች ሁሉ የገንዘብ እጦት የኖው እንደሆነ የሚታመን ቢሆን እግዚአብሔር ለልጁ እናት እንደትሆንለት ሃብታም ቤትን ወይም ባለጸጋ አፋጪ አባትን እንዳልመረጠ ልብ ማድረግ ይጠቅማል። ምክንያቱም የሴፍ «ከናዝሬት መልካም ነገር ሊወጣ ይችላል?» በማለት ናትናሌል «በእውነት የእስራኤል ሰው» (ዮሐ.1+46) የተነገረላት የተናቀቅዋ የናዝሬት ከተማ ኗሪ የሆነ ተራ ሠራተኛ ወይም እንጂ ጠራቂ ሰው ነበረና ነው። ግርያምም እንደ የሴፍ ሁሉ በናዝሬት ከተማ ትናር የነበረች የዓለምን ነገር ገና ያልተገነዘበች ድንጋጌ ነበረች። ለጂ የሚወለድበት ጊዜ ሲተርብ ግርያምም ሆነ የሴፍ በራሱ ቅድመ አያቶች ከተማ በቤተሉኦም በገዢነት ጊዜም እንኳ ተመልሰው የሚገቡበት የራሳቸው የሆነ ንብረት ወይም ሃብት የነበረው የታወቀ ዘመድ አልነበራቸውም። ሕፃኑ የተወለደው በግርግም ውስጥ ነው። ሕፃኑን በቤተ መቅደስ ውስጥ ለጌታ ለመስጠት ወደ ኢየሩሳሌም ሲሄዱ መሥዋዕት ይዘው የሄዱት «ወቂት የዋልያ ወይም ሁለት የዕርግብ ጓጩቶችን» ነበር። እንደዚህ ዓይነቱ ስጦታ የጠበቀ መሥዋዕት ማቅረብ የማይችሉ እጅግ የደከሙ ሰዎች የሚያቀርቡት መሥዋዕት እንደነበር ስህግ መጽሐፍ ተጠቅሷል። (ዘሌ.12+8) ከጥቂት ጊዜ በኋላ ከሰብአ ሰገል ጉብኝት ተገደለ በዚያን ጊዜ የይሁዳ ገጥሥ ከነበረው ከሄሮድስ የጭካኔ ሥራ ለማዋል የሴፍና ግርያም ወደ ግብጽ እንዲሄዱ ተነገራቸው። በዚያን ጊዜ ምናልባት ለችግራቸው ይሆናቸው ዘንድ የወርቅ ስጦታዎችን፣ ዕጣንና ከርቤ በእግዚአብሔር ዕርዳታ ሳያገኙ አልቀሩም። ለዚህ በተለየ መንገድ ለተመረጠ የኑር ጉድኝት በገንዘብ ችግር ምክንያት መጠለያ

መጥፋቱ እግዚአብሔር «የዚህን ዓለም ብልጽግና» አለመረጠን የሚያመለክት ነው። ይህን ያደረገው ምናልባት ወላጅ የሴፍና ግርያም ለሚያስፈልጋቸውና ለሚያጋጥሟቸው ችግር ሁሉ በትሕትና መንፈስ በእርሱ ላይ ተደግፈው እንዲኖሩ በመፈለጉ ነው። «ገንዘብ ስልልልን ጭርላችን ውስጥ መሉ በመሉ ለእግዚአብሔር መታዘዝ እንችላለን» በሚል ሃሳብ የሚፈተኑ ክርስቲያን ጭትዳሮች ካሉ ከዚህ ቤተሰብ አኗኗር ይግሩ።

የሴፍና ግርያም የመጽሐፍት እውቀት የነበራቸው ሰዎች እንደነበሩ በመጽሐፍት ውስጥ ስለ እነርሱ በሚገባ ተገልጿል። ሁለቱም በመታዘዝ ጥንቃቄ የሚያደርጉ ሰዎች ነበሩ፤ ማቴዎስ የሴፍን «ዳድቀ» ሰው ብሎታል። እንደዚህ ዓይነት አገላለጽ ማቴዎስ በሚጽፍላቸው በተለይ በአይሁዳውያን ዘንድ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በመሴ አማካይነት የተሰጠውን የእግዚአብሔርን ሕግ በመጠበቅ የሴፍ የሚደነቅ ሰው እንደነበር ያሳያል። (ማቴ.1+19) ከዚህ ጥቅስ የታወቀው ሁሉንን በስተጀርባ ግርያምን በሕዝብ ፈት እንዳትጋለጥ ለመጠበቅ ከራሱ ፍላጎትና ለእንደዚህ ዓይነት አጋጣሚ መፈጸም ከሚገባው የሕግ እውቀቱ ጋር ሲታገል የሴፍ ምን ያህል አስጠናቂ በሆነ ምርጫ ውስጥ እንደነበረ መገመት ይቻላል። ይሁን እንጂ የሴፍ በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ ዘልቆ የሚመጣው የእግዚአብሔር ድምጽ ጠልቆ የሚሰማው ሰውም እንደነበር እናያለን። የእግዚአብሔር መልአክ ለየሴፍ ማድረግ የሚገባውን በመንገር በሕልም እንደተገለጸለት ማቴዎስ አራት ጊዜ ጠቅሶታል። (ማቴ.1+20-23፤ 2+13፤ 2+19፤ 20+2:22)

ግርያም ስለ መጽሐፍ ታውቅ እንደነበር ለመገንዘብ የመሲሐ እናት እንደምትሆን ከተሰበረላት በኋላ በልቧ ውስጥ የፈሰሰውን የውዳሴ መዝሙር አገላለጽ ብቻ መመልከት ይኖርብናል። መላው መዝሙር ከሳሙኤል መወለድና ለጌታ መስጠት በኋላ በቀረበው በሐና የውዳሴ መዝሙር ላይ ተመሥርቶ የቀረበ መዝሙር ነው (1ሳሙኤል 2+1-10)።

ጌታ ለአብርሃም የገባውን ቃል ኪዳን በብሉይ ኪዳን እንደተገለጸ ሁሉ ብዙዎቹን የአምላካዊ ባሕርያት ጸጋዎችንም ታላቅነት ያረጋግጣል። ከዚህ የውዳሴ መዝሙር ይዘት አንጻር ግርያም የጸሎት ሰው ነበረች፤ እግዚአብሔር ለሷ ያደረጋቸውን አስደናቂ ነገሮች በማሰብ አሳስባለች። «ይህን ነገር ሁሉ በልቧ እያሰበች ተጠብቀው ነበር» (ሉቃ.2+19)

የሴፍና ግርያም ለእግዚአብሔር የመታዘዝ ምስጢር በሚገባ አስተውለውታል። የሴፍ በሕልሙ በተገለጸለት የእግዚአብሔር መልአክ አማካይነት ለተሰጠው መመሪያ ወዲያው የገለጸውን የመታዘዝ ስሜት ማወቅ ችላል (ማቴ.1+24፤ 2+14-15፤ 2+21፤ 2+22-23) ግርያምም በተነገራት ጉዳይ ላይ የነበራት ያን ያህል ጭንቀቷና ነገሩን በሚገባ ያለመረዳቷ ከተሰማት ታላቅ

ደስታና ከበረከቱም ጋር የተቀላቀለበት መሆኑን አየተገነዘበች እያለች «እነሆኝ የጌታ ባርያ እንደ ቃልህ ይሁንልኝ» (ሉቃ.1:38) በማለት ለመልአኩ ገብርኤል መልስ ሰጥታለች።

ስለዚህ የዚህ ዓለም ሀብት የሌላቸው በመጸሕፍት እውቀታቸውና ለጌታ ባላቸው ታዛዥነት ግን እጅግ የበለጸጉ የሴፍና ግርያም ዓለምን ለማዳን የመጣውን የእግዚአብሔርን እውነተኛ ልጅ በድህነት ቤታቸው ውስጥ ለማሳደግ በእግዚአብሔር ተመረጡ። እኛም ከጋብቻ በፊት ሊኖረን በሚገባ ጠቃሚ የዝግጅት ጊዜ በእግዚአብሔር መንገዶች የመጓዝን አስፈላጊነት ከእዚህ ቤተሰብ ሕይወት እንግራለን። በእግዚአብሔር መደገፍ፣ የመጋጠሚያ እውቀት፣ ለጌታ መታዘዝና መገዛት በአንድ ዕለት ውስጥ አይታዩም። እነዚህ ተወዳጅ ባሕርያት በያንዳንዳቸው ሕይወት ውስጥ አስቀድሞ በማደግ ላይ የነበሩ ፍሬዎች ናቸው። እግዚአብሔር በሚመርጣቸው በሴቷና በወንዱ ሕይወት ውስጥ እንዲገለግሉ የሚፈልጋቸው መልካም ባሕርያት ናቸው።

ከፍሬው ዛፉ ይታወቃል

በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ግርያም ዓይነተኛ ጠቃሚ መሣሪያ እንደነበረች ፐርፐር የለውም። ምክንያቱም ሕጉን ኢየሱስ በመንፈስ ቅዱስ የተፀነሰው በእርሷ ማሕፀን ውስጥ ነውና። ሆኖም እግዚአብሔር ከዚህ የተነሳ ለቤተሰባዊ ሕይወት ቀደም ሲል ያበጀውን ሥርዓት አሁንም አላጠፋውም። ከመጀመሪያው ጀምሮ ወንድን የቤተሰቡ መሥራችና መሪ እንዲሆን ወስኗል። የሴፍንም እግዚአብሔር የሚቀጥረው በዚህ ዓይነት መንገድ የቤተሰብ መሪ እንደሆነ ነው። ምክንያቱም በመጀመሪያ ከግርያም ጋር ኑሮአቸውን በመቀጠሉ ጉዳይ ላይ፣ በኋላም ወደ ግብጽ በተደረገው ጉዞና በመጨረሻ ደግሞ ወደ እስራኤል በመመለስ ወቅት አመራር የመስጠቱ ኃላፊነት ለየሴፍ የተሰጠ የሥራ ድርሻ ነበረና ነው።

የግርያም መንፈሳዊነት ምን ያህል ጥልቅ እንደሆነ በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች ውስጥ ለየሴፍ በነበራት ቅንነት የተሞላበት ታዛዥነት በሚገባ ታይቷል። አኗኗራቸው አስቸጋሪ በሆነበት ጊዜ የሴፍ ማድረግ የማይፈልገውን ከፈቃዱ ውጪ እንዲፈጽም የማስገደድ መከራ አላደረገችም፤ ነገር ግን እንደ ሣራ ነገሮችን ሁሉ ለጌታ በመተው በመጨረሻ እግዚአብሔር በእርሷ ውስጥ ታላቅ ነገር እንደሚፈጽም ተገነዘበች። ከቦታ ወደ ቦታ በሚዘዋወሩበት ጊዜም የየሴፍን አመራር አስቸጋሪ አላደረገችውም። የዚህ ምስጢርም ለየሴፍ የነበራት መታዘዝ ለእግዚአብሔር ከነበራት መታዘዝ የመነጨና ይኸውም ለመልአኩ «እነሆኝ የጌታ ባርያ» (ሉቃ.1:38) በማለት እስከሰጠችው ልባዊና እውነተኛ ምላሽ ድረስ በማደግ ቀጥሏል።

12 ዓመት ሲሆነው ኢየሱስን አስከትለው የሴፍና ግርያም የፋሲካን በዓል ለማክበር ባደረጉት የኢየሩሳሌም ጉብኝታቸው ወቅት የተፈጸመ ሉቃስ የጠቀሰው የታወቀ ጉዳይ አለ። በአይሁዳውያን ደንብና ሥርዓት መሠረት ይህ

አጋጣሚ እንደ አንድ ሃይማኖታዊ ጥበቃተሰብ ሙሉ አባል ማግኘት የሚገባውን ተገቢ ስፍራ የሚይዝበት የኢየሱስ እድሜ መድረሱን የሚያስታውስ ሁኔታ ነው። ይህ ጊዜ ኢየሱስን በእውቀት ኮትኩቶ የማሳደግ ኃላፊነት ከእናቱ ወደ አሳዳጊ አባቱ የተላለፈበት ጊዜ ነው። ሉቃስ ይህን ሁኔታ «እናትና አባቱ ባዩት ጊዜ ተገረሙ» ሆኖም «ልጄ ሆይ ለምን እንዲህ አደረግህብን? እነሆ አባትህና እኔ እየተጨነቅን ስንፈልግህ ነበርን» (ሉቃስ 2:48) በማለት የጠየቀቸው ግርያም እንደሆነች በወንጌሉ ጽፏል። ይህም ምናልባት ግርያም በበለጠ ቀድሞ በመውጣት የሁለቱንም ድርሻ የምታከናውን ታዛዥ መሆኗን የሚያመለክት ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ ለቤተሰቡ መሪ እንዲሆን በእግዚአብሔር ለተመረጠው ለየሴፍ የነበራትን ታዛዥነት የኃላ ያደርገዋል።

ልጁን ወደዚህ ዓለም ለማምጣት ምንም እንኳ እግዚአብሔር የደንገነት ዕቅድ በሥራ በመተርጎም ውስጥ ወላጅነት ያለው ታላቅ ድርሻ የተሰጣት ቢሆንም እግዚአብሔር የቤተሰቡን አመራር በትሕትና ሊወስድ የሚችል ሰው በመፈለግ ላይ ነበረ። ትእዛዙን ሰው የበታችነትን ባሕርይ የተላበሰና በሚስቱ ቁጥጥር ስር ሊወድቅ የሚችል ይሆናል። እግዚአብሔር በሰጣት ጥሪ ያገኘችውን እጅግ ከፍተኛ መብትና ክብር በምታረጋግጥበትም ወቅት ለእርሷም ያላትን ታዛዥነት በመፈተን ታማኝ ሆና እንድትገኝ ለእግዚአብሔር ባሳየችው ታዛዥነት ብቃት የነበራትን እጅግ ትሕት ሴት ይፈልግ ነበረ።

ከዓመታት በኋላ በሕዝባዊ አገልግሎት ወቅት ሲያስተምር ኢየሱስ ራሱን «ትሕት ልብ» በማለት ገልጾታል። በእናቱና በአሳዳጊ አባቱ ሕይወት ውስጥ እውነተኛ በሆነ የቅድስና ልብ ውስጥ ያደረ መልካም ባሕርይን ተመልክቷል። እያንዳንዱ ክርስቲያን ባለና እያንዳንዱ ክርስቲያን ሚስት በትክክለኛ ኃላፊነታቸው ላይ ለእግዚአብሔር ልጅ ምሳሌነት ያለውን ክብር በተግባር ለማሳየት ጥረት ያድርጉ፤ በየሴፍና በእርሷም በግርያም ታሪክ ላይ በተጨማሪ የታየው የእግዚአብሔር በረከትም በእኛ የትዳር ሕይወት ውስጥ ይገለጻል።

ለወንድም ፋሲካ ታደሰ

ጥያቄ የተሰጠ መልስ

በቅድሚያ ስለገለጽሁልን የማደፋፈሪያ ቃላት ሁሉ ለናመሰግንህ እንወዳለን። የሥራ መጽሔት ለመንፈሳዊ ሕይወትህ አጋዥ ሆኖ ስላገኘኸው እጅግ ደስ ብሎናል፤ ለወደፊትም መጽሔቱ ለአንተ በረከት በመሆን እንደሚቀጥል ጥስፋ እናደርጋለን።

«የአብርሃምና የሣራ ጋብቻ» በሚል ርእስ ካዘጋጀው ጽሑፍ ወደአቀረብከው ጥያቄ እናምራ። በብሉይ ኪዳን ስለተነሱ የግብረ ገብ ጉዳዮች ስናስብ እግዚአብሔር ፈቃዱን የገለጸው በደረጃ እንደነበረ ማስታወስ አለብን። በሥነ ምግባር ሁኔታዎች ላይ የተሟላ እውቀት የተገኘው

ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም መምጣት ጋር ነው። የብሉይ ኪዳን ታሪኮችን በብሉይ ኪዳን ጸሐፊዎች ዓይን መመልከትና ከዚያም በነዚህ ታሪኮች ውስጥ ምንን ለመተቀስ የአዲስ ኪዳን ታሪክ ጸሐፊዎች በመንፈስ ቅዱስ ኃይል እንደተመሩ ግስተዋል አለብን። ምክንያቱም ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ሊያስተምር የሚፈልጋቸው ትምህርቶች በምሳሌ መልክ በተለያዩ ሰዎች ታሪክ አማካኝነት የተሰጡ ናቸውና ግልጽ የሆነ ግብረ ገባዊ ትምህርት ሳይኖር ብዙ ጊዜ እግዚአብሔር የሰዎችን አካሄድ መቀበሉን ወይም አለመቀበሉን ከአካላዊነታቸው በሚገኘው ውጤት ያሳየናል። ይህም ግለት በአንድ በታወቀ ሰው ታሪክ አማካይነት እግዚአብሔር የሚያስተምረው ምን እንደሆነ ግጥምና በዚያ ሰው ታሪክ ግንኙነት ግብረ ገባዊ ጉዳይ አካቶ ያስተምረናል ብለን መጠበቅ የለብንም።

ሐዋርያው ጲዮርስ ሣራን የጠቀሳት ለባሏ ላሳየችው የመታዘዝ መንፈስ ለማመስገንና በዚህም ክርስቲያን ሚስቶች ለሆኑት ሁሉ መልካም ምሳሌ መሆንዋን ለመጠቀም ነው። ሣራን ለመገምገም (1ጴጥ.3+5-6) ሐዋርያውን መንፈስ ቅዱስ የመራው በዚህ መገኘት ዘረ። እኛ በእውነተኛነቷ ረገድ ሣራን እንድንከተላት አልተጠየቅንም። ለምሳሌ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በኤፌ.4+25 ላይ እውነትን ስለመናገር ግልጽ ትምህርት ተሰጥቷል። በአብርሃምና በሣራ ታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር በእርግጥ ከፈለገ እውነትን መናገራቸውን እንዳልተቀበለው አብርሃም ለፈጸመው ውጤት በመሆን በአብርሃም በራሱ ላይ በተከሰተው ሁኔታ አሳይቷል። ይህን በተመለከተ ኃላፊነት የወደቀው የቤተሰቡ ራስ በሆነው በአብርሃም ላይ እንጂ በሣራ ላይ አልነበረም። በዚህ ድርጊት ውስጥ ሣራ ከነበራት ድርሻ የተነሳ እግዚአብሔር የወቀሳት አይመስልም። ምክንያቱም ለባሏ ለመታዘዝ ልሷ ቀና በመሆኑና ይኸውም እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ከፍጹም እውነተኛነት ይልቅ ይህ በእርሱ ፊት እጅግ አስፈላጊ ነበርና ነው።

ስለዚህ በዚህ ጉዳይ ላይ ሣራ ለአብርሃም ለመታዘዝ እምቢ ግለት አልነበረባትም? ብለህ አሁን ስትጠይቅ ቅዱሳት መጻሕፍት ለዚህ የሚሰጡት መልስ ሣራ ለአብርሃም መታዘዝና በዚህ መመስገኗ ትክክል ዘረ የሚል ይመስላል። ነገር ግን ከዚህም ላክ አንጻር እንደ አዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች እውነትን መናገር ምንም ፋይዳ የለውም ወደሚል ግጥም ሆኖ መድረስ እንደሌለብን መጠንቀቅ ይኖርብናል። ይህን በተመለከተ በወንጌል ውስጥ የተሟላ ግንዛቤ አለን። ዛሬ አንድ ክርስቲያን ሴት በዚህ ዓይነት ሁኔታ ብትገኝ ምን ማድረግ አለባት? ጌታዋን እንድትከድ ወይም ስለ እርሱ ሐሰት እንድትናገር ብትደረግ በእርግጥ ይህን ድርጊት ልትፈጽም አትችልም።

በዚህ ረገድ ለጌታዋ ያላት ታዛዥነት ለባሏ በሚኖራት ላይ የበላይነት ሊኖረው ይገባል፤ ሆኖም በአነስተኛ ነገሮች ሁሉ ለባሏ ታዛዥ ሆኖ መገኘት ከሌሎች ሁሉ ይልቅ በእግዚአብሔር ፊት የበለጠ ዋጋ እንዳለው ልብ ታድርግ፤ 1ጴጥ.3+1-4። አንዳንድ ጊዜ ግብራሪያ ከመስጠት ይልቅ ዝምታ የሚመረጥበት ጊዜ ሊኖር ይችላል። ከዚህም በላይ ሣራ ላሳየችው መልካም ጸባይ በሐዋርያው የተሰጣት ምስጋና በተጠቀሰው ክፍል እንደሚያመለክተው የሚያምኑ ባሎች ካሏቸው ሚስቶች ሁኔታ አንጻር የቀረበ ነው።

የግያምኑ ባሎች እንደ ክርስቲያን ለማድረግ የማይፈልጉትን ብዙ ነገር ግለትም ወደ ቤተክርስቲያን ስብሰባዎች እንዳይሄዱና የመሳሰሉትን እንዳይፈጽሙ በሚስቶቻቸው ላይ ጫና መፍጠር ይችላሉ። ይኸውም ለጌታና ባሎቻቸውን ወደ ጌታ ለማምጣት ሲባል ሴቶች የሚወስዱት እርምጃ ነው። ይሁን እንጂ የክርስቲያን ሴት ልብ ለባሏ የመታዘዝ ልብ በብርሃን በመመላለስ እግዚአብሔርን ለማስደሰት ከወሰነ በግል የሥራ ኃላፊነቷ እንደት መራመድ እንዳለባት የሚረዳትን መለኮታዊ ጥበብ እንዲሰጣት በጌታዋ መታመን ትችላላች።

ከዚህ በላይ ያሰፈርነው ሐሳብ ጥያቄህን በመጠኑ ለመመለስ እንደሚረዳ ተስፋ እናደርጋለን። እነዚህን ነጥቦች ስታሰላሰልና በእነርሱ ላይ በምትጸልይ ጊዜ ጌታ ግስተዋልን ይስጥህ።

፳32ኛው ጽሑፍ

- በሕይወተ ሥጋ ባሉበት ጊዜ የመጀመሪያውን እርምጃ የሚለውጡና አክሊላቸውን የሚያጡ ይኖራሉ። ሥራቸውም የሚገመገመው በእግዚአብሔር ዓይን እንጂ በሰው ዓይን አይደለም። 1ኛ ቆሮ.9+24-27፤ 2ኛ ቆሮ.5+10፤ 6+31 ራዕ.2+5፤ 13+11

- ሁሉን በሚመረምር በእርሱ ዓይን ሥራዎች ተመርምረው ፍርድ በሚሰጥበት ጊዜ ስማቸው በሕይወት መጽሐፍ ተጽፎ ያልተገኘ ወደ እሳት ባሕር ይጣላሉ። ራዕ.20+15 ጻድቃን ያን ጊዜ በአባታቸው መንግሥት እንደየሥራቸው ይሸለግሉ፤ ይሸግሉ ግለት ነው።። ካሉ በኋላ አለቃ ደምፀ በዝምታ ውስጥ ሆነው ጉባኤውን ሲመለከቱ ዲያቆን በፈቃዱ ቆመና «መላእክት ያግልዱን ዘንድ ወደ እነርሱ እንድንጸልይ ታዟልን?» ሲል ጠየቀ።

- አለቃም መነጽራቸውን ካሰማውና ካስተካከሉ በኋላ «መልካም» አሉና ፈታቸው በፈገግታ ተዋልቶ «የተዘነጋውን ጉዳይ ዲያቆን በፈቃዱ በማስታወስህ እግዚአብሔር ይባርክህ ወደዚህ ጉባኤ መምጣት ከጀመርክ ጊዜው አጭር ቢሆንም (ጮራ ቁ.7) ታስተውል ዘንድ ዓይነ ልቦናህን መንፈስ እንዳበራህ ለመረዳት ችያለሁ ጌታ ይመስገን።

እሺ ወደ ጥያቄው እንመለስ ክርስቲያን ያግልዱት ዘንድ ወደ መላእክት እንዲጸልይ አልታዘዝም በተቃራኒው ያለውን ለመረዳት ግን አራት መግለጫዎችን ከእግዚአብሔር ቃል ትመለከቱ ዘንድ አሳስባለሁ።

አንደኛ :- መናፍስትንና የመታመን ነፍሳት አትጥሩ ሲባል :- የመታመን ነፍሳት የተባሉት አንድ ጊዜ እንደእኛ ከአዳምና ከሔዋን ዘር በሥጋና በደም ተወልደው በዚህ ምድር ለአጭርም ሆነ ለረጅም ጊዜ ከታዩ በኋላ ሥጋዎቻቸው በዚህ ምድር ሲቀሩ ነፍሶቻቸው በሲኦልና በገነት ያሉትን ግለቱ እንደሆነ ይገባናል። መናፍስት የተባሉትም አገልጋዮቹን መናፍስት አድርጎ ፈጠራቸው ተብሎ እንደተነገረው እግዚአብሔር በትእዛዝ የፈጠራቸውና ከአለመኖር ወደ መኖር ያመጣቸው መላእክት ናቸው። ዕብ.1+14 እነዚህንም እንዳንጠራቸው (በጸሎት) ተከልክለናል። ከላይ የጠጃችሁን ጥቅሶች እቤታችሁ ስትገቡ መላልሳችሁ አንብቧቸው።

(ወጻገጽ 18 ሠራ)

የእግዚአብሔር መንግሥት ታሪክ

ከነቅዕ ጥበብ

ካለፈው የቀጠለ

ፍሬምናጦስ በሐዋርያዊ ስብከቱ ለመሠረታት ለማግበረ ጽዮን ሰማያዊት ካከናወናቸው ዓበይት ሥራዎች ጥቂቱን ባለፉት አትሞች ተመልክተናል። በረጅም የዓመታት ጉዞ ውስጥ የሚታዩ የማይታዩ መሰናከሎችን አልፋ ከእኛ ዘንድ በደረሰችው የእግዚአብሔር መንግሥት ምክንያት ባለውለታችን የሆነው ሐዋርያ በአሁኑ ጊዜ ስንት የሥራው መታሰቢያዎች በስሙ ተመዝግበው እንደሚገኙ በተጠየቅን ጊዜ እኛም ጠይቀን የተሰጠንን መልስ ለጠያቂዎቻችን ነግረናል። ሆኖም አላረካቸውም። ጠያቂዎቹ ከትምህርት ተቋማት፣ ከአጥቢያ አብያተክርስቲያናት፣ ከመሰብሰቢያዎች (አደባባዮች) ከሐውልቶች፣ ከመንገዶች ... ጥቂቱ ስሙ የሚጠራባቸውና ሥራው የሚታሰባቸው ቢሆኑ አይበዛበትም ባዮች ናቸው። አሁን ግን የዚህኑ የደገኛውን ሐዋርያ ሥራ መግለጹን እንቀጥላለን።

ስምንተኛ - ኤጲስ ቆጶስ መሾም

የኢየሱስ ክርስቶስን አዳኝነቱንና ጌትነቱን ለአይሁድም ለአረማውያንም ከሰበከ በኋላ፣ አማኞችን አሰባሰቦ «ማግበረ ጽዮን ሰማያዊት» በሚል መጠሪያ ክርስቲያናዊ ድርጅቱን እንዳቋቋመ፣ በኋላም ከምእመናን መካከል በቅዱስ መጽሐፍ ላይ በተመሠረተው ትምህርተ ሃይማኖት የላቀ እውቀት ያላቸውን እንደየጸጋ ስጦታቸው ዲያቆናት፣ ጸሐፍት፣ ቀላውስት በሚል የሥራ ደረጃ እንደመደበ ተመልክተን ነበር።

ፍሬምናጦስ እንደ ቅዱስ ጳውሎስ በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት የበሰለ እውቀት የነበረውን እንበረምን ክርስቲያን ሲያደርገው ሕዝቡ ቀድሶ ብሉት እንደነበረ በኋላም ኤጲስ ቆጶስ እንደሾመው በታሪክ ነገሥትና በገድለ ተክለሃይማኖት ተተርኳል። ሕዝቡ ቀድሶም በሀገሪቱ ውስጥ እየተዘዋወረ፣ የኖባና የሳባን፣ የናግራንና የትግራን፣ የአማራና የአንጎትን የቀጣን፣ የዝባግዱርን ሕዝብ እንዳስተማረም ተጽፏል።

የወንጌልን ስርጭት እንደዚህ ካስፋፋና የማግበረ ጽዮን ሰማያዊትን የሥራ አመራር አማክሎና አጠናክሮ ካቋቋመ በኋላ የአንዲት ሀገራዊት ቤተክርስቲያንን ህልውና እውን አደረገ። ለክርስትና መሠረት የሆኑትን ቅዱሳት መጻሕፍት ከሀገሪቱ ሊቃውንት ጋር ወደ ግእዝ ተረጉሙ። እነዚህን የመሳሰሉት ሥራዎች በመላዋ ኢትዮጵያ ለማስፋፋትና

ለመዘርጋት ላቀደው የክርስትና እምነትና ትምህርት የተጠናከሩ የመሠረት ድንጋዮችን በጥልቀት እንደመተከል የሚቆጠሩ ነበሩ።

ዘጠነኛ - ትምህርተ እምነትን ግልጽና ጥልቅ ማድረግ

ፍሬምናጦስ እስከዚህ ድረስ የተገለጸውንና ያልተገለጸውን ሁሉ በትጋት በማጠናቀቅ ሳይወሰን የክርስትና መሠረተ እምነት ወደ ምእመናን ልብ ጠልቆ ይገባ ዘንድ ከፍተኛ ጥረት አድርጓል። የግሪኮችን ፍልስፍና ተከታታይ የነበሩት አረማውያንና የብሉይ ኪዳን እውቀት የነበራቸው አይሁድ የጌታ ኢየሱስን መሲህነቱንና (ክርስቶስነቱን) የእግዚአብሔር ልጅነቱን ከመረዳት ያግዷቸዋል ወይም ያሰናክሏቸዋል የተባሉት አጥሮች ሁሉ ተወግደው ወደ ሙሉ መረዳት እንዲደርሱ ከፍተኛ ጥረት ማድረጉን ከተከታታይ ክስተቶች መገንዘብ ይቻላል።

የክርስትና መንሻውም መድረሻውም ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ ግልጽ ነው። (ዕብ. 12:2) ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን የተሰጡ ተስፋዎችንና የተነገሩ ትንቢቶችን አሟልቶ ለመፈጸም በመሲህነት በሥጋ የተገለጸ ወልደ እግዚአብሔር ነውና። መሲሕ በብሉይ ኪዳን የእንዴት ያሉ ተስፋዎችና ትንቢቶች ማእከል ሆኖና የሰዎችን ልብና ናፍቆት አገናኝቶ በመያዝ እንዴት እንደቆየ ማወቅና መገለጡንም ከሐዲስ ኪዳን አስተምህሮት ጋር አገናዝቦ የእውነቱን መጀመሪያና መጨረሻ መጨበጥ እንደሚገባ አያጠያይቅም። ወደዚህም እውነት ለመድረስ ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ተነሥቶ ወደ ሐዲስ ኪዳን መዝለቅ ያስፈልጋል። ሁለት ምሳሌዎችን እንመልከት።

1) በትንቢተ ኢሳይያስ 7:14 «እነሆ ድንግል ትፀንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች! ስሙም አማኤል ትለዋለች» ከሚለው ቢነሡ፣ ትንቢቱ የተፈጸመበትን ታሪክ ከማቴ. 1:18-25 ማንበብ ይቻላል። በዚህም መሠረት የምትፀንሰው ድንግል ናትና ያለ ዘርዐ ብእሲ መሆኑ ይታወቃል። የሚወለደውም ወንድ ልጅ ነውና ኢየሱስ ሲወለድ እንደ ትንቢቱ ተፈጽሟል ወደ ምሥጢሩ ሲገባም፡-

- «አማኤል» መባሉ «አምላክ ከሰው ጋር» ወይም «አምላክ ሰው» ማለትን ለመግለጽ ከሆነ ከድንግል የሚወለደው ሰውን የሚወክል ሰው መሆን ያለበትን ያህል፣ በመለኮታዊ አካልና ህላዌ የሚታወቅ አምላክ መሆን እንዳለበት ግልጽ ነው። እንዲህ በመሆኑም ከድንግል የተወለደው ኢየሱስ እንደ አምላክ አምላክ፣ እንደ እኛ እንደ ሰዎችም ሰው ሆኖ በአንድ አካላዊ ህላዌ ስለተገለጸ አማኤል ለመባል ብቃትና ተገቢነት ኖረው ማለት ነው። አባቶችም ነቡረ ህላዌ ምስልአብ

በመለኮቱ ወገብረ ህላዌ ምስሌን በትስብእቱ «ከአብ ጋር በመለኮቱ ሰው በመሆኑም ከእኛ ጋር የአደጋና የባሕርይ አንድነት አለው» ያሉት ይህንን ለመግለጽ ነው።

- የተወለደው ፍጡር መልአክ ቢሆን ኖሮ ትንቢቱ ተፈጻሚ ማለት ባልተቻለ ነበር። እንዲሁም መልአክ - ሰው «መባል ነበረበት እንጂ አማኤል ሊባል ባልተገባ ነበር። ገን አማኤል ስለተባለ «አምላክ - ሰው መሆኑ ተረጋገጠ። የዚህም እውነት በኢ.ሳ.9+6 ከተገለጹት ሌሎች ስሞች ጋር ሲገናኝበት - ይበልጥ ጉልቶ ይገኛል።

«ኃያል አምላክ» የተፈጠረ ያይደለ እውነተኛ ባሕርያዊ አምላክ 1ዮሐ.5+20 «የዘላለም አባት» አወጣጡ ከጥንት ከዘላለም ነው (ሚክ.5+2) በሚለው የተረጋገጠና፣ ወልደ አብ ዋህድ ሆኖ እያለ በአብ ህልው ስለሆነ እንዲሁም የአብ የሆነው ሁሉ የእርሱም ነውና (ዮሐ.16+14) በዘላለም አባትነት የመጠራት መብት ያለው ነው።

«የሰላም አለቃ» ይሆን ሻሉም - የሰላም ጌታ የሰላም ምንጭ በራሱ ሰላም ነውና ሰዎችን ከራሱ ጋር ከእርስ በርስም ጋር የሚያስታርቅ የሚያስተራርቅ (መላ.6+23-24፤ ኤፌ.2+13-15)

እንግዲህ መሲሕ (ክርስቶስ) ሲባል፣ ከዚህ በላይ ለምሳሌ የተገለጹትን የሚመስሉ ብዙ መስፈርቶችን ማሟላት እንዳለበት በብሉይ ኪዳን እውነተኛ አማኞች ዘንድ ሲጠበቅ የነበረ መሆኑ እውን ነው። (ዮሐ.7+31፤ 40-46)

2) አሁንም አንድ ሌላ ምሳሌ እናክልለን። «ፊልጶስ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ለናትናኤል መስከረለት ዮሐ.1+46-50» መሴና ነቢያት የጻፉትን «አግኝተነዋል» ብሎቻችናኤልም ቢጠራጠር፣ አንተው ራስህ ወደርሱ መጥተህ አረጋግጥ አለው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ወደርሱ የመጣውን ናትናኤልን «ፊልጶስ ሳይጠራህ ከበለስበታችላለህ አየሁህ» በማለት ጥርጣሬውን የሚያስወግድበት የብርሃን ራራ በልቡ ላይ ፈነጠቀበት። ከዚያ በኋላ፡-

- «አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ» አለው አወጣጡ ከጥንት ከዘላለም ነው በተባለው መሠረት ልደቱ ተብሎ በሚተረጉሙና በቃልነቱ ከዊን ከልብ በሚወጣ ፀአቱ (አወጣጡ) ምክንያት የእግዚአብሔር ልጅ ሊባል ተገቢው መሆኑን መሰከረ።

«የእስራኤል ንጉሥ ነህ» አለው። በሥጋና በመንፈስ እስራኤል ላይ ሥልጣን መግለጽን ያሰፍን ዘንድ በሥጋ ከነገደ ይሁዳ ከዳዊት ቤት እንዲወለድ ሲጠበቅ የቆየ ፍጹም ሰው እንደሆነ ተናገረ። ዘፍ.49+8-10፤ ኢሳ.11+1-2፤ ኤር.23+5-6፤ ሉቃ.1+31-33።

እንግዲህ የተስፋውንና የትንቢቱን ቃል በመንፈስ ያስተዋሉና ስለ ፍጹሙ ተግተው ይጠበቁ የነበሩት ሁሉ ስለመሲሕ የነበራቸው ግንዛቤ ይህን ይመስል ነበር። ማለት ይቻላል። አዎን መሲሕ ለመባል

የእግዚአብሔር ልጅ፣ ኃያል አምላክ፤ እንደገና የሰው ልጅ መሆንን የማሟላት ትንቢታዊ ግዴታ ሆኖ በነቢያት የተነገረው የምስጢሩ ቁልፍ መከፈቻ ነው።

በማገበረ ጽዮን ሰማያዊትም የታቀፉት የፍሬምናጦስ ደቀ መዛሙርት (ከአይሁድም ከአሕዛብም፤ በስብከቱ የተጠሩት ማለት ነው) ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን፣ በትንቢትና በተስፋው ቃል አስቀድሞ የተነገረውንና ከተፈጸመ በኋላ በሐዲስ ኪዳን የተሰበከውን በማገናኘብ የተሰሙት እውቀት ወደ ጉንና ወደ ላይ በማደግ፣ ስፋቱንና ቁመቱን ያሳየ ብቻ አልነበረም። ይልቁን ሥርንና መሠረትን ለማጥበቅ ወደ ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጠ - ምሥጢር ጠልቆ በመግባትና በማስተዋል የተደገፈ የማይናወጥ መሠረተ አምነት ነበረው። ይህም የተባለበትን ምክንያት በሚቀጥሉት ክፍሎች ከተገለጸው መገንዘብ ይቻላል።

ዐሥረኛ - ዓለም አቀፋዊ የእምነት እንቅስቃሴዎችን መከታተል

ፍሬምናጦስ በኢትዮጵያ ያቋቋማትን የእግዚአብሔር መንግሥት ዙሪያዋን በባሕር እንደተከበበች ደሴት አላስመሰላትም። ከክልሏ ውጪ የሚካሄደውን የወንጌል አገልግሎትና በተቃዋሚነት እንደ ዐውሎ ነፋስ (አውራጃ የሐዋ.27+14) እየሆነ ይነሣ የነበረውን ኑፋቄና ከህደት የማትከታተል በዋሻ ውስጥ ያላች ዝግ ቤት አላደረጋትም።

ቀደም ሲል ክርስትና በተስፋፋባቸውና የነገረ መለኮት ትምህርት ቤቶች በነበሯቸው በእስክንድርያና በአንጻዚያ፣ መንፈሳዊ እንቅስቃሴዎችም ይታዩባቸው በነበሩት በሌሎች ከተሞች፣ ማለት በቁስጥንጥንያ፣ በኤፌሶን፣ በርም ይነፍስ የነበረውን ሽውታ ማገበረ ጽዮን በንቃትና በጥንቃቄ ትከታተል ነበር። በየከተማው የታዩትን ዐረሞች አበቃቀል፣ ዐረሞችን ለመንቀል የተደረጉትን ጥረቶች እየተከታተሉ በማጥናትና ለምእመናን በማስጠናት ለማናቸውም ተጋድሎና ለሚከፈለው መሥዋዕት ራሳቸውን እንዲያዘጋጁ ይደረግ ነበር።

ከሣቲ ብርሃን ፍሬምናጦስ ስብከተ ወንጌልን በኢትዮጵያ አውራጃዎች እንዲሠራው በሚያደርግበት፤ ማገበረ ጽዮን ሰማያዊትን ሥርዓት ባለው ሁኔታ በሚያደራጅበት፤ ለድርጅታዊ ሥራዋና ለወንጌል አገልግሎት በመንፈስ ቅዱስ የተቀቡ ክርስቲያኖችን በመደልደል፣ በየአቅጣጫው የሚካሄደውን የሥራ እንቅስቃሴ ሒደት በሚከታተልበት ጊዜ በአርዮስ ትምህርት መወገዝ ምክንያት የእስክንድርያና የባሕር ማዶ አብያተ ክርስቲያናት ሁከት ደርሶባቸው እንደ ነበር ይታወሳል። ቀደም ሲል 318 አባቶች በኒቅያ ተሰብስበውና የግራ ቀኙን ሐሳቦች፣ ክርክሮችና ያቀረቧቸውን ማስረጃዎች በእግዚአብሔር ቃል መርምረው አርዮስን ከነትምህርቱ ከቤተ ክርስቲያን እንዲገለል ካደረጉ በኋላ፣ የተሰማሙበትን የእምነት መግለጫ በዚያው ጊዜ ይፋ ማድረጋቸው ይታወቃል።

ሆኖም አርቦስ በተንኮሉ እምነቱን አስተካክላሁና ወደ ሥራፍ ልመለስ እያለ ያቀረበውን ጥያቄ እንደ እውነት የተቀበለው ቄስጠንጢኖስ እንደ አግላጅኖ እንደ ባለሥልጣንም ሆኖ አርቦስን ይቀበለው ዘንድ የእስክንድርያውን ሊቀ ጳጳስ አባ አትናቴዎስን አስቸግሮት ነበር። ጥያቄው ተፈጻሚ ባለመሆኑም የቤተ ክርስቲያን ደጋፊ በሆነው በቄስጠንጢኖስና በኒትያ እምነት መግለጫ ደጋፊዎች መካከል መቃታርን አስከትሎ ነበር። ይልቁንም ከቄስጠንጢኖስ ጥት በኋላ አንዳንዶቹ ቄሳጾች በግልጽ አርቦስን በመደገፋቸውና ወደ ሥራው ይመለስ ዘንድ የኃይል እርምጃ በመውሰዳቸው ይገረግችሁ ብለውም የአርቦስ ኑሩቄ የቤተ ክርስቲያን እምነት ሆኖ እንዲጸድቅና እንዲታወቅ በማስገደዳቸው ብጥብጡን የከፉ አድርጎት ነበር።

ፍሬምናጦስም የሚመራት ቤተ ክርስቲያን (ማኅበረ ጽዮን ሰማያዊት) ምንም የርም ቄሳጾች ሥልጣን የማይደርስባት ቢሆንም፤ አስቀድሞ የክርክሩን የውሳኔውንና የእምነት መግለጫውን፤ በኋላም የእምነት መግለጫውን ለማስለወጥ የተወሰደውን የኃይል ርምጃ ዝርዝር ሁኔታ ተከታትሎት ስለ ነበረ፤ ለሥራ ረዳተኛና ለምእምናት በየደረጃው አሳውቆ ነበር።

አሥራ አንደኛ - ማኅበረ ጽዮን በአርቦስ ትምህርት ላይ የወሰዱት ቆራጥ የውሳኔ ርምጃ

በኒቲያ ጉባኤ የተቀመጡት አባቶች ያወጡትን የእምነት መግለጫ ይዘት የኢትዮጵያ ምእመናን ተቀብለው፤ እግዚአብሔር በሰጣቸው መንፈሳዊና ሥጋዊ ነጻነት እግዚአብሔርን እያመለከቱና እያከበሩ ክርስቲያናዊ ሕይወትን እያጣጣሙ ይኖሩ በነበረበት ጊዜ ማኅበረ ጽዮንን በሚመለከት አንድ ሁኔታ በድንገት ተከሠተ። መደቡ በቄስጠንጢኖስ ሆኖ መላውን የርምን የቄሳጽ መንግሥት በተደላደለ ሁኔታ ሲመራ የነበረው ቄስጠንጢኖስ (324-337) ሲሞትና ልጁ ቄንስጣ በሥልጣን መንግሥቱ ተተክቶ ሲገዛ (337-361) በኒትያ ጉባኤ ውሳኔ ተቀባዮች ላይ ድንገተኛ ችግር ተፈጠረ።

ቄንስጣ (ዳግግዊ ቄስጠንጢኖስ ይባላል) በሥልጣኑ ከተደላደለ በኋላ ቀደም ሲል አርቦስን ለማስታረቅና ወደ ሥራው እንዲመለስ ለማድረግ አባቱ ጀምሮት የነበረውን መከራ በሥልጣኑ ከግብ ለማድረስ ወስኖ ተነሣ። ከአርቦስ ጋር ባለው የግል ወዳጅነትና ራሱም አርቦሳዊ በመሆኑ አርቦስ ወደ ቀድሞ ሥራው እንዲመለስ ወስኖ ለእስክንድርያ ሊቀ ጳጳሳት ለአትናቴዎስ አስታወቀ። በማያገባው የሥልጣን ክልል (ማለት በሃይማኖት አባቶች ጉባኤ) የተወሰነውን በመሻሩ አትናቴዎስ አዝና ውሳኔውን አልቀበለም፤ አሻፈረኝ አለ።

ቄሳጽ ቄንስጣ የሊቀ ጳጳሱ አልታዘዘም ባይነት ሥልጣኑን እንደ መቃወም ሆኖ ስለተሰማው አትናቴዎስን ከሥልጣን አግለሎ በምትኩ አርቦሳዊውን አባ ጊዮርጊስን የእስክንድርያ ሊቀ ጳጳስ አድርጎ ሾመው። አዲሱን

ተገዢም ምእመናን አንተበልም ሲሉ በወታደር ኃይል በመንበሩ አስቀመጡ።

ጉዳዩ በዚህ ቢወሰን ኖሮ የኢትዮጵያ ምእመናንን የሚመለከት ነገር ባልኖረ ነበር። በተጣይ ዓመታት ሁሉ የተለያዩ እምነትን በተከተሉ የርማ ቄሳጾች መለዋወጥና እነርሱም ሃይማኖትን በተመለከተ በሚፈጽሙት ጣልቃ ገብነት ምክንያት ይፈጠር የነበረ ችግር በማይደርስባት፤ የራሷ ሉዓላዊ መንግሥት በነበራት ኢትዮጵያ ውስጥ የተጽደቀችውን ቤተ ክርስቲያን ፈታኝ ሁኔታ አጋጠመ። በቄስጠንጢኖስ የነበሩ የመንግሥት መሪዎች ከኢትዮጵያ ነገሥታት ጋር የነበራቸው የገንድና የባህል መለዋወጥ የፈጠረውን ወዳጅነት ምርኩዝ በማድረግ በአባ አትናቴዎስ የተሾመው ፍሬምናጦስ ከሥልጣኑ እንዲወርድና አርቦሳዊው ቴዎፍሎስ በመንበሩ እንዲቀመጥ ቀንስጣ በደብዳቤ አብርሃና አጽብሃን ጠየቀ። የደብዳቤው ሙሉ ቃልም ከዚህ በታች ተርፏል።

«ኪከቀሪዩስ ኮንስታንቲኖስ ማክሲሙስ አውግስጦስ ለአይዛናና ለሳዛ (አብረሃና አጽባቢ)»

እግዚአብሔር የሰጠን ትምህርትና ማስተዋል ለሁሉም እውነትንና ጽድቅን ለሚፈልጉ ሁሉ እንዲጻረስ ስመኝ በናንተና በርማውያንም ቤተ ክርስቲያን መካከል አንድነት እንዲኖር ይገባል።

ከሹመቱ የተሻረው ብዙ ሺ ከስ ቀርቦበት መመለስ ያታተው አትናቴዎስ ፍሬምናጦስን ሾሞ ልኳልና በተሉ ፍሬምናጦስን መልሳችሁ ለተከበረው ጳጳስ ለጊዮርጊስ በዚያም ላሉት ቀሳውስት ላኩትና የርሱን ነገር እነሱ ይጨርሱት። የአባ አትናቴዎስን ሥራ ግን ከናንተ በቀር እገር ሁሉ አውቆ አላስጠጋ ስላለው በናንተ ዘንድ መጠጊያ ይፈልጋል።

ፍሬምናጦስ ከልቡ ጳጳስ መሆን ከፈለገ የሕይወቱን ታሪክ ለቀሳውስቱ ገልጾ የቤተ ክህነትን ሕግና ሥርዓት በደንብ ፈጻሚ መሆኑ በነዚያ ዘንድ ከታወቀ ተመልሶ እንደ ሕጉ ጳጳስ መሆን ይችላል። ያለዚያ እንደ አትናቴዎስ እንደለፍላፈው ... ከሕግ የሚሸሽ ሆኖ ወደ አክሱም የመጣና ሹመቱን የያዘ እንደሆነ እናንተንም ቤተ ክርስቲያናችሁንም እንዳያበላሽና ሁከት እንዳይፈጥር ያስፈራል። ... እኔ ግን እንደሚመስለኝ ፍሬምናጦስ ወደ እስክንድርያ ተመልሶ በጣም ከከበረው ጳጳስ ከጊዮርጊስና ከፍ ካሉት ሊቃውንት ተገናኝቶ የቤተ ክህነትን ሕግና ትምህርት ከተረዳ በኋላ ወደ ጽሕፈት ስፍራው ሊመለስ ይችላል።

በጣም የተከበራችሁ ወንድሞቼ ሆይ እግዚአብሔር ይጠብቃችሁ። ደብዳቤው የተጻፈበት ቀን አልተለየም። ከ360 ዓ.ም ትንሽ ቀደም ብሎ መሆኑን ኮንቲርሲኒ የኢትዮጵያ ታሪክ በሚባለው መጽሐፍ 150 ገጽ ላይ ይጽፋል። እስከዚህ ድረስ ከኢትዮጵያ ታሪክ 1ኛ መጽሐፍ (ክቡር አቶ ተክለ ጻድቅ ሙከራያ ከጻፉት) ገጽ 310 የተወሰደ ነው። ብፁዕ አቡነ ጎርጎርዮስም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ በሚለው መጽሐፍቱ በገጽ 24 እና 25 ይህንኑ አውጥተውታል።

የደብዳቤው ይዘት ሲታይ አስገዳጅ አይደለም። ኢትዮጵያ የርም ቄሣርች ተጽእኖ የማይደርስባት ሀገር ስለነበረች ደብዳቤው የሚያባብልና የሚያግባባ መልእክት ወይም ማሳሰቢያ የያዘ ነበረ። ስለ አርባሰና ትምህርቱ ቀደም ብሎ በተረዱት በኢትዮጵያ ነገሥታትና በቤተ ክርስቲያን መሪዎች ዘንድ የቄሣሩ ደብዳቤ ተቀባይነትን አላገኘም። በማገበረ ጽዮን ትምህርት ላይም አንዳች ለውጥ ከቶ አላመጣም።

ገና በማደግና በመጠንከር ላይ በነበረችበት በዚያን ጊዜ ማገበረ ጽዮን ሰማያዊት ለአርባሰ የኑፋቄ ትምህርትና ለቄሣሩ የማግባቢያ ደብዳቤ እጅ ሳትሰጥ የመቅረትዋ ታሪክ የእግዚአብሔር የጥበቃ ሥራ እንዳለበት የሚያሳምን ነው። በዚያን ጊዜ የአርባሰን አተላ ትምህርት ብትቀበል ኖሮ እስከ አሁን ድረስ የሚያሳዝን ዕድል በገጠማትና በምሥጢረ ሥላሴና በምሥጢረ ሥጋዊ ከእውነተኛ ትምህርት ውጪ በሆነ መንገድ እየባዘነች ለመኖር ትገደድ ነበር።

ለምሳሌ፡ በርም የቄሣር ግዛት ውስጥ የነበሩ አብያተ ክርስቲያናት ታላቁ ቄስጠንጢኖስ (324-337) ከሞተ በኋላ የአርባሰውያን ደጋፊ የነበረው ልጁ ቀንስጣ በዙፋኑ ሲተካ እነ አትናቴዎስ ሐዋርያዊውን የመሳሰሉ አበው ከመንበራቸው ተሰደዱ። የኒቅያን የእምነት መግለጫ የተቀበሉ የቤተ ክርስቲያን አበው ትምህርተ እምነታቸው ሙሉ በሙሉ የተደገፈላቸውና መብታቸው የተመለሰላቸው በታላቁ ቴዎዶስዮስ (379-395) ዘመን መንግሥት ነበር።

ከቀንስጣ እስከ ታላቁ ቴዎዶስዮስ በነበሩት ዓመታት ውስጥ ብዙ አብያተ ክርስቲያናት በርም ቄሣር ግዛት ውስጥ የነበሩ በመሆናቸው ትምህርተ እምነታቸው ከቄሣርች መለዋወጥ ጋር አብሮ ሲወድቅና ሲነሣ ታየ። ኢትዮጵያ ግን የራሷ ሉዓላዊ መንግሥት ስለነበራት የርም ቄሣርች ተጽዕኖ አያሰጋትም ነበርና የአርባሰ ትምህርት አንድ ጊዜ ገብቶ ቢሆን ኖሮ በሚቀጥለው ቄሣር ተጽዕኖ የመውጣት ዕድል ሊያጋጥመው አይችልም ነበረ። ማገበረ ጽዮን በመሪዎችና ክርስቲያኖች በነበሩት ነገሥታት ብርታት ከቄሣር ቀንስጣ የተላከውን መልእክት ያልተቀበለችበትና በፍራምናጦስ ምትክ መንፈሳዊ መሪዋ እንዲሆን ተልኮ የመጣውን ሀንዳዊ ቴዎፍሎስን አሳፍራ የመለሰችበት ዓይነተኛ ምክንያት ከርማ ቄሣርች ተጽዕኖ ነጻ በሆነ መንግሥት ጥላ ሥር ስለበረች መሆኑ የተረጋገጠ ነው።

በአንጻሩ ደግሞ በዚያን ጊዜ አርባሳዊውን ትምህርት አለመቀበልዋ ጠቀማት እንጂ፡ ተቀብላው ቢሆን ኖሮ በነጻ መንግሥት ሥር መገኘቷ ሊጉዳት በቻለ ነበር የሚያስኝ ምክንያት አለ። ይኸውም በኋላ እንደገና በታላቁ ቴዎዶስዮስ ዘመን መንግሥት ፈጽሞ የተወገዘውን ኑፋቄ አርባሰን ከምእመናኗ አእምሮ አስለቅቆ በምትኩ ታድሶ የጸናውን የኒቅያን የእምነት መግለጫ ማገበረ ጽዮን እንድትቀበል ለማድረግ ዕድሉ የመነመነ በሆነ ነበር። የቄሣርችን ተጽእኖ በማትፈራበት ሁኔታ በነበረችበት ጊዜ ኑፋቄ አርባሰ አንድ ጊዜ በኢትዮጵያ ቢገባ ኖሮ፡ ከርም ቄሣር አገዛዝ በታች በነበሩት ሀገሮች እንደሆነው ሁሉ በርም ቄሣርች ኃይል ማስወጣት ባልተቻለ ነበር።

ስለዚህ በደገኛው ሐዋርያዊና መሪዋ በፍራምናጦስ ብርታትና አርቆ አስተዋይነት ቀደም ብላ የኒቅያን የእምነት መግለጫ መቀበልዋ፤ በኋላም በለሰለሰ መንገድ በአታላይነት ሊገባ የሞከረውን አርባሳዊ ኑፋቄና መልእክተኛውን ቴዎፍሎስ ሀንዳዊ በመጠብቅ እግራቸው መመለሷ ትምህርተ መለኮቷን ወደፊት በመልካም ጉዳና ለመምራት ያስቻላትን ዕድልና ጸጋ እግዚአብሔር በቸርነቱ እንደሰጣት ያረጋግጣልና ታላቁን የእግዚአብሔርን ስም ደግመን ደጋግመን እንባርካለን።

በዓለም አቀፍ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ በቅዱሳት መጻሕፍት አተረጓጉም የታዩትን ከሥተቶች፡ ጠንካራና ደካማ ጉናቻቸውን፡ ገንቢና አፍራሽ ተልእኮዎቻቸውን ለመከታተል የማገበረ ጽዮን መሪዎችና ምእመናን የተከፈቱ ጀርዎች ስለነበሯቸው፡ በአርባሰ ትምህርት ላይ የተወሰደውን የማግለል ርምጃም በቅድሚያ ተረድተውትና ደግፈውት ነበረ። ስለ ኢየሱስ ክርስቶስም የተሰጣቸውና የተቀበሉት የቅዱሳት መጻሕፍት እውቀት በእምነታቸው የሚያጸና፡ በማናቸውም የኑፋቄ ነፋሳትና ማዕበላት ከመናወጥና ከመወሰድ የሚጠብቅ ስለሆነ፡ (ኤፌ.4፡14-16) ኑፋቄ አርባሰን መርምረው እነርሱም በበኩላቸው ከልባቸው ወግደውት ነበር ማለት ይቻላል።

ይህን መንፈሳዊ ቅንዕት የሚያነሣ የአባቶችን ታሪክ የተመለከተ ማንኛውም ሰው ጥንታውያን አባቶች ገና በሽታው ክርፋቱንና ኮምጣጣቱን እውቀው ወደ ሀገር ሳያስገቡ ከውጪ የደፉትን የአርባሰ አተላ ዘመነኛው ሰው ዶር ማታ፡ ዶር ማታ እየተባለ ዐይኑን ጨፍኖ ሲጋተው በሚታይበት ጊዜ በእውነት የእነዚያ አባቶች ዝርያ መሆኑን ለማመን ይከብዳል። የደፉትን አተላ የሚልስ ትውልድ መፈጠሩን እነዚያ አባቶች ቀና ብለው ቢያዩ ምን ይሰማቸው ይሆን?

ዐሥራ ሁለተኛ- ማገበረ ጽዮን በመለኮት አሐድነት ታምናለች

በፍራምናጦስ ሐዋርያነት የሚመሩትና በማገበረ ጽዮን የታቀፉት ምእመናን የአርባሰን ኑፋቄ የተጸየፉበት ምክንያት ገልጽ ነው። እግዚአብሔር በአካላት ሦስት፡ በመለኮት ግን አንድ ነው የሚለው የምሥጢረ ሥላሴ ጥልፍ መግለጫ ባልተግረውም በተግረውም መነገሩ በምእመናን ልብ በጥልቀት የሠረዘ መሆኑን ይጠቁማል። በአካላትና በኩነታት፤ ለእነዚህም ተገቢ በሆኑ ስሞች በመጠራት ምክንያት መለያየት ሳይኖር የሥላሴ በመለኮት አንድ መሆን መሠረቱ ኩነት እንደሆነ በአብዛኛው አማኝ ይታወቃል። ሦስት ልብ፤ ሦስት ቃል፡ ሦስት ሕይወት ቢኖር ኖሮ አንዱ በሌላው ህልው የመሆን መብትና ግዴታ ባልኖረ፤ አንድ ህላዌ መለኮትም ባልተገኘ ነበር። የመለኮት አሐድነት አለ ቢባል እንኳ የስምምነት አንድነት እንጂ ባሕርያዊና ዘላለማዊ ሆኖ ባልተገኘ ነበር። አንዱ በሌላው ህልው እንዲሆን የባሕርያዊና የመለኮታዊ መብትን መኖር ያስገኘ «ኩነት» ነውና። ለሥላሴ መለኮት አሐድነት፡

ከምሁራት መካከል በየመንደሩና በየቀበሌው መካሪና አስተማሪ አድርጎ መመደብ ጊዜያዊ መፍትሔ ሆኖ ተገኘ።

መካሪና አስተማሪ የሆነው ምሁር ክርስቲያን በመዘዋወር አዳዲስ ነፍሳትን ወደ ጌታ ለማምጣት ከሚፈጽሙ የወንጌል ማፋረስ አገልግሎት ሌላ፣ በየቤቱ ለቤተሰቡ አባላት፣ በየመንደሩም ለመንደሩ ነዋሪዎች የቀለም ትምህርትና የገይማናት ትምህርት እያስተማረ፣ በክርስትና ሕይወታቸው ለሚያጋጥሟቸው ችግርም ምክር በማካፈል ምእመናንን ያገድ ነበር። ስለአገዳገድ ጉዳይ ጥያቄ የነበረው ምእመናን ወደ መካሪው (አስተማሪው) በመሔድ እየተረፈ መንፈሳዊ ሕይወቱን ያሳድግ ነበር ማለት ይቻላል።

መካሪና አስተማሪ ለመሆን ብቃት ያለው መሆኑ እየታመነበት ሊመደብበት በታወቀው የሥራ መደብ መሠረታዊ የክርስትና ትምህርት እንኳ የሌለው ተራ ሰው መመደብ የተጀመረው ከመቼ ጀምሮ እንደሆነ አልታወቀም። እያደርግ መካሪና አስተማሪ የተባለው ሰው የሰውን ነፍስ በሚመለከት ኃላፊ፣ ዋስትና፣ ጠበቃ እንደሆነ ያህል ተቈጠረና አበ ነፍስ አበ ንስሐ ተባለ። ወንጌልንም የማይሰብክ በቅዱሳት መጻሕፍት ቃል ሰውን የማይመክር፣ የማይገሥድ፣ የማስተማር ችሎታም የሌለው ሆነ።

አሁንግ የገል መካሪና አስተማሪ (አበ- ንስሐ፣ አበ-ነፍስ) መኖር የክርስቲያን ግዴታ ሆኖ ተቈጠረ። በቅዱሳት መጻሕፍት ከፍተኛ እውቀት ያላቸው፣ መምህራንን አሠልጥነው የሚመርቁና የሚያስመርቁ ሊቃውንት ሳይቀሩ ተማሪዎቻቸው ለመሆን እንኳ ብቃት የሌላቸውን የፈደል ሰዎች ለነፍሳቸው ዋስትና ጠበቃ አድርገው መቀበል ግዴታቸው ተደረገ። እንደ እውነቱ ከሆነ ይኑር ከተባለም መካሪና አበ-ነፍስ ነን የሚሉት ለራሳቸው አበ-ነፍስ የሚያስፈልጋቸው ናቸው። ሊቃውንቱ ለእነዚህም ለሕዝቡም አበ-ነፍስ ሆነው ቢያስተምሩና ቢመክሩ፣ ቢገሥፁም ማለት መሪና ተመሪ የሥራ ዝውውር ቢደረግላቸው እንዴት ባግረ?

አበ-ንስሐ (አበ-ነፍስ) ጾም ሲገባና ሲፈታ በዓመት አንድ ጊዜ ለቫሸና ለልብስ መግዣ ገንዘብ አበ-ነፍስ ካደረገው ከእያንዳንዱ ሰው የመቀበል መብት አለው። አበ-ነፍስ (አበ-ንስሐ) የሌለው ሰው ቢሞት የመቀበር መብት የለውም።

በአብ ቀኝ ተቀምጦ የሚግልድላቸውን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን በመንፈስ ዓይን የሚመለከቱ ምእመናን ገን

«ኢየሱስ ክርስቶስ እስመ አበ ነፍስየ አንተ በሎሙ ላመላክት ተፈሥሎ ሊተረክበክም ለወልድየ በክንቱ ዘምተ (ኢየሱስ ክርስቶስ) የነፍስ አባቱ አንተ ነህና መላክትን፣ በክንቱ ሞት (ጠፍቶ) የነበረውን ልጄን አግኝቼዋለሁና፤ ተደሰቱልኝ (የደስታዬ ተካፋይ ሁኑ) በላቸው።» ሉቃ. 15+3-24። (መልከዑ- ኢየሱስ) እያሉ ተገልለው በአሠራሩ መበላሸት ሲያዝኑ ኖሩ። በመሠረቱ መካሪና አስተማሪ መመደብ ማለት ለቤተ ክርስቲያን የተሰማትን መንገድን የመጠበቅን ኃላፊነት በቅዱሳት መጻሕፍት የጠለቀ እውቀት ላላቸው መምህራን አከፋፍሎ በግልና በቡድን ማሠራት ማለት ነበረ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከትንሣኤው በኋላ

ለሦስተኛ ጊዜ በተገለጸበት ቀን ዲፕሎማን እንዲህ አለው፡- የምትወደኝ ከሆነ ገልገሎቼን መግብ፣ ጠበቀኼን ጠብቅ፣ በጎኜን መግብ እያለ ኃላፊነትን በአደራ ሰጠው። ዲፕሎማ የሞተሉትን ጌታውን የሚወድ ከሆነ ብቻ የበጎኜን የጠባቂነትና የመጋቢነት አገልግሎት በአደራ መቀበል ነበረበት ዮሐ.21+15-17።

ለቤተ ክርስቲያንም ከተሰጧት የጸጋ ስጦታዎች መካከል አንዱ እረኝነት ነው። ሥራው በዝርዝር ሲገለጽ፣ አስተዳዳሪነት፣ መሪነት፣ መጋቢነት፣ ጠባቂነት ... ነው። ዮሐ. 20+28፤ ኤፌ.4+11።

በቤተ ክርስቲያን የእረኝነት ሥራ የተሰማራው ዲፕሎማ እንደርሱ መንጋውን የመጠበቅና የመመገብ አደራ ለተቀበሉ እረኞች ሲጽፍ፣ የሁሉም እረኞች አለቃ (ሊቀ ኖሎት) ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በሚገለጽበት ጊዜ የክብር አክሊል ለመቀበል እንድትበቁ፡

- ረብ (ሥጋዊ ጥቅም) ለማግኘት ባለማቀድ፣
- በግድ ሳይሆን በፍቅር በማስተዳደር፣
- ምላሴ በመሆን፣ መንጋውን ጠብቄ በማለት አላሰበ፤ 1ኢፕ.5+1-4።

በዘመነ ብሉይ ኪዳን የሥጋ እስራኤል የእግዚአብሔር መንጋ ነበረ መዝ.74+1-2፤ 79+13፤ 80+1፤ 95+7 አሁንም በዘመነ ሐዲስ ኪዳን የመንፈስ እስራኤል የእግዚአብሔር መንጋ ነው። ዮሐ.10+16፤ ዮሐ.20+28። ለጥቅም ብሎ ሳይሆን ፍቅር ከሆነው መለኮታዊ ባሕርይና በፈጣሪነቱ ካለበት ኃላፊነት የተነሣ እግዚአብሔር የመንጋው እረኝ ነው። ለመንጋው ያስባል፣ ይጠነቅቅለታል። መዝ.(23) እና (121)፤ ዮሐ.10+1

ሊቀ ኖሎቱ በጸጋ ስጦታ እየሸለሙ ቅጥረኛ እረኞችን በጥበቃና በመግባት ሥራ ላይ ይመድባል። ሆኖም በብሉይ ኪዳንም ሆነ በሐዲስ ኪዳን ቅጥረኛ እረኞች ለተቀበሉት አደራ ብቁ ሆነው ባለመገኘታቸው ሲወቅሳቸው ኖረ፤ አሁንም ቃሉ ሕያው ስለሆነ እየወቀሰ ነው። ኤር.23+1-4፤ ሕዝ.34+2-31።

ሀ. ቅጥረኛ እረኞች በበጎች ላይ ያደረሱት በደል

1. በጎችን በማሰማራት ፈንታ በለመለመው መስክ ራሳቸውን አሰማሩ።
2. በኃላፊነትና በአደራ ስለተሰማቸው በጎች ራሳቸውን ከሚሰጡላቸው ደልቅ እነርሱው ራሳቸው በጎችን እያረዱ በሉ።
3. በሕይወት ካሉትም ጠጉራቸውን እየሸለቁ ለበሱት፤ ለብርድም አጋለጧቸው።
4. ደካማዎቹን በጎች አላጽናኗቸውም።
5. ታማሚዎቹን በጎች አላከሟቸውም።
6. ሰባራዎቹን አልጠገኗቸውም።

7. መንገድ ተሳስተው የጠፋትን በጎች ወደ መንጋው በመመለስ ፈንታ በተኗቸው፤
8. የጠፋትን ፈልገው አላገኙቸውምና ለምድር አራዊት መብል ሆኑ፤ የተረፉትም ተቅበዘበዙ ፈላጊም አልነበራቸውም፤
9. የተረፉትንም በኃይል በማስገደድ፤ በጭቆና ገዟቸው።

እረኞች የተጣለባቸውን መንጋውን የመጠበቅና የመንከባከብ ኃላፊነት ከትከሻቸው አውርደው ወረወሩ። እረኞች ይህን የመሰለውን በደል ሲፈጽሙ የሰቡ፤ የደነደኑ በጎችም በከሱና በገረጡ በጎች ላይ ያልተጠበቀ ጉዳት አደረሱ። ረብ ፈላጊ ከሆኑ ቅጥረኛ እረኞች ጋር በመመጣጠር ጥቅም ተካፋይም በመሆን ራሳቸውን አድልበዋል። በየአጥቢያው መንፈስ ቅዱስ ሳይሾማቸው ራሳቸውን የመንጋው እረኞች ላደረጉ አስመሳዮች መንጋውን ለማስገዛትና ለማስበላት እርስ በርስ በመመራረጥ መንጋው የግብዝበኝነትን ሥርዓት አደራጁ። አንድ ለእኔ፤ ሁለት ላንተ በማለት መንጋውን ካዱ። እግዚአብሔር የእነዚህንም በደል ተመልክቶታል።

ለ- የደለቡ በጎች በከሱ በጎች ላይ ያደረሱት በደል

1. የከሱትን በጎች በአፍንጫቸውና በትከሻቸው እየገፉ ከመንጋው አስወጧቸው።
2. በቀንዳቸው እየወጉ ጉዲቸው፤
3. እየተሸቀዳደሙ ራሳቸውን ሲመግቡ፤ የተረፉቸውን ምግብ ምስኪኖቹ በጎች እንዳይመገቡት በእግራቸው ረጋገጡባቸው፤ አበላሹባቸው፤
4. ውሃውን በቅድሚያ መጠጣታቸው አንሶ ተራፈውን የተጠሙት ምስኪኖች በጎች እንዳይጠጡት በእግራቸው አደረሱባቸው።

እግዚአብሔር ስለ መንጋው የማይገደው መስጊቸው ቅጥረኞቹ እረኞችና ድልቦቹ በጎች በምስኪኖቹ የመንጋው አባላት (በጎች) ላይ ጉዳት አደረሱ። የመንጋው ባለቤት በቅጥረኛ እረኞችና በደለቡ በጎች ላይ ሊፈርድ ተነሣ።

ሐ- ፍርድ በቅጥረኛ እረኞች ላይ

1. የጠፋትን (የተጉዱትን) በጎች ከእጃቸው አፈልጋለሁ፤
2. በጎቼን ከማስግራት አስተዋችኋለሁ (ቅጥራችሁን እሠርዛለሁ)፤
3. በጎቼን ከጉዳት እታደጋቸዋለሁ፤
4. በጎቼን ከመበላት አድናቸዋለሁ፤

«ጌታ ይመስገን»

መ- ፍርድ በደለቡ በጎች ላይ

1. የደለበውን በግ ከመንጋዬ እለየዋለሁ፤
2. አጠፋዋለሁ፤
3. አፈርድበታለሁ።

«ጌታ! በግህ ነውና በምሕረትህ እየውጡ»

ሠ. ተስፋ ለተጉዱ በጎች

1. በጎቼን እኔ ራሴ እሰበስባለሁ፤
2. ጨለማንና ጉምን ተገን አድርገው ከሚባሉ አራዊት አድናቸዋለሁ፤
3. በተራሮች፤ በፈላሾች፤ ሰዎች በሚኖሩበት ስፍራ አሰማራቸዋለሁ፤
4. ማደሪያቸውን (ጉረኖአቸውን) በተራሮች ላይ አደርጋለሁ፤
5. የጠፋትን አፈልጋለሁ፤
6. የባዘነውን እመልሳለሁ፤
7. የተሰበረውን እጠግናለሁ፤
8. የደከመውን አበረታለሁ።

ሃሌ ሉያ!

ረ. ስለ መካሪ (አበ - ነፍስ፤ አበ - ንስሐ) የተሳሳተ ትምህርት

በብሉይ ኪዳን የለምጽ በሽታ ይዞኛል ብሎ የተጠራጠረ ሰው ወደ ካህን ቀርቦ መታየት ነበረበት። ካህኑ በታማሚው ሰው ቆዳ ላይ የታየውን ነገር በምልክት ይከበውና ከኅብረተ-ሰቡ ተገልጦ እንዲቆይ፤ ከተወሰኑ ቀናት በኋላም እንዲመለስ ያዘው ነበር። በየተጠሮውም ምልክት የተደረገበትን ቆዳ እየተመለከተ ታይቶ የነበረው ነገር ጠፍቶ፤ ወይም ስፍቶ እንደሆነ ይመረምራል። በምልክት የተከበበው ነገር ከጠፋ፤ ለምጽ አይደለምና ወይም ድኗልና ወደ ኅብረተሰቡ የመመለስ ፈቃድ ይሰጠዋል፤ በቅድሚያ ግን በሕግ የታዘዘውን ተርባንና መሥዋዕት ለእግዚአብሔር እንዲያቀርብ ያደርጋል። ዳሩ ግን በቆዳው ላይ የወጣው ነገር ከተደረገበት ምልክት ውጪ እየሰፋ መሔዱን ካህኑ ከተረዳ፤ ሰውየው ለምጽ ነውና እስኪድን ወይም እስኪሞት ድረስ ከኅብረተ ሰቡ ተለይቶ እንዲቀመጥ ያዘዋል። ዘሌ. 13 እና 14 ይመልከቱ።

በአንደዚህ ያለ የለምጽ ደዌ ምክንያት ከኅብረተ ሰቡ ተለይቶ የነበረ ሰው አንድ ቀን በመንገድ ላይ ጌታ ኢየሱስን ተገናኝቶ ያነጸው ዘንድ እንደሌለው ወንጌላውያን ጽፈዋል። ጌታ ኢየሱስም ለምጻውን በቃሉ አነጸው፤ ወደ ኅብረተሰቡ ይቀላቀላል ዘንድም ካህኑ መርምሮ

እስኪያረጋግጥ ተርባኑንና መሥዋዕቱን ያቀርብ ዘንድ ነገረው። «ሐድና ራስህን በካህን አስመርምርና ሙሴ ያዘዘውን አቅርብ (ሐር ወከፍትን ርእሰክ ለካህን ወክብዕ መባዓክ)» አለው። ማቴ.8+1-41 ማር.1+40-44 ሉቃ.5+12-14። ስለ አቡ-ንስሐ የሚናገር ክፍል አይደለም።

ሰ- ስለ ኑዛዜና ቅጣት

ኑዛዜ በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረተ ነው። ምሳሌ 28+131 1ዮሐ.1+7-101 ያዕ.5+16። እርስ በርስ ተናዘዙ አንዱ ለሌላው ይጸልይለት ሲባል እኔ አናዛኝ ነኝ እንጂ ተናዛኝ አይደለሁም የሚል እንዳይኖር ቃሉ «ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን እውነትም በእኛ ውስጥ የለም» ስለሚል ኑዛዜው ሁሉንም የሚመለከት ነው።

እጅጉን የሚያሳዝነው አሠራር ለእያንዳንዱ የኃጢአት ዓይነት በመጽሐፈ ቀኖናና በሌሎችም ተመሳሳይ መጽሐፎች ቅጣት መወሰኑ ነው። ተናዛኞች ኃጢአቱ ሊያስከፍለው የሚችለውን ቅጣት በመጽሐፈ ቀኖና እንደታዘዘው ራሱ በመቀጣት እንዲከፍል የሚደረግበት ሥርዓት ኢክርስቲያናዊ ነው።

እግዚአብሔር የሁላችንን ኃጢአት በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ጭናክል። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስም የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ በግ ሆኖ ተሠውቷል። በዚህ መሥዋዕት ያልተሸፈነ ኃጢአተኛ የለም። በዚህም መሥዋዕት ያልተሰረየ ኃጢአት የለም። ኢሳ.53 እና 1ዮሐ.1+29።

ሰው ሁሉ የራሱን ኃጢአት እየተሸከመ ቅጣቱን ይከፈል ከተባለ ኢየሱስ ክርስቶስ ለምን ተሰቃየ? ለምንስ ሞተ? አንድ መዝሙር እንዲህ ይላል፡-

«ኃጢአትህ ባንተ ላይ የቀረ ቢሆን (ኖር)

ኢየሱስ ክርስቶስ ለምን ተገረፈ?

የተቀደስ ደሙም ባይከፍል ዕዳህን

ከጉኑስ ለምን ጉረፈ?

(ይልቅስ) እይ፣ እይ፣ እይና ዳን

የተሰቀለውን ኢየሱስን፣

በእምነት ብታይ ይሆንልሃል ሙሉ መዳን።»

ደግሞም ሰው የኃጢአቱን ቅጣት ራሴ እቀበላለሁ ካለ፣ የጊዜውንና የዘላለሙን ፍርድ ከእግዚአብሔር ይቀበላል እንጂ የምን መቀለድ ነው? ዳን.12+21 ማቴ.25+461 1ዮሐ.5+29

በለበቅ፣ በቅጣል በመቸብቸብ የኃጢአት ቅጣት ሊከፈል? ስግደት በአምልኮት ሥርዓት ውስጥ ለእግዚአብሔር መገዛታችንን መዋረዳችንን እንገልጽበታለን እንጂ የኃጢአት ዕዳ የሚከፈለበት ቅጣት አይሆንም። የጦም መዋል ማደር ዓላማ ሌላ ነው እንጂ የኃጢአትን ዕዳ አይከፈልም። በገንዘብ መቀጫም የኃጢአት ዕዳ አይከፈልም። ለመሆኑ ስርየትን ይቸረቸር

ዘንድ በጅምላ የገዛ ነጋዴ የትኛው ነው? እግዚአብሔር ይገሥዕህ! በክርስቶስ ደም አትቀልድ አንተ ሰይጣን።

የንስሐን ጉዳይ በቦታው መናገር ያስፈልጋል እንጂ ንስሐ ባለፈው መፀዕትና ያለፈውን ነገር ትቶ ወደነበሩበት የእግዚአብሔር ጸጋ መመለስ ነው። የኃጢአትን ዕዳ በራስ ድካም፣ በራስ ገንዘብ ለመክፈል ከእግዚአብሔር ጸጋ የሚወጣበት ሥርዓት አይደለም። «ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን፣ ከዓመገም ሁሉ ሊያንጸን የታመነና ጻድቅ ነው» የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያንጸናልና» 1ዮሐ.1+7-10

እንግዲህ ወደ ታሪኩ ስንመለስ፣ በአባ ሰላማ ዘመን እንደ ተደነባከሚቂጠረው የመከሪና አስተማሪ (አቡ-ነፍስ፣ አቡ-ንስሐ) ሥርዓት መልካም፣ መልካም የሆነው ሁሉ ከዘመን ብዛት ጠፍቶ ለዓይነት የተረፈው ተናዛኞችን «እግዚአብሔር ይፍታህ» የሚለው ብቻ ነው። «ወዳጄ እኔ አልችልም፣ ዓይንህን ከአገልጋዮች ላይ አንግና ወደ እግዚአብሔር አቅና፣ እግዚአብሔር ይፍታህ» ይባላል። ዕብ.3+1

ክባሩ ገጽ የዘረ

ሁለተኛ፡- ኢየሱስ ለማጽናናት በአጠገቡ ከተገኙት አንዱ ኤልፋዝ - መልስ ታገኝ እንደሆነ እስኪ ከቅዱሳን ወደ አንዱ ተጣራ በማለት ተናገረው። እስኪ መልስ ታገኝ እንደሆነ ሲል አታገኝም ለማለት ነው። ምናልባት በሕይወተ ሥጋ ያሉ ሰዎችን መጪ እድል ለመጠየቅ በአፀደ ነፍስ ያሉትንና መናፍስት የሆኑትን መላእክት ብንጠራ፡- የእግዚአብሔር ሕዝብ በቀጥታ ከእስትንፋሱ ይልቅ የቀረበውን አምላኩን (ኤር.23+23) ለምን አይጠራም? በማለት ይመልሱልናል። ደጋግመን እንደገለጽነው መናፍስትንና የሞቱ ሰዎችን ነፍሳት መጥራት ማለት እግዚአብሔር ቢግደፈውና በከለከለው በግርት፣ በጥንቅቅ፣ በአስማተኝነት ሥራ ላይ መስማራት ማለት ነው። ኢሳ.8+19

ሦስተኛ፡- ከኢየሱስ አጽናኞች አራተኛው ኤሊሁ ግን ለሰው አማላጅ ሆኖ ሊቆም ስላለው ከአካላት ሁሉ ምርጥ ስለሆነው፣ ቢዛ በመክፈልና ሰው የሚከሰስበትን ኃጢአት በማስወገድ ቢዛውን ከፍያለሁና ኃጢአተኛውን ይቅር በለው በማለት ወደ እግዚአብሔር ለመግለድ መካከለኛ ሆኖ ስለሚገለጠው ስለ አንዱ ልዩ መልእክ ተስፋ ለኢየሱስ ነገረው። በመልእክ እግዚአብሔር አምላክ በብሉይ ኪዳን የተገለጸው ያ መልእክም ለቃልነቱ ከዊን (ቃል ለመሆኑ) እና ለተወላዲነቱ ተስማሚ ሆኖ በተሰጠው በመልእክተኝነት ስም የተገለጸው ወልደ እግዚአብሔር ቃል በሥጋዊ ስሙም ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ በቤዛነቱ ኃጢአትን ከእግዚአብሔርና ከሰው መካከል በማስወገድ ሁለቱን እርስ በርስም ያስታረቀና ሰላምን ያስገኘ ብቸኛ መካከለኛ ነው። ኢዮ.33+23-281 ኢሳ.53+10-121 ሚል.3+11 ሉቃ.23+341 ኤፌ.2+13-17

ዒ ቀ ጥ ካል፡፡

ከናሁ ሠናይ

ካለፈው የቀጠለ

በጥበቡ ሰማያትን የፈጠረ፣ በኃይሉም ምድርን ያጸና፣ የፈቀደውንም ሁሉ በባሕርያዊ ቃሉ ያደረገ፤ ምንም የማይላነው ልዑል እግዚአብሔር፣ ኃጢአተኛውን የሰው ዘር ለማዳን እንድ መንገድ ብቻ ማዘጋጀቱን (ዮሐ.14+6) ባለፈው እትም አንብበናል። ሌላ አማራጭ የሌለው ብቸኛው መንገድም፣ የሚታመኑበትን ሁሉ ያድን ዘንድ የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ በኃጢአተኛ ሰው ምትክ እንዲሞት መደረጉን። ኃጢአተኛን ለማዳን ከዚህ በስተቀር ሌላ መንገድ ስላልተዘጋጀ፣ ስለሌለም፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ባንተ ምትክ ተሰቅሏል፣ ጥቷል፣ ተነሥቷል፣ የምሥራች! በሚለው የሰብከት ሞኝነት የሚታመኑትን ሁሉ ከኃጢአትና በኃጢአት ምክንያት ከመጣ ቁጣ እንዲድኑ በእግዚአብሔር የመወሰኑ ርግጠኛነት በቃሉ ተደግፎ ቀርቦ አንብበናል። (1ጢዋ.1+15) በዛሬውም እትም በእግዚአብሔር ጸጋ ሰውን ስለሚያድነው ሕያው እምነትና በእምነት ለሚገኘው መዳን ምንጩ ስለሆነው ስለ እግዚአብሔር ጸጋ አጭር መግቢያ እንዲሁም ከቁ.1 እስከ 7 በወጡት ሙራ መጽሐፋት በዚህ ርዕስ ስር በተከታታይ የቀረበውን ትምህርት ከተከታተሉት መካከል እግሆይ ግርያማዊትና ወይዘሪት ልዕልት ነቅዑ-ጥበብ እንደማጠቃለያ ያቀረቧቸውን መግለጫዎች እንደሚከተለው አቅርባለን።

ሕያው እምነትና አዲስ ፍጥረት

የተሰበከላቸውን የወንጌሉን ቃል ይቀበሉ ዘንድ ጌታ እግዚአብሔር ልባቸውን የከፈተላቸውና (ዮሐዋ.16+14) ቃሉን በእምነት ክልባቸው ጋር ያዋህደላቸው እውነተኛ ክርስቲያኖች «ኢየሱስ ክርስቶስ የተቀበለው ሞት እኔ ኃጢአተኛው ልሞተው ይገባኝ የነበረ ሞት ነው-1 ትንሣኤውም በኃጢአት ምክንያት ምውት የነበርኩት እኔ ሕያው እሆን ዘንድ፣ ዛሬ የመንፈስ ትንሣኤን ያገኘሁበት! በመጨረሻው ቀንም የሥጋ ትንሣኤ የሚበጠኝን ሕያው ተስፋ የጨበጥኩበት አለኝታይ ነው» በማለት ሲያምኑ፣ እምነታቸው ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር የሞቱና የትንሣኤው ተባባሪ ያደርጋቸዋል። (ሮሜ 6+1-8)። ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃንም ለመዛወራቸው የሚያረጋግጥ ለውጥ ይታይባቸዋል። (ቆላ.1+13-14) ከዚህ የተነሣም ከሞት ወዲህ ግድ ያለ የትንሣኤን ሕይወት እየኖሩ ነው ግለት ይቻላል። (ሮሜ 8+9-11)

እንዲህ ያለው ሕያው እምነት ቀድሞ ለኃጢአት ሕያዋን ለቅድስና ግን ምውታን የነበሩትን ክርስቲያኖች ለውጡ፣ ለኃጢአት ምውታን፣ ለቅድስና ግን ሕያዋን አድርጓቸዋል። እገሊት ተለውጣለች፣ እንቶኔ አዲስ

ፍጥረት ሆኗል የሚባለውም ከዚህ እውነታ በመነሣት ነው። ሮሜ 6+5-11፤ 2ቀር.5+17።

በሌላም በኩል ኃጢአታቸው፣ ቢዛቸው በሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ሲያርፍ፤ በለውጡ የኢየሱስ ክርስቶስ ቅድስና ለእነርሱ መጉናጸፊያ እንደሆነላቸው፣ መንፈስ ቅዱስ ለመንፈሳቸው ይመሰክርላቸዋልና የለውጡ መሠረትና ጉልላት ምን ያህል የጸናና የተጠናቀቀ መሆኑን ክርስቲያኖች ይረዳሉ። (ዮሐ.17+19) ዓለም የሌላት ዕረፍትና ሰላም፣ ነጻነትና ሐሣብ በገዛ የሚትረፈረፍላቸውም ከዚህ የተነሣ ነው። (ዮሐ.10+10፤ 14+27) በአዲስ ተፈጥሮአቸው የሚታይባቸው ፍሬያግው የአገልግሎት እንቅስቃሴም ለሕያው እምነታቸው ጉልህ ግስረጃ ይሆናል። ሮሜ 12+1-2።

አንዳንድ ሰዎች ይህን ዓይነትን ሕያው እምነት ሳያውቁት፣ ሳይረዱት፣ ሳይቀበሉት፣ ሳያጣጥሙት፣ ሳይኖሩበት፣ «እምነትን ግን ጋኔንም ይዞታል፤ ግን አይድንም። ጋኔን የማይድነውም እምነት በማጣቱ ሳይሆን ምግባር ስለማይኖረው ነው» ይላሉ። ምግባር የሚሉትም የኦሪትን ሕግ እንደሆነ አክለው ያስረዳሉ። እንደ ግስረጃ አድርገው ከአባባላቸው ጋር የማይስማማውን ያዕ.2+18-26 ያለውን ይጠቅሳሉ።

ያዕቆብ «ሥራ» እያለ የጠራው እውን የኦሪትን ሕግ ነውን? የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስን ሞትና ትንሣኤ የኛ ሞትና ትንሣኤ ነው በማለት የሚታመኑ ክርስቲያኖችን የጌታ ሞትና ትንሣኤ ተካፋዮችና አዲስ ፍጥረት የሚያደርጋቸው የእምነት ዓይነት በአጋንንት ዘንድ አለ ብሎ ያዕቆብ እውን ተናግሮአልን? እነዚህን ጥያቄዎች በእግዚአብሔር ቃል መመርመርና መልሳቸውን መስጠት አስፈላጊም ተገቢም ነው።

ሥራ ደገንነትን ያስገኛልን?

ሥራ ደገንነትን ያስገኛል የሚሉ ሰዎች ስብከታቸው በዓይነቱም ሆነ በይዘቱ የሐሰተኞች ወንድሞችን (ቢጽ ሐሳውያን) ትምህርት (ገላ.2+4 ይመስላል)። በሐዋርያት ዘመን ከፈሪሳውያን መካከል «ክርስቲያን ሆናል» ያሉ ሰዎች ከክርስቲያኖች ጋር ከተደባለቁ በኋላ፣ «ካልተገረዛችሁ፣ በሙሴ በኩል የተሰጠውንም ሕግ ካልጠበቃችሁ በስተቀር ኢየሱስ ክርስቶስን በማመናችሁ ብቻ ልትድኑ አትችሉም» በማለት ወደ ክርስቲያኖች ልብ ጥርጥርን ዘሩ። ዮሐዋ.15+5።

በኢየሩሳሌም ተሰብስበው ጉዳዩን የመረመሩት ሐዋርያት፣ የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎችና ምእመናን ሰው የሚድነው በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ እንደሆነ አረጋግጠው፤ (ዮሐዋ.15+11) ሥራ (ምግባር ኦሪት) ደገንነትን ያስገኛል

እያሉ የሚያስተምሩት ሰዎችም ከጌታ ሐዋርያት ያልተላኩ መሆናቸውን አጋልጠው «ትገረዙና ሕግን ትጠብቁ ዘንድ ይገባችኋል» የሚሉት ሰዎች ትምህርት የምእመናንን ልብ ለግወክና ለግናወጥ እንደሆነ አስገንዘቡ የሐዋ. 15+24»

እውሉስም በተለያየ ስፍራ ለነበሩ ክርስቲያኖች ጸጋና ሕግ እርስ በርስ ተቃራኒ እንደሆኑ ገልጾ ቢሥራ የሚጸደቅ ቢሆን ኖሮ ጽድቁ ለሕግ ሥራ እንደ ተገቢ ክፍያ (ዋጋ) በተቆጠረና፣ በሥራ የጸደቀውን ሰው እንዲመክበት ባስቻለው ነበር። እንዲሁም በሕግ የሚጸደቅ ቢሆን ኖሮ ክርስቶስ የሞተው በከንቱ ነው ግለትን ባስከተለ ነበር እያለ ከተበ። ሮሜ 4+41 11+61 ገላ.2+15-21 ሉጊ.2+4-9። የእውሉስም ከታብ «ሕግ በሙሴ በኩል ጸጋና እውነት ግን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ተሰጠ» ከሚለው ከወንጌሉ የሐንስ ጋር ይመሳሰላል። የሐ.1+17። በሕግ ውስጥ ያሉ በጸጋ ውስጥ አይደሉም። በጸጋ ውስጥ ያሉ ደግሞ በሕግ ውስጥ አይደሉም፤ ሕግ በሰው ላይ ያመጣው ሞትን፣ ጸጋ ያመጣው ግን ጽድቅን ነው። ሮሜ 5+16-17።

ያዕቆብስ ቢሆን «ሥራ (ምግባር)» እያለ የጠራው ምግባረ አሪትን ነውን? ቢባል - መልሱ «አይደለም» ነው። ፍቅር፣ ቸርነት፣ በጎነት በሐዲስ ኪዳን ላይ የበቀለው የሕይወት እምነት ፍሬዎች ናቸው እንጂ ከወሠርቱ ትእዛዛት መካከል አይደሉም። ለችግረኞች እንድንቸር የግያደርግ እምነትም ፍሬ አልበ ነውና ሕይወት ነው ግለት አይቻልም ነው። የያዕቆብስ አስተምህሮ። ኢየሱስ ክርስቶስን ለተቀበሉ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች የመሆንን መብት ይሰጣቸው ዘንድ በነፍሳቸው ላይ የታተመባቸውና የተቀበሉት መንፈስ ቅዱስ (2ቆሮ.1+21-22 1ዮሐ.2+20-27)። በውስጣቸው ሆኖና እነርሱን መግሪያ አድርጉ የሚያፈራቸው ፍቅር፣ ቸርነት፣ በጎነት የመንፈስ ፍሬዎች ተብለዋል። ገላ.5+2-23።

በእግዚአብሔር ጸጋ በእምነት የዳነ፣ የጸደቀ ክርስቲያን ቀድሞ ከሥጋና ከደም በመወለድ ወርሶት የነበረውን ፍጥረታዊነት በመሻር በዳግም ልደት የእግዚአብሔር ልጅ ያደረገው ጌታ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የራሱን ባሕርይ በውስጡ ስለሚያስተላልፍለት መልካም ሥራዎች በክርስቲያኑ ኑሮ ይታያሉ። ስለሆነም የመልካም ሥራዎች ባለቤት መንፈስ ቅዱስ እንጂ፣ መንፈስ ቅዱስ በመሣሪያነት የተገለገለበት ክርስቲያኑ አለመሆኑን «የመንፈስ ፍሬ» የሚለው ስያሜ ይገልጻል። በመሠረቱም የዳነ፣ የጸደቀ፣ አዲስ ፍጥረት የሆነ ክርስቲያን የመልካም ሥራዎች መፍለቂያ የመሆኑ ምክንያትም አዲስ ፍጥረት ከሆነበት ባሕርይ የተነሣ እንደሆነ ይታወቃል። ሉጊ.2+8-10። አስደናቂ ነገር እዚህ አለ። አዲስ ፍጥረት የሆነው ክርስቲያን እጸድቅበታለሁ፣ የማይለውና የማይመክበት መልካም ሥራ (የመንፈስ ፍሬ) ሲታይበት፣ ሉቃ.17+10፤ በሥራዬ እጸድቃለሁ ባዩን የአፍ ክርስቲያን ሕይወት የመንፈስ ፍሬ ምክንያት ያጠቃዋል። ምክንያቱም በሥራዬ እጸድቃለሁ ባዩ የመንፈስ ፍሬን ሊያፈራ ይችላል በነበረው ዳግም ልደት መሰል ሥርዓት ከሥርዓተ ክርስትና እንጂ ከመንፈስ ሰላልተወለደ ነው። ከሥርዓት ለሥርዓት

መወለድ ፍጥረታዊን ሰው መንፈስ አያደርገውም፣ ከመንፈስ ሲወለድ እንጂ። የሐ.3+5-8።

እንግዲህ ከግያፈራ ዛፍ የተወለደ፣ በዚህም ላይ በሽታ ያጠቃው ተክል ፍሬን ይሰጥ ዘንድ አስቀድሞ

1. ከበሽታው እንዲፈወስ፣
2. እንዲጸድቅ፣
3. ፍሬን በመስጠት እውቅ ከሆነ ተክል ጋር እንዲዳቀል፣ (እንደገና እንዲወለድ) መደረግ አለበት። (ሮሜ 11+17-24) ከዚያ በኋላ የሚጠበቀውን ፍሬ ግፍራቱ ባሕርያዊ ግዴታው ይሆናል። ያዕቆብም «ሥራ» በግለት የሚገልጸው ይህን ዓይነትን የመንፈስ ፍሬ እንጂ ሕግ አሪትን እንዳልሆነ ከገባቡ መረዳት ይቻላል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በፈራጅነቱ በሚገልጽበት ጊዜ ሕግን ሁሉ በረጸመበት በቅዱስ ሕይወቱ ቢዛነት፣ ዋጋዋ መሉ በመሉ ከተከፈለ በኋላ «የተዘጋች ፋይል - ዴድ ፋይል» ከሆነችው የአሪት ሕግጋት መካከል አንዱን አንቀጽ እንኳ ለመፋረጃ አይጠቅሰውም። የመንፈስ ፍሬን አለግፍራቱ ያለመዳኑ ምልክት ነውና የመንፈስ ፍሬን በግያፈራው ላይ ብቻ እንደሚፈርድ ወንጌሉ ያረጋግጣል። ግሪ.7+15-20፤ 25+31-46 እንይ።

የጋኔን እምነት እንዴት ያለ ነው?

እምነት ብቻውን የሚያድን ከሆነ አጋንንትም ያምናሉና ለምን አይድኑም? ይላሉ! የጋኔን እምነት አድናቂዎች። አጋንንት የማይድኑት እምነት በግጣታቸው ምክንያት እንዳልሆነ፣ ነገር ግን ከእምነት ጋር መጣመር የሚገባው ሥራ ስለማይኖራቸው እንደማይድኑ ለማስረዳት ይሞክራሉ። የጋኔን እምነት አድናቂዎች እግዚአብሔርንና ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን የሚያምኑት በአጋንንት እምነት መጠን መሆኑን ወይም ከአጋንንት እውቀት የሚበልጥ እምነት እንዳልሠረዳባቸው በሚያቀርቡት ሐተታ ጠጃሚነት ይታወቃሉ።

አጋንንት መልካቸውን፣ ስማቸውንና የታቸውን በመለዋወጥ በብዙ አግልክት ስሞች በቆሙ ሕንፃዎች፣ በተቀረቡ ምስሎች፣ በተግሉ ሥዕሎች ... ውስጥ ራሳቸውን ሠውረው አረግውያን እንዲያመልካቸው፣ ያደርጋሉ። ሆኖም ለራሳቸው አንድ እግዚአብሔር ብቻ እንዳለ ያውቃሉ፣ ያምናሉም። እንዲሁም የኢየሱስ ክርስቶስ ተወዳዳሪና ተቃዋሚ እያደረጉ ከሰው ልጆች መካከል በዘመናት ውስጥ ሐሰተኞች ክርስቶሶችን አስነሥተዋል፣ ለራሳቸው ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ዓለም የመጣ የልዑል እግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ያውቃሉ፣ ያምናሉም። ይህም በሚታይ መልኩ የኢፕሮስን እምነት ይመስላል። ያዕ.2+19፤ ግር.1+24፤ 3+11። እስከዚህ ድረስ የተነገረው ሁሉ እውነት ቢሆንም ሁሉን በሚያውቅ በእግዚአብሔር ዘንድ የኢፕሮስ እምነትና ምስክርነት ከሰማዩ አባቱ እንጂ ከሥጋና ከደም አልተገለጠም ተብሎ ሲወደስ፣ የጋኔን እምነትና ምስክርነት ግን «ውጣ ሂድ» አስባለው።

እንደ ወንጌላውያን አጻጻፍ የቅደም ተከተል ተራቸውን ስናይ ከኢፕሮስ በፊት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን የተናገሩ አጋንንት ነበሩ ለምሳሌ ፡-

የአጋንንት ምስክርነት የተጻፈበት ስፍራ	የኢፕሮስ ምስክርነት የተጻፈበት ስፍራ
ግቴ.8+28-29	ግቴ.16+16-19
ግር.1+231-29	
ግር.3+11	ግር.8+29
ግር.5+1-7	
ሉቃ.4+33-35	ሉቃ.9+20
ሉቃ.8+28-29	

የሁለቱ እምነት ልዩነት ከምት ላይ ነው? ቢባል በጋኔን እምነት ቁም ነገር ሆኖ የሚሠራበት የታወቀውንና ሊካድ የማይችለውን እውነት ከጭንቅ የተነሣ እውነቱን መናገር፣ ነገር ግን በእውነት ላይ አለመቆምና አለመኖር ሲሆን በኢፕሮስ ዘንድ ግን እምነት የሆነውና የተባለው እውነት የሆነውን በእውነትነቱ ግወትና መቀበል፣ የራስ ምርጫንም በዚሁ እውነት ላይ ግላረፍና በእርሱም መኖር፣ ለሌሎችም ይህን እውነት በቃልና በሕይወት መመስከር ግለት ነው።

«ዱባና ቅል፣ አበቃቀላቸው እየቅል» ይባላል፣ ፍሬያቸውም እንጂ እየቅል ነው። የጋኔንና የኢፕሮስም እምነት እንዲሁ አበቃቀላቸውም፣ ፍሬያቸውም እንድ አይደለም። ጋኔን «ኢየሱስ ሆይ ከአንተ ጋር ምን አለኝ» ይላል፤ ኢፕሮስ ግን «አንተን ትኛ ወደት እሔዳለሁ? አንተ የዘላለም ሕይወት ቃል አለህ!» ይላል። የጋኔን ውሳኔ ከኢየሱስ መገለል፣ የኢፕሮስ ውሳኔ በኢየሱስ መግበትና በእርሱ መኖር፣ የጋኔን ምርጫ እሪያ፣ የኢፕሮስ ምርጫ ኢየሱስ። የሁለቱም እምነቶች በዓላማቸው፣ በጉዟቸውና በግባቸው አይገናኙም። ግር.5+7-131 የሐ.6+66-69 አዳናቂዎችን ግጥናቱ ይገርግል እንጂ የጋኔን እምነት ይኸው ነው። ምውት ነው።

ምውት እምነት ምንድን ነው?

ምውት እምነት እውነትን በእውነትነቱ ከግወቅ ያላለፈ፤ የጋኔን እምነት ሲሆን እውነትን አምኖ መቀበል፣ በተቀበሉት እውነት መጠቀምና በእርሱም መኖር የሌለበት፣ እንዲያውም በአኗኗር እውነትን መካድና መቃወም የሚታይበት ሕይወት ግለት ነው። ለምሳሌ ሁለት የታመሙ ሰዎች ወደ ሆስፒታል ሔዱ። ሐኪሙ ምርመራ ካደረገላቸው በኋላ በሽታቸው የሣንባ ነቀርሳ መሆኑን ለሁለቱም ነገራቸው። ሐኪሙ በዚህ ሳይወሰን በሽታቸውን የሚያጠፋላቸውና የሚፈውሳቸው መድኃኒት ምንና ምን እንደሆነ ዘርዘሮ ለየግላቸው በደብዳቤ አስታወቃቸው።

አንደኛው በሽተኛ መድኃኒቱን በታዘዘው መሠረት ገዛና ተጠቀመበት፤ በመጨረሻም ተፈወሰ፤ ጻኑ ሁለተኛው ግን በሽታውን ከግወቅ፣ የመድኃኒቱን

ፈጥሽነት ከመስግትና ግዘኛውን በቤቱ ከግስቀመጥ በስተቀር መድኃኒቱን ገዝቶ ለመጠቀም ፈቃደኛ አልሆነም። ይፈወሳልን? አይፈወስም። ይህ ምስኪን በሽተኛ ፈጥሮ መድኃኒት ምን እንደሆነ ከተረዳና በጓደኛው ጤንነት ላይ የተከሠተውን አስገራሚ የጤና ለውጥ ከተመለከተ በኋላ እንኳ የታዘዘለትን መድኃኒት በመውሰድ ፈንታ ፡-

1. የሀገር ባህል መድኃኒት ለመፈለግ ከቦታ ወደ ቦታ ይንከራተታል።
2. በነቢያትና በሐዋርያት፣ በጻድቃንና በሰማዕታት፣ በመላእክትም ስም ራሳቸውን የሰየሙ መናፍስትን በሚሰቡ ደጋጊዎች፣ ጠንቋዮች፣ የመናፍስቱ ስም የተጻፈበትን ክታብ በውድ ዋጋ እየገዛ ያገኛል።
3. ከቤተ ክርስቲያን ዐውድ በሚገዙ ጉዝጓዝ፣ ዕጣንና ሰንደል ወዘተ የሚታጀበውን የቡና መንፈስ ይማለላል።
4. በመናፍስት ስም በተሰየሙ በዓላት ዶር፣ በግ ... በመሠዋት፣ ደም በማፍሰስና በመርጨት፣ የቂጣ ቀርስራሽና ቀሎም በመበተን ይግጻል።

አሁንም ገና ስላልተፈወሰ አለ የተባለውን መድኃኒት ሁሉ ይቀግምሳል፤ ስለ መድኃኒት አዋቂ ሲወራ ጆሮውን ያቆማል፤ በማስታወሻው ላይም የመድኃኒተኛውን ስም፣ የሚገኝበትን ቦታ ይመዘግባል። ጧትና ግታ የሚያገኘው ጓደኛው በተፈወሰበት መድኃኒት ለመፈወስ ፈቃደኛ ባለመሆኑ አሁንም ከነበረታው ይገኛል።

ክርስቲያኖች ኢየሱስ ክርስቶስን ተቀብለው መጻናቸውን ጋኔን ያውቃል። ኢየሱስ ክርስቶስ መድኃኒት መሆኑንም ያምናል። ጻፋ ግን አዳኝነቱን የሚያውቀውን ኢየሱስ ክርስቶስን ሊቀበልና ሊድን ምንጊዜም ፈቃደኛ አይሆንም። የማይድነውም መድኃኒቱን ስለማይቀበልና ስለማይጠቀምበት ነው እንጂ፤ ጋኔን ኢየሱስ አዳኝ መሆኑን ያምናል። በመቀበል በመድኃኒትነቱ ለመዳን ግን አዳኝነቱን አይፈልግም።

እንደዚሁም የሚታመኑበትንና የሚቀበሉትን ሁሉ ከጋጠሉት ስለሚያድናቸው «ኢየሱስ» ተብሎ የተሰየመውን የእግዚአብሔር ልጅ (ግቴ.1+21) በመቀበል መዳንና መጽደቅ የእግዚአብሔር ልጅም የመሆንን መብት መጉናጸፍ ሲችሉ፣ ብዙ ሰዎች እምነታቸው የጋኔን ያህል ብቻ በመሆኑ የተዘጋጀላቸውን ሳይቀበሉ ይቀራሉ። የሚገርመው የጋኔን ያህል ኢየሱስን ግወቃቸውን ይኮሩበታል። ወደ መቀበል ደረጃ ደርሰው በመድኃኒትነቱ ስላልጻኑ ከላይ ታሪኩ እንደተመዘገበለት ሰው እርሱን ትተው የግያድነ መድኃኒቶች ፍለጋ ከአገር ወደ አገር ይንከራተታሉ። መንፈሳዊ ዕረፍት፣ ሰላምና ሐሤት የሚገኘው ኢየሱስን ተቀብሎ በመዳን ነበረ፤ እነርሱ ግን ከሚሞክሯቸው መድኃኒቶች ሁሉ የፈለጉትን ለማግኘት ባለመቻላቸው ወደ መበሳጨት ከዚያም በዕዳቸው በአልኩል ራስን ወደ ማደንዘዝ ይሸጋገራሉ። ሁኔታው ቢያሳዝንም፤ የምርጫ ጉዳይ ነው፤ የግያድን፣ ምውት እምነት፤ የጋኔን እምነት ያላቸው ሰዎች እድል ፈንታ ይኸው ነው። ይህን በተመለከተ እግሆይ ኤልሳቤጥ በአለቃ

ደምዳሜ ቃል አብ ቤት ለተሰበሰቡት ምእመናን የሰበኩትን ከዚህ ቀጥሎ አቅርበነዋል።

የእግሆይ ኤልሳቤጥ ስብከት

አንዳንድ ሰዎች «ኢየሱስን ተቀበሉና ለተቀበሉት ሁሉ ያዘጋጀው የእግዚአብሔር ልጅነት መብት ይነራችሁ ሲባሉ፤ ስቀድስ፤ ስወድስ የኖርኩ ክርስቲያን ነኝ፤ ወላጆቼ፤ አያቶቼ ... ከክርስቲያን ቤተሰብና ዝርያ የተወለዱ ናችው፤ እንዴት እንደ አረመኔ ቆጥረህ ኢየሱስን ተቀበል ትለኛለህ? ይላሉ።

ከእነዚህ ጋር የወገንክ ወዳጆች ስማችን ልንገርህ! ኢየሱስ ክርስቶስን ወላጆችህ ሲጠሩት መጽሐፍ ሲነበብ፤ ስሙን ስምተህ፤ ታሪኩንም አውቀህ ይሆናል። ይህ በቤተ ክርስቲያን ታሪክም በዓለም ታሪክም የተመዘገበ ታሪካዊ እውነት ስለሆነ ታሪኩን በማንኛውም መንገድ ልታገኘው ትችላለህ። ከኢየሱስ ክርስቶስ ታሪካዊነት በላይ ተፈላጊው ጉዳይ ለአንተ የሆነውንና ያደረገውን አውቀህና አምኑ መቀበልህና በተቀበልኸውም መጠቀምህ ነው። ስለዚህ ኢየሱስ ክርስቶስ ከድንገል ማርያም መወለዱንና በዓለም ውስጥ ሲያስተምር ቆይቶ መሞቱን የዓለም ሕዝብ ሁሉ ግለት ወዳጆቹ፤ በጠላትነት የተሰለፉበት፤ ገለልተኞች የሆኑት ሁሉ ከመጽሐፉ ይረዱ ታል፤ ሊከዱትም አይችሉም። ነገር ግን ከኃላፊ ታሪክ ሁሉ የሚለየው ጠቃሚ ቁም ነገር ለምን መጣ? በነቢያት ትንቢት መሠረት መጣ። በሰጠው ተስፋና በገባው ቃል ኪዳን መሠረት መጣ። ከዚህ የኔ ድርሻና ጥቅም ምንድን ነው? ለሚለው ጥያቄ የሚሰጠው ልባዊና እውነታዊ መልስ ነው።

ትንቢቱ ቃል ኪዳኑ፤ ተስፋው ምን ነበረ? «ይሆዋ ጽድቃችን» የሚል ሕዝብ ከሚያድነውና ከሚያጽድቀው አምላኩ የተነሣ «ምን አለብኝ! እርይ» በማለት ዕረፍትንና ሰላምን የሚቀዳጅበት፤ ጽድቅን በመጉናጸፍም በኃጢአት እዳ ከመጠየቅ ነፃ የሚወጣበት ድርጊት ይፈጸም ዘንድ እንዳለው የተተነበየ፤ ቃል የተገባበት፤ ተስፋ የተነገረበት የምሥራች ነበር። ኢሳ.45+25፤ ኤር.23+5-6።

«ይሆዋ ጽድቃችን» ለሚል ሕዝብ መፈጠር ምክንያት የሆነው በሕግና በነቢያት የተመሠከረለት፤ ያለ ሕግ የተገለጸው የሚታመኑበትን ሁሉ ማዳን የቻለው «ጽድቅ» ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ሮሜ 3+21-23፤ 1ኛ ቆሮ 1+31

ኢየሱስ ክርስቶስ «ይሆዋ ጽድቃችን» ሆኖ በመገለጹ የተቀበልነውን ሁሉ ከኃጢአት፤ ከሕግ ክስና ከፍርድ ነፃ ሊያወጣን የቻለው እንደ ሕግ ፍርድ መቀበል የሚገባንን ቅጣት፤ ቤዛችን ሆኖ ራሱ ስለተቀበልንና በፍርድ ነፃ ስለወጣን ነው። ኢሳ.1+27፤ ሮሜ 3+24፤ የዚህንም የምሥራች ቃል መስበክ አስፈላጊነት ሰው በእምነት እንዲቀበለውና «ኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛዬ ነው፤ በሞቱም የሞት እዳዬን ከፍሎልኛል። በኃጢአቱ ከመጠየቅ ነፃ ወጥቻለሁ፤ እግዚአብሔር ይመስገን» በማለት እንዲታመንበትና እንዲድን ነው። ኢሳ.53+4-12፤ ሮሜ

3+25-26፤ 4+22-25፤ 5+21፤ ገላ.3+13፤ 1ኛ ኢጥ.2+22-24

ስማችን ወዳጆ! አንተም ይህን የእግዚአብሔርን ጽድቅ በእምነት ብትቀበል ኖሮ ልትድንና የእግዚአብሔር ልጅ ልትሆን መብት ተሰጥቶህ ነበር። ይህን ወንጌል እንዳልተቀበልክ ግን ሕይወትህ ይመሸክራል። ለመዳን ከአንዱ የታሪክ ቦታ ወደ ሌላው፤ ከደብር ወደ ደብር (ከተራራ - ወደ ተራራ) ከገዳም ወደ ገዳም (ከዱር ወደ ዱር) በመንከራተት ደገንነትን፤ ጽድቅን፤ ሰላምን ትፈልጋለህ? መዳን በዚህ በኩል ለመገኘቱ እርግጠኛ ከሆንክ የእድሜ ልክ መንከራተት ሳያስፈልግህ የአንዱ የታሪክ ቦታ፤ የአንዱ ደብር፤ የአንዱ ገዳም ጉብኝት አይበቃህም ነበርን?

በደብረ ፋይድ ገብርኤል ስም መጠራት ግለት ወልደ ገብርኤል፤ እህተ ገብርኤል ... መባል ለአሥር ትውልድ የሚበቃ የኃጢአት ስርየት ያስገኛል ብለህ ታምናለህ? በዚህ ለመዳን ትችል ዘንድ ስምህ ከንፈ ገብርኤል ሆኗል። በደብረ ፋይድ ገብርኤል ስም የጠረ እንኳን ለራሱ ለአንድ እልፍ ዝርያው ገነት የሚያስገባ ይለፍ ያገኛል በሚለው ተስፋ ለመሸፈን በየወሩ የደብረ ፋይድ ገብርኤልን ትዘክራለህ። ተስፋው በመንፈስ ቅዱስ የታተመ እውነት ከሆነ በሕይወትህ አሁንም አለመርካት መቅበዝበዝና ተስፋ ቢሰነት ለምን ይታያል?

አባ ዱካምስ፤ እግሆይ ተከሪዛ፤ ቅድስት ሰማሪት፤ መላኩ ተርፍኤል፤ ቅዱስ ተክለ ሰንበት ... በየሳምንቱ ሲካልን እየመዘበሩ እልፍ፤ እልፍ ነፍሳትን (ያልተጠመቁትን እንኳ እያጠመቁ) ወደ ገነት ያስገባሉ እያልክ በቃልም በመጻፍም ትሰብካለህ። በዚህ ሁኔታ አንድም ነፍስ በሲካል ባልተገኘ ነበር። የምትሰብከው እውነት ለመሆኑ የእግዚአብሔር መንፈስ ለመንፈስህ ቢመሰክርልህ ኖሮ ከእነዚህ አለኝታዎች ሁሉ አንዱ በበቃህ ነበር!!

ኧረ ለነፍስህ አንድ እውነት ብታስፈብጣት ይበጅሃል። ጽድቅን የተራበችና የተጠማች ነፍስህ የምትፈልገው «እኔ የሕይወት እንጀራ ነኝ ወደ እኔ የሚመጣ አይራብም፤ የሚያምንብኝም አይጠማም።» በማለት የተረጋገጠ ተስፋ ሰፊውን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ሆኖ ሳለ (ዮሐ.6+35) አንተ ያቀረብካላት ድንጋይን ነው እንዴት ትቆርጥምህ? ነፍስህ በኢየሱስ ክርስቶስ ከተባረኩት ሁለት ዓሣዎች (ብሉይና አዲስ?) ሰጠኝ ስትልህ ነጻፊዎችን እባብና ጊንጥን ሌሎችንም ተልከሰካሽ ፍጥረታትን ሰጠሃት። እንዴት ትመገባቸው? ለነፍስህ ይህን ያህል ክፉ ከሆንክ ለሌላው ማምን ያህል ትከፋ ይሆን? ኧረ ስለ እግዚአብሔር ብለህ ለተቅበዝባኸ ነፍስህ እዘንላት!!

ቀኖች ዕረፍትን ይሰጡኛል ብለህ ስንቱን ቀኖች «ሰንበት» በማለት ሰየምካቸው፤ አከበርካቸው? ሰንበት ግለት ዕረፍትን እንዲሰጥ በሰው የሚሰየም ቀን ግለት እኮ አይደለም። በራሱ ዕረፍት ግለት እንደሆነ አልተገነዘብክም። ሰንበታትህ እንዲሆኑ በሰየምካቸው በዓላት (ቀኖች) ነፍስህ የምትፈልገውን ዕረፍት መቼ አግኝታ ታውቃለች? ምሳሌ ልንገርህ ከጉድጓድ ውስጥ

የገባው በፈ በጉድጓድ ውስጥ ሆኖ ሰንበትን ያከብር ተባለ፤ በሰንበት ከጉድጓድ ግውጣት አይቻልም በሚል ባህላዊ እምነት በፈው በጉድጓድ ውስጥ እንደተሰበረ፤ እንደቄሰለ ሆኖ እየተጨነቀ፤ እየታመመ፤ እየተሠቃየ፤ በረሐብ፤ በጥግት የሚያሳልፈው ቀን እውን ሰንበት (ዕረፍት) ይሆንለታል? ጌታ ግን ድርጊቱን አውግዝታል። ጥቴ.12፡9-14፤ ግር.3፡1-6፤ ሉቃ.6፡6-11።

ሰንበት ዕረፍት ግለት ነውና እግዚአብሔር እንዳረፈው ዓይነት ወደ ሆነው ዘላለማዊ ዕረፍት መግባት ነው። ዕብ.4፡10። ከጉድጓድ ውስጥ ወደገባው ወደ በፈው ምሳሌ ሰንመለስ ከገባበት ጉድጓድ ቢወጣ፤ ቀሰሉን ቢታከም፤ ስብራቱን ቢጠገን፤ ቢጠገብ፤ ቢረካ ለእርሱ ሰንበቱ ይህ በሆነ ነበር፤ አንተም ከበፈው በክፋ ሁኔታ ውስጥ እያለህ ሰንትና ሰንት ሰንበቶችን አሳለፍክ? ዘላለማዊ ዕረፍት ሰጭን፤ ራሱ ዕረፍት (ሰንበት) የሰንበትም ጌታ የሆነውን ኢየሱስን ብትቀበልና ብትኖርበት ነፍሱህ ከመቅበዝበዝ ትድን፤ ከእሥራትም ሁሉ ትፈታ ነበር። ጥቴ.11፡28-29፤ 12፡8፤ ቆላ.2፡16-17።

በጉረቤትህ፤ በሥራህ ቦታ፤ በቤተሰብህ መኻል ኢየሱስ ክርስቶስን የተቀበሉ ክርስቲያኖች እንዳሉ እስኪልብ ብለህ አጥናቸው። ምድር ብትኖወጥ እንኳ አይታወኩም። (መዝ.46)፡1-2። በሆነው ቅጽበት ውስጥ ከዚህ ዓለም የመለየት ጥሪ ቢመጣ የሚኖሩትን እንዳገኙ ይቈጥሩታል እንጂ አይሸበሩም። ሰዎች ምን ዓይነት ዋስትና የተገባላቸው ቢሆኑ ነው እስኪሉ ድረስ ሊደነቁባቸው ይችሉ ይሆናል 2ቆር.5፡8፤ ፈል.1፡20-24፤ 2ጢሞ.1፡12፤ 4፡6-8።

እነዚህ ክርስቲያኖች ወደኔ ኑ እያለ ከጠራቸው፤ ሸክማቸውንና ድካማቸውን ከወሰደላቸው ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ የነፍስ ዕረፍት የልብ ሰላም፤ የመንፈስ ደስታና የሕይወት ዋስትና ርግጠኝነት ተትረፍርፍ ስለታደላቸው አይደለም? አንተ ግን የራሳቸው ሸክም ከብዷቸው የሚፍገመገሙት፤ በድካምም የላሉት ያንተ ቢጤ ሰዎች፤ እንዲሁም ሰይጣን ከሰው አእምሮ ጋር በመተባበር የፈጠራቸው መናፍስት ሸክምህንና ድካምህን የሚወስዱልህ መስሎህ በመታለልህ ብዙ በረከት ቀረብህ፤ እስኪ አንተው ራስህ አስበው፤ ና ብሎ የጠራህ ጌታ ኢየሱስ፤ አንተ የሔድከው ወዳልተጠራህበት ቦታ። ታዲያ ረድኤት ከየት ይምጣልህ? መዝ.121፡1-2

በሥጋ ወንድም የሆነክ፤ አንተ የሰም ክርስቲያን፤ እንደ እውነተኛ ክርስቲያን በኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹምና ሙሉ ደኅንነት አለ ብለህ ትናገራለህ። በልብህ ያለው እምነት በአፍህ ከሚነገረው ጋር አይመሳሰልም። «ፍጹምና ሙሉ» ግለት ምን ግለት እንደሆነ አስበህበት ታውቃለህ? ሙሉ በሆነ የእህል ወይም የውሃ ወይም የሌላ ነገር ስፍር ላይ ምንም ነገር ልትጨምር አትችልም። ብትጨምር ግን መስፈሪያው ቁናውና እንስራው ጭግራውን ትርፍ አይቀበሉትም፤ በትርፍ የሚጨመረው ወደውጪ ይፈላል እንጂ። ፍጹም መዳንን መስጠት የማይችል ኢየሱስ ተሰብኮልህ እንደሆነ ብትመረምር ይበጅሃል።

እነዚህ የታመንከባቸው ሰውና ሰይጣን-ሠራሽ የሆኑት የመዳኛ መንገዶች ሁሉ ሊያረኩህ አለመቻላቸው

አያስደንቅም። የመዳኔን አጋጣሽ በምግባር አሟላለሁ ትላለህ። እድንበታለሁ፤ ያጸድቀኛል ብለህ በምትመክበት ሥራም ቢሆን እንኳን በእግዚአብሔር ዓይን ቀርቶ በሰው ፊት ጸድቅ ሆነህ አታውቅም። ማንን ታታልላለህ? ዳሩ ግን በሥራቸው የተፈረደባቸው ምስኪኖች መሆናቸውን የተረዱት በኢየሱስ ክርስቶስ ሙሉ አዳኝነት ብቻ በመታመናቸው ነፍሳቸው ዕረፍትን የተጉናጸፈችላቸው ክርስቲያኖች መዳናቸውን ባረጋገጠላቸው የመንፈስ ቅዱስ ተአምር ሠራነት እምነታቸው የማይመኩባቸውን የመንፈስ ፍሬዎች እያፈራላቸው እንደሆነ አይተሃልን? ሉቃ.18፡9-17።

የደብረ ፋይድ መምህር አንድ ቀን እንዲህ አሉ «የኛ ካህናት በምግባረ ብልሹነት እየተከሰሱ ነው፤ ለተቃዋሚዎቻችንም መሣለቂያና መሳቂያ አድርገውናል። እናንተ ካህናት እባካችሁ ተጠንቀቁ» አሉ። ንግግራቸውን የሰጣው አንዱ ካህን ግን አጉረመረመ። «ባምር ጠላሁ እንዴ፤ አለች ዝንጀሮ። አድርግ፤ አታድርግ የሚለን ሰው አያስፈልገንም። እንደ እኛ የነበሩትን ሰዎች (ጌታን የተቀበሉትን ግለቱ ነው) የለወጠና አዲስ ፍጥረት ያደረጋቸውን ተአምር ሠሪ ኃይል የሚሰጠን ያስፈልገን ነበር። ደግሞስ ምግባረ ብልሹነት የሚወገደው እግዚአብሔርን በመፍራት እንጂ ተቃዋሚዎችን በመፍራት አለመሆኑን አለቆቻችን አልተገነዘቡትም» አለ። እውነቱ ይህ ነው።

ነፍሱ በኃጢአት ለሞተችበት ሰው (በድን) አድርግ፤ አታድርግ መቼ ያስፈልገዋል። መጀመሪያ «አልዓዛር ና ውጣ!» የሚል የኢየሱስ ድምፅ ብቻ ያስፈልገዋል። በእውነትም «ለሙታን ወንጌል ይሰበካል በመቃብር ያሉትም (ኢየሱስን) የሚሰሙበት ሰዓት አሁን ነው። የሚሰሙትም በሕይወት ይኖራሉ።» የተባለው ተስፋ ቢፈጸም በቅድሚያ ሊታይ ይገባዋል። በድኑ ሕይወት ከዘራና ከመቃብር ከወጣ በኋላ እንቅስቃሴ ይታይበት ዘንድ «ፍቱት፤ ተጪት ይሂድ» የሚለው ቃል ይከተላል። ዮሐ.5፡25፤ 11፡43-44፤ ኤፌ.2፡1-10፤ 1ኛ ጴጥ.4፡6

በሥጋ የሞቱ ሰዎች፤ እግዚአብሔር እንዲከብርበት፤ ምዕመናን እንዲታነጹበት ፈቃዱ ሲሆን፤ በእገልጋዮቹ የሥጋ ትንሣኤን ያገኛሉ። (ዮሐ.9፡36-41፤ 20፡7-12) በሥጋ እየተንቀሣቀሱ በመንፈስ ምውታን ለሆኑት ግን የመንፈስ ትንሣኤን ኢየሱስ ክርስቶስ ካልሆነ በቀር ሌላ ማንም ሊሰጣቸው አይችልም ዮሐ.11፡25 አሉና እግሆይ ኤልሳቤጥ ስብከታቸውን ጨረሱ። እግሆይ ስለ መዳን የተሰጠው ትምህርት ጠልቆ የተዋሃዳቸው አይመስላችሁምን?

የእግዚአብሔር ጸጋ

ስለእግዚአብሔር ጸጋ ሲወሳየጸጋን ትርጉም በትክክል የማይረዱ ጥቂቶች አይደሉም። የጸጋን ብሂል ይበልጥ ግልፅ ለማድረግ እንዲህ ተብሎ ቢብራራ ይሻላል። ጸጋ ግለት የይገባኛል መብት ጥያቄ የማይቀርበበት፤ ተቀባዩ የማይገባው፤ እገኛዋለሁ ብሎ የማይጠብቀው ሆኖ ሳለ

ከሰጠው በጉፈታድ የተነሳ እንዲያው በነፃ የተገኘ ስጦታ ነው ግለት ይቻላል። የእግዚአብሔር ጸጋ የተገለጠባቸውን አራት መንገዶች ወይዘሪት ልዕልት ነቅዕ ጥበብ እንደሚከተለው በአለቃ ነቅዕ ጥበብ ጉባኤ ላይ ገልጻል።

አንደኛ - በመፍጠር የተገለጸ ጸጋ

እግዚአብሔር ሰውንም ሆነ ሌሎች ፍጥረታትን ሲፈጥር እንዲሁ ከጸጋው የተነሣ ነው እንጂ ፍጥረታት የመፈጠር መብት ስለነበራቸው እንዳልሆነ ሰውር አይደለም። በተለይ ሰውን በመልኩ እንደ ምሳሌው ሲፈጥረው ለእርሱ ጥቅምና አገልግሎት ቀደም ብሎ በተፈጠሩለት ፍጥረታት ላይም ሲያሠለጥነው የጸጋውን ሥራ ልናስተውል እንችላለን። ሰውን በዚህ ደረጃ ከሚያስፈልጉትና ከሚገለገልባቸው ፍጥረታትና ከተሟላ የተፈጥሮ ሥርዓት ጋር ፈጠረው ሲባልም ሰው በዚህ ደረጃ መፈጠር ይገባል። የምፈጠርም ከሆነ እነዚህና እነዚያ ሁሉ በቅድሚያ ሲሟሉልኝ ይገባል የሚል ጥያቄ ያነሳል ተብሎ አልነበረም።

ይልቁንም ሰው እንደ ተፈጠረ የተዘጋጀለትን ክብር ቢያጣውም በኢየሱስ ክርስቶስ እንደገና (ዳግም) በመፈጠር የመለኮታዊ ክብር ተካፋይ መደረጉ ከፍጡሩ የመብት ጥያቄ የማይቀርብበትን የጸጋውን ብዛት፣ ምሉእነትና ታላቅነት አጉልተ ያሳየናል። በምሳሌ ሲገለጽ፡-

ጸጋ + 0 = መፈጠር የተገባው ሰው ሆነ።

ሁለተኛ - በመውደድ የተገለጸ ጸጋ

ለክብር በክብር የተፈጠረው ሰው በእግዚአብሔርና በመንግሥቱ ላይ ካመፀው ሰይጣን ጋር በማበሩ በጸጋ ከተሰጠው ክብር ወደቀ። ይህም አመፀኛ ሰው መቀበል ከሚገባው ፍርድ በታች ራሱን ከመተው በስተቀር የሚጠብቀው ሌላ ነገር አልነበረም። ሆኖም በቅድስና ደረጃ ያልተገኘውን፣ በኃጢአት የረከሰውን፣ አጸያፊውን ሰው ቅዱስ የሆነው እግዚአብሔር ወደደው እንዴት ተብሎ! የሚያሰኝ አስገራሚ ታሪክ ነው። በቅድስናው ትይዩ ያለው ፍቅሩ ያረፈበት የረከሰው ሰው ነውኩ! የጸጋው ሽፋን በሰው ላይ ያረፈውን የእግዚአብሔርን ፍቅር መወደድ በሚገባው ባለውለታ ላይ እንዳረፈ ይቆጥር ዘንድ አስቻለ። እንደ ሕሊናው እንደ ፈቃዱ እንደ እቅዱና ሥራው መወደድ ተገቢው ባልሆነው ፍጡር ላይ ያረፈው መለኮታዊ ፍቅር ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሳ ነው እንጂ የመብት ጥያቄ የማይቀርብበት እድል ነበረ።

ጸጋ + ኃጢአተኛ ሰው = በእግዚአብሔር የተወደደ ኃጢአተኛ ሰው።

ሦስተኛ ወልድን ቤዛ በመስጠት የተገለጸ ጸጋ

ለቅዱስ ባሕርይ ተመጣጣኝ ያልሆነውንና በኃጢአት የረከሰውን ሰው እግዚአብሔር የወደደው ከጸጋው የተነሣ እንደሆነ ከላይ ተመልከትን። ኃጢአተኛው ሰው በእግዚአብሔር ቢወደድስ ቢዛዩ ነው የሚለውን በማቅረብ የኃጢአት እዳውን ከፍሎ ከመታረቅ በስተቀር ሌላ ምን እንዲሆንለት ወይም እንዲደረግለት መጠበቅ ነበረበት? ቢዛዩን ለስጥ ቢልስ ቢዛው ማንና ምን ሊሆኑ ይችሉ ነበር? እጅግ አስገራሚ የሆነው ሌላው የጸጋው ምስጢር እዚህ ይከሠታል።

የበደለው ሰው እያለ የተበደለው እግዚአብሔር በበደለኛው በሰው በኩል ሆኖ ቤዛ መስጠትን ወደደና ያለውን አንድዬውን፣ የአካሉ ምሳሌ፣ የባሕርይ ነፃብራቅ የመብራትነቱ ብርሃን የሆነውን በቃል ከዊናቱ (ቃሉ በመሆኑ) ዓለማትን የፈጠረበትን ውድ ልጁን ሰጠን። የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረውን ልጁን ለተፈጠረው ሰው ተለዋጭ (ቤዛ) እንዲሆን አሳልፎ ሲሰጠው የሰውና የልጁ ዋጋ እንዴት ተመጣጠነ? ቢባል ፍቅር ኪሳራን አይቆጥርምና በዕቢት መመጣጠን ረገድ ስሌት ከግምት ውስጥ እንዳይገባ ጸጋው ሚዛኑን አስተካክለው ወይም ሽፈው። ጸጋው ይህን ባያደርግ ምን ስጥቅም ላይ የማይውል ቆሻሻን በዕንቅ የሚለው ጥንቅቅ ምን ነው? ወይስ የተፈጠረው በዚያውም ላይ ኃጢአተኛ የሆነው ሰው በአንድዬ ልጅህ ልትቤዝኝ ይገባል የሚል የመብት ጥያቄ ለፈጣሪው ማቅረብ ይችላል ነበርን?

ጸጋ + የተወደደ ኃጢአተኛ ሰው = ቤዛው (ልዋጩ) ኢየሱስ የሆነ ኃጢአተኛ ሰው

አራተኛ - ለወልድ የቤዛነት አዋጅ የሰውን ልብ በማስገዛት የተገለጸ ጸጋ

የእግዚአብሔር ልጅ የሰው ቤዛ ሆኖ የተገለጸበት አዋጅ በመላው ዓለም ለሰው ሁሉ ቢሰበክም በኃጢአት ተፀንሶ በኃጢአት የተወለደ ሰው በኃጢአት ምክንያት ሰይጣን የተቆራኘው ስለሆነ፣ ለአዋጁ የሚታዘዝበት ነፃ ፈቃድ እንደሌለው የታወቀ ነው። እንደዚህም ሆኖ የነገቱን አዋጅ በስብከት ምኝነት እየተቀበሉ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ዙሪያ መሰባሰብ የሚገባቸው ፍቸው የምንላቸው በሥነ ምግባር በሃይማኖታዊነትና በአእምሮ ጎቃት የተሻሉ የሚመስሉ ብዙዎች እያሉ ለእነዚህ ሁኔታዎች ተቃራኒዎች ፍቸው የሚባሉና አይገባቸውም የተባሉ ሰዎች በስብከቱ ምኝነት በኩል ለነገቱ አዋጅ ልባቸውን ሲያስገዙ መታየታቸው ለተመራጫዎች እንቅፅልሽ የሚመስል የእግዚአብሔር የጸጋ ሥራው ውጤት ነው።

የሰዎች ሁሉ ቤዛ ሆኖ በሞተውና ሊያጸድቃቸውም በተነሣው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም የሚሰበከውን የወንጌሉን የስብከት ምኝነት የሰሙ፡-

ሀ. ብዙዎች አዋቂዎች የእውቀትንና የጥበብን መስፈርት አያሟላም፤ ስንፍና ነው እያሉ ሲንቁት፤ ጥቂቶቹ ይህን የእውቀትና የጥበብ ፊት ነው በግለት በአድናቆትና በምስጋና ይቀበሉታል።

ለ. ብዙዎች ሃይማኖተኞችና የሥነ ምግባር ሰዎች ነን ባዮች እንደኛ ላሉ በሥነ ምግባር ለተለበጡ፤ በሰዎች ዘንድ በመዓርገ ማዓርጋት ላይ ለተቀመጡ የሚሆን አይደለም፤ ተስፋ ቢስ ለሆኑ ምስኪኖች እንጂ እያሉ ያጥላሉታል። ዳሩ ግን ከመካከላቸው ጥቂቶቹ በሰው ዘንድ ረብ የሚያስገኘውን ፈሪሳዊነታቸውን በቀራንዮ መስቀል ላይ በተገኘበት በኢየሱስ ክርስቶስ ሚዛን ሲመዘኑት እንደነበረ እንኳ የማይቆጠር ነፋስን እንደመዝገን ያለ መሆኑን ይረዱና በመስቀሉ ግርጌ ፈሳቸውን በመጣል ክብራቸውንና እኔነታቸውን ይቀብራሉ። በለውጡም በትንሣኤው ኃይል ታድሰው ይነሳሉ።

ዳዊት «ገመድ ባማረ ሥፍራ ወደቀችልኝ ርስቴም ተዋበችልኝ» መዝ. (16)፤ 5-6 በግለት እንደተቀኘው ስለሆነላቸው በምስጋና ይሞላሉ። «ይትባረክ እግዚአብሔር አምላክ እስራኤል ዘገብረ ዓቢየ ወመንከረ ባሕቲቱ፤ ብቻውን ተአምራትን የሚያደርግ የእስራኤል አምላክ ይባረክ» እያሉ በውዳሴ፤ በሽብሸባ፤ በእልልታ፤ በሃሌታ ያመሰግናሉ፤ አምላካቸውን ይባርካሉ የተዘጋውን ማኅተም የፈታላቸውን ባለፈው ዘመናቸው ሳያዩት ቀርተው ሲያለቅሱ የነበሩበትን አሁን ግን በዙፋኑ መካከል ያለውን ማኅተሙን የፈታውን የታረደውን በግ ሲወድሱ፤ ከተአምራት ሁሉ የላቀ ተአምር፤ ከመንከራት ሁሉ የበለጠ መንከር የሆነውን የነፍሳቸውን መዳን እያሰቡ፤ ከመላእክት ጋር ዝግሬያቸውን በማስማማት ድምፃቸውን በማስተካከልና ሽብሸባቸውን በማዋሃድ ለታረደው በግ በረከት፤ ከብር፤ ምስጋናም፤ ኃይልም ከዘላለም እስከ ዘላለም ይሁን ይላሉ። ራዕይ 5፤ 13-14

በእውቀትና በሃይማኖታዊነት ጥረት ለረጅም ጊዜ በተሞከረ ልምምድ ያልተገኘ የሕይወት ለውጥ በእነዚህ አመስጋኝ ክርስቲያኖች መታየቱ እንቅስቃሴን እንደገና አያድቡልቡል ያደርገዋል። ሆኖም የጸጋው ሥራ ውጤት ብቻ መሆኑን ሰዎች ሳያስተውሉ ቢያልፉት ስንፍና ነው። በምሳሌ ቢገለጽ ጸጋ + ቢሃው ኢየሱስ የሆነ ሰው = አምና የዳነ ሰው

የሰው መዳን ከመንሻው ጀምሮ እስከ መጨረሻው ድረስ ለትምክህት የሚያበቃ የነጥብ ቁርጥራጭ ያህል እንኳ ሰብአዊ ፈቃድ ችሎታና ጥረት ያልታከለበት መቶ በመቶ (100%) የእግዚአብሔር የጸጋ ሥራ ውጤት ስለሆነ፤ ስለ ሁሉም ነገር እግዚአብሔር ይመስገን ከግለት በስተቀር ሌላ ምን ይባላል!!

ምሉዕ ጸጋ ወጽድቅ (ጸጋንና እውነትን የተሞላውን) ኢየሱስ ክርስቶስን ከተቀበልን በኋላ ግ ጸጋን በጸጋ ላይ ደርቦና ደራርቦ አፈሰስልን (ዮሐ. 1፤ 16) የጌታ ስም ቡሩክ ይሁን አለችና ልዕልት ደመደመች።

አንባብያን እናንተስ እስካሁን ከተሰጠው የመዳን ትምህርት ምን እንደተገነዘባችሁ ራሳችሁ ራሳችሁን ገምግሙ። እንደ እግሆይ ኤልሳቤጥና ወይዘሪት ልዕልት ጸፋልን ማለታችን ግን አይደለም።

ጸጋ ሲደመር ዜር (ጸጋ +0) ይሆናል መፈጠር የተገባው ሰው።

ጸጋ ሲደመር ኃጢአተኛ ሰው ይሆናል በእግዚአብሔር የተወደደ ኃጢአተኛ ሰው።

ጸጋ ሲደመር በእግዚአብሔር የተወደደ ኃጢአተኛ ሰው ይሆናል - ኢየሱስ ቢሃ የሆነለት ኃጢአተኛ ሰው።

ጸጋ ሲደመር ኢየሱስ ቢሃ የሆነለት ኃጢአተኛ ሰው ይሆናል - በኢየሱስ አምና የዳነ ሰው።

የጻፈ

1. የአማርኛው መጽሐፈ ባርክ

1.1 እንደ መጽሐፉ ትረካ ደብዳቤ ተጻፈ የሚለው ወደ ባቢሎን ስለሆነ ጸሐፊው ባርክ ኢየሩሳሌም ነበረ ማለት ነው። ም. 1፤ 1. እንዲሁም ወደ ባቢሎን ተግርኮ የነበረው የይሁዳ ንጉሥ የኢየሱያስ ልጅ ኢኮንያንና (የአኪን?) ሌሎች ምርኮኞች በኢየሩሳሌም ወዳሉ ካህናት የጻፉትን ይህን መጽሐፍ (ደብዳቤ) ባርክ አነበበው ስለሚል፤ ባርክ በኢየሩሳሌም ነበረ የሚለውን ሐሳብ ያጠናክራል። ም. 1፤ 3-4።

1.2 ትኩረት የሚያስፈልገው ሌላው ነጥብ፤ በአማርኛው መጽሐፈ ባርክ ከም. 1፤ 3 ጀምሮ እስከ መጽሐፉ መጨረሻ ድረስ የሚነበበው፤ ምርኮኛው ኢኮንያን (የኪን) በኢየሩሳሌም ወደነበሩ ካህናት ጻፈው የሚባለው ብቻ ነው እንጂ፤ ባርክ ራሱ የጻፈው ነገር በመጽሐፉ ውስጥ ስፍራ አልተሰጠውምና የባርክ ደብዳቤ ይዘት አልታወቀም። ይህንን የኢኮንያንን ደብዳቤ በመጽሐፍ መልክ በግዘጋጀቱ መጽሐፉ በስሙ እንዲሰየምለት ተደረገ ካልተባለ በስትቀር በውስጡ ባርክን የመጽሐፉ ባለቤት ለመሆን የሚያበቃው ሥራ የለም። ምናልባት በም. 1፤ 1 እንደተነገረው ባርክ ወደ ባቢሎን ለኢኮንያን ድብዳቤ ጽፎ ከቆየ በኋላ፤ ለዚያ መልስ ከኢኮንያ የተጻፈለት ደብዳቤ በመጽሐፈ ባርክ ስፍራ ሲሰጠው የባርክ ደብዳቤ ግን ባለመገኘቱ ሊመዘገብለት ሳይችል ቀርቶ ይሆናል። መጽሐፉ መጽሐፍ በባርክ ዘመን ቢጠረዝኖና የራሱ ደብዳቤ እንደ መጀመሪያ ገጽ፤ የደብዳቤው መልስ (የኢኮንያን ደብዳቤ) ከዚያ ተከታታይ ሆኖ በተጠረዘ ነበር። ደብዳቤዎች እየተሰበሰቡ በመጽሐፍ ቅጽ ሲጠረዙ፤ ከጊዜ መርዘም የተነሣ ባለመታደል፤ የባርክ ደብዳቤ አልተገኘ ይሆናል።

(በልባሉ ውክጠኛ፤ ክፍል፤ ዛሬ፤)

አለቃ ነቅዕ ጥበብና አገልግሎታቸው

ከነቅዕ ጥበብ

የአለቃ ነቅዕ ጥበብ አገልግሎት ከአልፍኛቸው ከወጣ ሰንበረቷል። የወንጌል አገልግሎታቸው ለቤተ ሰብ ብቻ መሆኑ ቀርቶ የአካባቢውን ኅብረት ሰብ የሚያቅፍ ሆኗል።

በቤተ ክርስቲያን፣ በገበያ፣ በእድር ስብሰባ፣ በልዩ ልዩ ሸንጎ ሁሉ የአለቃ ነቅዕ ጥበብ አገልግሎት ዜና ተስፋፍቶ ይወራል። «ጠበል ይረጃሉን?» «አይ የለም የሰውን ውስጣዊ አካል ግዩ ሕይወት በሆነው በእግዚአብሔር ቃል ይረጃሉ፤ ያጥባሉ እንጂ!» የሚለው ጥያቄና መልስ ከሕዝብ ለሕዝብ ሆኗል። «ኤፑ! ከአያት፣ ከቅድም አያት የወረሰነውን ባህላ ሃይማኖታችንንና አድባራችንን፣ አውሌያችንን፣ ጨሌያችንን ... አስግምተን ይዘን እንደቂየን መቀጠል ይበጃል እንጂ ከሰልባጅ ጋር የመጣ መጽሐፍ ቅዱስ አያዋጣንም» አለ ተቋርጧል መሳዩ የደብተራ ምንተስናት ልጅ። «እንደ! ብለህ፣ ብለህ ፈረንጆች ሳይቀበሉ የተቀበልነው ቅዱሱን መጽሐፍና ክርስቲያናዊ ታሪካችንን ትሸጠው?» ይለዋል ሁለተኛው። ሦስተኛውም በተራው እንዲህ ይላል፡ «በግእዝ ይነገር የነበረው በእግርኛ ተተርጉሞ ከመጻፉ በስተቀር መጽሐፉ ያው የነበረው የኛው ነው» ሲል አራተኛው ሰው «እውነትህን ነው ግእዝ እኮ የአምላክ ቋንቋ ነው እየተባለ ስንት ዘመን ተታለልን? እኛ የአምላክን ቋንቋ አላወቅን! ወይ አምላክ የኛን ቋንቋ አላወቀ! በሰይጣን መሠሪነት ከአምላካችን ተለይተን! እውነትን እንዳናውቅ ተደርገን ስንት ዓመታት አለፉ? አሁን ግን እነሆ! በልባችን ውስጥ ብርሃን ይሁን ያለው ራሱ እግዚአብሔር ነውና የተቀጣጠለው ሰደድ እሳት ኃይሉና ከበቡ እየጨመረ ይሐዳል! አንዲት የጨለማ ቁራጭ እንኳን በአካባቢያችን፣ በሀገራችን እንዳትኖር እስኪያደርግ ድረስ ሰደዱ ይቀጥላል። እኛም ከእንግዲህ ወዲያ በብርሃን እንኖራለን! እንመላለሳለን! እንሠራለን እንጂ ለጨለማና ለሠራዊቱ ጋት የምታህል ስፍራ ላለመስጠት በአምላካችን ስም ቃል እንገባለን።» ብሎ ሲናገር አብዛኞቹ ሰሚዎች «አሜን! እግዚአብሔር ይርዳን» አሉ። ጥቂቶቹ ግን ቃል ሳይተነፍሱ አቀረቀሩ።

የአምልኮት ጊዜ

በአለቃ ነቅዕ ጥበብ አገልግሎት ዙሪያ የተሰበሰቡ ምእመናን የሚመሯቸውንና የሚያስተባብሯቸውን ከመረጡ በኋላ አዳራሽ አሠርተዋል። ለመምህራንና ለምእመናን መቀመጫዎች በአዳራሹ ውስጥ በሥነ ሥርዓት ተደርድረዋል። ለተጋበዙ እንግዶች በማኅሌት ለሚያገለግሉ መዘምራንና ለዚህ መሣሪያዎቻቸው ስፍራዎች ተለይተዋል።

ለዚህ ዕለት የተመደቡ አስተናባሪዎች ምዕመናኑንና ተጋባዦችን ሁሉ በየተመደበላቸው ስፍራ ካስቀመጡ በኋላ፣ ዲያቆን ምስግና የፕሮግራሙን ቅደም ተከተል አስታወቀ።

ከመከፈቻው ጸሎት በኋላም መዘምራን ቆመው እግዚአብሔርን በዚህ አመስገኑ እንዲህም አሉ፡-

ሰማይንና ምድርን ለፈጠረ፣ ለፈለበፈ፤

የምድርን ባዶነት ለሞላ፣ በላይዋም ለሰፈለ፤

ብርሃን ይሁን ብሎ ጨለማን ለገፈፈ፤

ምስጋናዬ ይኸው ከልቤ ተረፈ። ሃሌ ሉያ

የታለ ጨለማው ምድርን የሸፈነው?

የታለ ቀላዩ የብሱን የሠወረው?

የታለ ጠፈሩ ብርሃን(ን) የጋረደው?

አምላኬ በቃሉ በኃይሉ አስወገደው። ሃሌ ሉያ።

ከረምቱ አበቃ አለፈ ጭጋጉ፤

በምድር ሁሉ ላይ አበቦች ፈገጉ፤

መዓዛው ዐወደ፣ ፍሬዎች ጉመሩ፤

የሰማይ የምድርም ፍጥረታት ዘመሩ። ሃሌ ሉያ

የታለ ጨለማው ...

ዝግሬው በከበር፣ በጸናጽል፣ በሌሎችም መሣሪያዎች በአልልታና በሽብሽባ ታጅቦ ሲዘመር፣ አንዱ ሰው ለጓደኛው «በመዝሙር 150 ባልተጠቀሱ መሣሪያዎች ጭምር ግገልገል አልነበረባቸውም እንጂ! በዝግሬውስ ልቤ ተነክቷል» አለው፤ ጓደኛውም መልሶ «አይ ወዳጄ! በያሬዳዊ ሥርዓተ ማኅሌት ውስጥ ዝግጁ አንዱ እንደሆነ ታውቃለህ፤ ለዚህ መገልገያው መሣሪያ ዘንግ (መቋሚያ) እንደሆነ አላስተዋልከውምን? መሣሪያው በመዝሙር ውስጥ ባይጠቀስም ኢትዮጵያዊው ያሬድ ተጠቅሞበታል። ታዲያ ተሳስቷል ማለትህ ነውን? በአካባቢው በሚገኙ ማናቸውም መሣሪያዎች ማኅሌት እግዚአብሔርን ማድረስ ይቻላል። እባካችሁ! እግዚአብሔርን አንወስነው።» አለው።

ዝግሬው እንዳበቃ ለመልእክት አቅራቢው ለመምህር እንግዳሽት ስፍራው ተለቀቀ። እርሳቸውም ከ1ኛ ጲፐርስ 1፣ 18-21 ያለውን አነበቡ። «ስለ መዋጀት ወይም ስለ መቤዝት ዛሬ ከእግዚአብሔር ቃል እንግራለን» በማለት ጀመሩና ትምህርቱን ይበልጥ ለመረዳት ወደ ኦሪት ዘሌዋውያን 25፣ 24-54 በመሻገር ማንበብና ማገናከብ አስፈላጊ እንደሆነ ገለጹ።

«እስራኤላውያን ሲደሽዩ ርስታቸውን ቢሸጡና ኢየቤልዩ (ከየ49 ዓመት ቀጥሎ የሚከበረው 50ኛው ዓመት) ከመድረሱ በፊት ሻጮቹ ገንዘብ ቢያገኙ የተሸጠውን ርስታቸውን በመግዛት እንደገና የራሳቸው

ግድረግ እንዲችሉ ሕጉ ፈትሯላቸው ነበር። ይህም ርስትን የመቤዝት ወይም ቢሃ በመክፈል መልሶ የራስ የግድረግ ሥርዓት ሊባል ይችላል። (ዘሌ.25+24-28)። አሉና ተጠሉ።

«እንዲሁም አንዱ እስራኤላዊ በምድረ እስራኤል ነዋሪ ለሆነ፤ ነገር ግን በዘሩ እስራኤላዊ ላልሆነ ሰው ራሱን ለባርነት ቢሸጥ፤ ከዘመዶቹ አንዱ ቢሃ በመክፈል እንዲቤዝውና የባዕድ ባሪያ ከመሆን ነጻ እንዲያወጣው ታዟል። ነጻ የወጣው እስራኤላዊም ገንዘብ አጥኝቶ ራሱን ፍጹም ነጻ እስከሚያደርግበት ወይም ሊያቤልዩ እስከሚከበርበት ዓመት ድረስ ብቻ ነጻ ላወጣው እስራኤላዊ ሉሌ ሆኖ ያገልግላል» ተብሎ መደንገጉን አስረዱ። ዘሌ.25+47-54።

አያይዘውም እስራኤላዊው ከአሕዛብ ወገን ባሪያ ቢገዛ ባሪያው ለዘላለም ገንዘቡ ሆኖ እንዲኖር፤ ሲዋትም ለልጆቹና ለልጅ ልጆቹ በውርስ እንዲተላለፍ የድንጋጌው ክፍል መፍቀዱን ጠቀሱ። ዘሌ.25+44-46

በመቀጠልም «ከመቶ ዓመታት በፊት ሲመራበት የነበረው ሰውን ባሪያ አድርጉ የመግዛትና የመሸጥ ሥርዓት እንዴት እንደነበረ የሚተርከውን የዓለማችንን ታሪክ ስናነብጥ፤ በችግር ምክንያት ራሱን ጨጠው ወይም በጦርነት ተግርኮም ሆነ ታፍኖ ነጻነቱን ባጣው ሰው በጉልበቱ በእውቀቱም ሆነ በሀብቱ እንዲያውም በልጆቹና በልጅ ልጆቹ የመጠቀም መብት ያለው የባሪያ ጌታ የነበረው ሰው ነበረ። ከንብረቱ እንደ አንዱ ሊሸጠው፤ በልላ ንብረት ሊለውጠው ይችላል ነበረ። ሥርዓቱ በጊዜው የተሠራበት ቢሆንም በአሳፋሪነቱ ወደር የልልው ዘገኘና፤ ትውሊታው የማይጠፋ የታሪክ ጠባሳ ነው። በግለት ተረከ። ባሪያው በራሱ ነጻ ሊወጣ ይችላል፤ የነበረ መንገድ ወደብ እንደነበረ፤ ቢከብላል እንኳ የግን ባሪያ ለመሆኑ ታትሞበታልና በግንተሙ ተይዞ ያንጊዜያ የጌታው ንብረት ወደመሆን ይመለስ እንደነበር አስገንዝቡ። በመቀጠልም ራሱን በመሸጥ ወይም በግዴታ ባሪያ ስለሆነው ሰው ዋጋ ይሆን ዘንድ ግንኙነቱም ነጻ ሰው ቢሃ (ዎጆ) ለባሪያው የከፈለለት እንደሆነ ነጻ ሊወጣ ይችላል እንደነበረ መምህር እንግዳሽት ጠቁ።

የአድግጦቻቸውን ልብ ወለድነት ምንባብ ፍሬ ነገር ሲመልሱም እንዲህ አሉ። በነጻነት ተፈጥረው በጌድን ገነት የነበሩት ወላጆቻችን ሰይጣንን ለመታዘዝ በጦሱ ጊዜ ነጻነታቸውን አጥተው በምርጫቸው የሰይጣን ባሪያዎች ሆኑ። ፈቃዳቸው፤ ጉልበታቸው፤ እውቀታቸው፤ ግዛታቸው፤ የዘር ልጆቻቸው ጭምር በጠቅላላው የሰይጣን ሆኑ። እንዳንድ ምገደኛ አልሞት ባይ ተጋዳይ የሆነ ባሪያ እንደሚያጥረመርም፤ እንደሚከብላልና ባርነቱን በሚገልጸው ግንተም ጠቋሚነት ወይም ነጻ ሰው መሆኑን የሚያረጋግጥለት ማስረጃ ባለመያዙ ምክንያት ተይዞ ወደ ባርነቱ እንደሚመለስ ሁሉ የአዳምና የሐዋን ልጆች የሆነውም ሁሉ ባርነትን ብንጠላውም፤ ነጻነትን ብንመኝም፤ ብናጥረመርምም ራሳችንን ከሰይጣን ግዛት ከበብ ውጪ ግድረግ ወይም ያስረከብነውን ግዛታችንን ከሰይጣን በማስለቀቅ ራሳችንን ነጻ ግድረግ እንዳልቻልን ተረኩ።

«እኛን የወደደ እግዚአብሔር ግን ነጻ ሊያወጣን ቢሃ (ዎጆ) ለመክፈል በፍቅሩ እንደተገደደ የእግዚአብሔር ቃል ይነግረናል። ዮሐ.3+16፤ 1ዮሐ.4+9-10። አሉ። ግን እግዚአብሔር ስለ እኛ የከፈለው ዋጋ (ቢሃ ወይም ዎጆ) ዓለም ውድ ነው የምትለውን ብር፤ ወርቅ ዕንቁ ወይም ሌላ ነገር እንዳልነበረ ትዱስ ጴጥሮስ ዛሬ በተከበበው መልእክቱ እንደገለጸልን መምህርነት እንግዳሽት ጠቀሱ። አያይዘውም እንኳን በምድር በሰማይም ቢሆን ከሚገኙ ከተፈጠሩ ሕያዋንና ሊሕያዋን ፍጥረታት መካከል ለሰው ቢሃ ሆኖ ሊሰጥ የሚችል እንዳልተገኘ አስረግጠው ከገለጹ በኋላ «እግዚአብሔር ቢሃ አድርጎ የሰጠልን አንድያና ባሕርያዊ የሆነውን ልጁን እኮ ነው» አሉ። «ስለዚህም» አሉ «ስለዚህም ሰው በተከፈለለት ቢሃ ምክንያት የሰይጣንና የጋጢአት ባሪያ መሆኑ ቀርቶ የእግዚአብሔር ልጅ ሆኗል፤ የምሥራቹ ይህ ነው» ሲሉ በአዳራሹ የተገኙት በእልልታ፤ በሃሌታና በጭብጨባ እግዚአብሔርን ካመሰገኑ በኋላ ፀጥታ ሲሰፍን፤ መምህሩ ንግግራቸውን ቀጠሉ። «የሐዋርያው መልእክት ከሚያስጨብጠን ብዙ ቁም ነገሮች ጥቂቶቹን ለዛሬ በልባችን ጽላት ላይ እንመዝግባቸው» አሉና ሲዘረዝሩ፡-

1. «እግዚአብሔር በጸጋው የመደበልንን የክብር ደረጃ እንወቅ»

እግዚአብሔር በእጁ የሠራውንና በእስትንፋሱ ሕያው ነፍስ ያደረገውን ሰው ከባርነት መልሶ የራሱ ሲያደርገው በሰማይ፤ በምድርና በባሕር በእነዚህም ውስጥ በሚገኙ ፍጥረታት አልገዛውም። በነባቢነቱ እየተናገረበት፤ ዓለማትንና በውስጣቸው ያሉትን ሁሉ የፈጠረበት ባሕርያዊ ቃሉና አንድያ ልጁ ቢሃ ይሆንልን ዘንድ እንደተሰጠን መጽሐፍ ቅዱስ ይመሠክርናል። እግዚአብሔር ሰውን ያከበረው በመፍጠር ብቻ አይደለም። መልሶ የራሱ ሲያደርገው በከፈለለት ዋጋም ከመጠን በላይ አከበረው። የተዋጀንበትን ዋጋ ከቡርነት መጠን የምንረዳው ከሆነ እግዚአብሔር በመደበልን የክብር ደረጃ እንኑር። ዮሐ.17+22-24 የተፈጥሮአችንን ከዚያም የሚበልጠውን የቢሃችንን ክቡርነት ካላወቅን በመዝሙር (49)+12 የተጻፈው ይደርስብናል። በግለት አስጠነቀቁና ወደሚተላለው ነጥብ ተሻገሩ።

2. ለተገዛንበት ለቢሃችን ክብር እንኑር

ተገዝተናልና ራሱን ቢሃ ከፍሎ ለገዛን ክብር እንኑር፤ ለራሳችን ወይም ለሌላ አንኑር። 1ቆሮ.6+15-20። ሁለንተናችንን የራሱ ያደርግ ዘንድ ጌታ ሊየሱስ ክርስቶስ በሁለንተናው ቢሃችን ሆኗል። ከሥጋችን፤ ከነፍሳችን፤ ከመንፈሳችን ተንሰን ለራሳችን ማስቀረትም ሆነ ለሌላ መስጠት አንችልም።

3. እግዚአብሔር ባስቀመጠን ስፍራ እንኩር

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከእርሱ ጋርና በእርሱም በኩል ከአብ ጋር ያለንን አንድነት በሚያረጋግጥ ሁኔታ በቅድስት ሥላሴ መለኮት እንድንታቀፍ በጸጋው አብቅቶናል። 2ኢጥ.1+2-4። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን በመቀበል ከሞት ወደ ሕይወት የተሸጋገረችው ነፍሳችን (ዮሐ.5+24) በኢየሱስ ክርስቶስ ተሠውራ እርሱ ባለበት እየናረች ነውና ኤፌ.2+6-7 እግዚአብሔር ባስቀመጠን ስፍራ እየኖርን መሆኑን እናረጋግጥ። ቆላ.3+1-4

4. በጥንቃቄ እንመላለስ

የምንበላውንም ሆነ የምንጠጣውን ሁሉ እንኳ እግዚአብሔር ክብር እናድርግ 1ቆሮ.10+31 እግዚአብሔር በክርስቶስ ኢየሱስ ሠውሮ እኛን አሉ ከሚባሉ ቅዱሳን መናፍስት ሁሉ በላይ በሰማይ አስተምጥን ሳለ፤ ኤፌ.1+19-23 ከዚያ ወርደን በምድር በጭቃና በትቢያ አንነካካ።

እግዚአብሔር ለኔ የተለያችሁ ናችሁና ከመካከላቸው ውጤ ብሎናልና በመንፈስም በሥጋም ከመናፍስት ጋር ላለመቋራኝት እንጠንቀቅ። በመናፍስት ስም ከሚሠጥ ምግብና መጠጥ ራሳችንን እንለይ። እንግዲህ አሁን በሰማችሁት የእግዚአብሔር ቃል መሠረት እግዚአብሔር በልጁ የገዛኝ መሆኑን ተረድቻለሁና እለይለታለሁ፤ ከእንግዲህ ወዲያ ደረጃዬን አውቄያለሁ፤ በክርስቶስ ከተሰጠኝ ስፍራ አልቃነትም በማለት የምትወስኑ ቁጭና አብረን እንጸልይ። ሲሉ መምህር እንግዳሸት ጠየቁና ለቅሙትና ለጉባኤውም ጸሎት አሳረጉ።

የጥያቄና መልስ ጊዜ

ሥርዓተ አምልኮው እንደተፈጸመ፤ ለጥያቄዎች መልስ የሚሰጥበት ጊዜ መሆኑን ዲያቅን ምስግና እንዳስታወቀ፤ አለቃ ነቅዕ ጥበብ የተመደበላቸውን ስፍራ ያዙ። የዛሬው ጥያቄና መልስ በምን ርእስ ላይ እንደሚያተኩር አለቃ ሲጠይቁ፤ ከሳምንታት በፊት ስለ ምልጃ ከተማርን በኋላ ቀሪውን በሌላ ጊዜ እንመለስበታለን ተብሎ እንደነበረ ዲያቅን ምስግና አስታወሳቸው። አለቃም መነጽራቸውን ካስተካከሉና መጽሐፍ ቅዱሳቸውን ካመቻቹ በኋላ «መልካም» አሉ። «መልካም ባለፈው ጊዜ በሐዲስ ኪዳን ተገቢ ሊቀ ካህናት፤ ነቢይ፤ ንጉሥ፤ መካከለኛ ሆኖ የተሾመው፤ ሰውም እግዚአብሔርም የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ እንደሆነ የሚናገሩትን ጥቅሶች ከመጽሐፍ ቅዱስ እያወጣን ተመልከተን ዘር። በጥቅሶቹም አስረጅነት በመሐላ የተሾመው ክህነቱ የማይሻረው ዘላለማዊው ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ የመሥዋዕት ማቅረቡን ሥራ ጨርሶ በአብ ቀኝ ተቀምጦ ባለበት ጊዜም እያማለደን መሆኑን የሚያስጨብጥ ግንዛቤ አግኝተን እንደነበረ ይታወሳል። በማለት ጀመሩ። (ጮራ ቁ.4 እና 5)

ለሚቀጥለው ሐሳብ መግቢያ የሚሆነውን ሲያብራሩም እንዲህ አሉ «የእስራኤል ልጆች ለእግዚአብሔር የተለየ ሕዝብ መሆናቸውን የሚያረጋግጥ የቃል ኪዳን ማኅተም ይሆን ዘንድ የእንስሳ ደም ተረጭቶባቸው ነበር። ዘፀ.24+6-8 ያ ደም ሕዝቡ የእግዚአብሔር፤ እግዚአብሔርም የሕዝቡ ለመሆናቸው ጽኑ እየተሰበርና የወርርስ ቃል ኪዳን ማረጋገጫ ነው። ሆኖም ሕዝቡ በተለያዩ መንገዶች ቢበድሉ በመቅሠፍት እንዳይቀጡና የእግዚአብሔር ሕዝብነታቸውን አድሰው እንዲኖሩ የመሥዋዕት ሕግ ተደነገገላቸው። እስራኤላዊው የእግዚአብሔርን ሕግ ቢተላለፍ የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነውና ሞት የሚያስፈርድበትን ኃጢአቱን የሚሸከምለትንና በምትኩ ይሞትለት ዘንድ የሚሠዋለትን እንስሳ ወደ መገናኛው ድንኳን መውሰድ ነበረበት። ሊቀ ካህናቱ ቢበድል ዘሌ.4+1-12፤ ማገበሩ ቢበድል ዘሌ.4+13-21፤ የማገበሩ መሪ ቢበድል ዘሌ.4+22-26፤ የማገበሩ አባል ቢበድል ዘሌ.4+27-35 እንደታዘዘው መፈጸም ነበረባቸው።

ደም ሳይፈስ ስርየት የለምና (ዕብ.9+22) ኃጢአተኛ የሆነ ሁሉ በዚህ መንገድ ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብበትን ስርየት እየተቀበለ ኅብረቱን ያድስ ነበር። በኦሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 4 ውስጥ የየክፍሉ መጨረሻዎች ግለት ቁጥር 20+26፤ 31፤ 35 መሥዋዕት በቀረበበት ኃጢአት በደለኛው እንደማይጠየቅ ያረጋግጣሉ። በብሉይ ኪዳን ለስርየት ማግኛ የፈሰሰው ደም በምሳሌነቱ ያመለክት የነበረው ዘላለማዊውን ስርየት ሊሰጠን አንድ ጊዜ የፈሰሰልንን የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ደም ነው። ስለዚህ በማንኛውም ጊዜና ሁኔታ ለተሠራው ኃጢአት ሁሉ በእግዚአብሔር የተዘጋጀው አማካኝ ማስተሰሪያና መታረቂያ የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ብቻ እንደሆነ ግልጽ ነው። 1ዮሐ.1+1-10፤ ኤፌ.1+7፤ ራእ.1+5-7፤ 13-14።

ወንጌላዊ ዮሐንስ የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻፍል ሲል ፡-

ሀ. የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም የማያነጻው ኃጢአት ያለመናሩን፤

ለ. ማንኛውም ኃጢአት የሚነጸበት ሌላ መንገድ በእግዚአብሔር እንዳልተዘጋጀ አረጋግጦ ይመስክርልናል። እንዲሁም እግዚአብሔር የልጁን ደም ለኃጢአት ማስተሰሪያ አድርጎ በዘመን ፍጻሜ ሲያቆመው-

- በፊት የነበረውን ኃጢአትና

- አሁን በዚህ ዘመን የተሠራውን ኃጢአት

በማስተሰሪያ ጽድቁን ያሳይ ዘንድ ነው ርግ 3+25-26 አሉና አለቃ አየር ሳቡ። መነጽራቸውንም እያስተካከሉ አድገው እየተከተሏቸው መሆኑን ለማረጋገጥ ግራ ቀኙን ማተሩ።

ከዚያም «መልካም» አሉና ቀጠሉ «የልጁ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻፍል የሚለውንና ለኃጢአት ስርየት የሚፈሰው ደሜ ይህ ነው (ማቴ.26+28) የሚለውን የምሥራች በእምነት የተቀበለ

ክርስቲያን ደምህባይፈለገኛልና የት የተገባኝ ኃጢአተኛ ነበርሁ፤ ለኔ የፈሰሰው ደምህ ኃጢአቱን ለመደምሰስ ኃይልና ብቃት እንዳለው አምናለሁ በሚል ልብ ሲታመንበት ታጥቧል፤ እጽፏል። (1ቀ.6+11) ሁሉንም ጥያቄ የሚያስነግው ጉዳይ ግን ከዚያ በኋላ ክርስቲያን ኃጢአት ቢሠራ በምን መንገድ ስርየት ያገኛል? የሚለው ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አንድ ጊዜ አንጽቶ ወደ ሥራ ላለግራቸው ደቀ መዛሙርት እግራቸውን ሁሉንም መታጠብ እንደሚያስፈልጋቸው አስተማራቸው። አይሁዳዊ ወጣብሎ ወደ ቤቱ በተመለሰ ቁጥር መላ አካሉን መታጠብ ባያስፈልገውም ከቤቱ በራፍ ካስተማቸው ግድጋዎች ውሃ በመትዳት በአቧራና በከባቢ ነገሮች በመነካካት በቀላሉ የሚያድፉትን እግሮችን በመታጠብ እንደሚያገኝ ሁሉ፤ (ዮሐ.2+6) አንድ ጊዜ ጌታ ያገጸው ክርስቲያን ከዓለም ጋር በመነካካት የሚያድፈውን እግረ ልቡናውን ሁሉንም እየታጠበ መንጻት እንዳለበት እግርን በመታጠብ ምሳሌ አስተማራቸው። ዮሐ.13+10።

የቄሸሽ እግረ ልቡናን ለማን ይሰጧል? በምንስ ይነጃል?

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «ካላጠብሁህ ከኔ ጋር ጎበረት አይኖርህም» (ዮሐ.13+8) ሲል ምስጢሩ የተሸፈነ አይደለም። የትሕትናውን ሥራ ሁላቸው እንዲሠሩ ቢያዛቸውም (ዮሐ.13+12-17) እኔ ካላጠብሁህ ከእኔ ጋር ጎበረት አይኖርህም በማለት የቄሸሽውን እግረ ልቡና ግጥብና ግንጻት የሚችለው ራሱ እንደሆነ ግመልከቱ ነበር። በአባባሉ ኃጢአትን የግንጻት ኃይልም ሥልጣንም ያለው ራሱ መሆኑን በግያወላውል ሁኔታ አስረድቷል። መዝ. (32)+51 ኢሳ.1+181 43+25-261 ግር.2+5-12። የቄሸሽ እግረ ልቡና የሚነጻው ያው አንድ ጊዜ በፈሰሰው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ደም ብቻ ነው። ውድ አባቱ ጌታ እግዚአብሔር አብ ከእንግዲህ ኃጢአትን በሰው ላይ እስከግልፅጥር ድረስ የተቀበለውን መከራ ሥቃይና ሞት የፈሰሰውንም ደምህን ለኃጢአት ዕዳ ከፍያ በቂ ነው ብያለሁ፤ ይህም በትንሣኤህ ተረጋግጧል፤ ሲል ያወጀበትን ሕጋዊ ሰነድ በማሳየት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ተናገረን ኃጢአተኛ ተቀብሎ በማግለድ ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቀዋል። መጽሐፍ ቅዱስም በዚህ ረገድ የሚያስጨብጠን ምስጢር ጥልቅ ቢሆንም በእምነት ለሚቀበሉት ሁሉ ሽፍን አይደለም። እስኪ እንደሚከተለው ዘርዘር አድርገን እንከልሰው። አሉና፡-

አለቃ መጽሐፍ ቅዱሳቸውን ገልበጥ ገልበጥ፤ የአልባት ምልክቶችን ሰካ - ሰካ እያደረጉ፤ ለሰከንዶች ጸጥ አሉ። እንደገናም «መልካም» በማለት ጀመሩ።

ሀ. ኃጢአታችንንም ለማስተሰረድ፤ እኛንም ለማግለድና ለማስታረቅ ለሐዲስ ኪዳን ተገቢ ሊቀ ካህናት ሆኖ የተሾመው የኢየሱስ ክርስቶስ ከህነት የማይሻርና ዘላለማዊ ነው። (ወው-እቱስ ይነብር ለዓለም እስመ ኢይሰዓር ከህነቱ። ዕብ.7+22-24) የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስን

ከህነት እንደ-ነቀዳፋ ከህነት ጊዜያዊ የምታደርገውና ሌላ ሊቀ ካህናት የምትሾም አንተ ነህ እንጂ እግዚአብሔርስ ለዘላለም ሾምታል መዝ. (110)+41 ዕብ.7+28።

ለ. ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስም በሊቀ ካህናትነቱ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ ካቀረበ በኋላ ኃጢአትን ለዘላለም በግስተሽረይ ለሚያምኑት ሁሉ የዘላለም መዳን ሆነ ዕብ.5+5-1019+25-26። (ኮነ ዐሳዩ ሕይወት ... ወመድኅን ዘለዓለም)

ሐ. ዛሬ አዲስ አግኝቶች ሆኑ የቄሸሽ እግረ ልቡናቸውን በማላጠብ ጎበረታቸውን የሚያድሱ ክርስቲያኖች ወደ እግዚአብሔር ሊቀርቡ የሚገባው እነርሱንና እግዚአብሔርን በአንድ አካል (በራሱ አካል) ያገኛኝ ዘንድ መካከለኛና ሊቀ ካህናት በሆነው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ነው። (ወይክል አድጎናተው ለዝሉተ ለእለ ይቀርቡ ገብ እግዚአብሔር እንተ መንገሁ። ዕብ.7+25) ጌታችንም በኔ በኩል ካልሆነ በቀር ግንም ወደ አብ አይመጣም (ወአልቦ ዘይመፅእ ዝብ አብ ዘእንበለ እንተ ገቢየ ዮሐ.14+6) ብሏል። በሌላ በኩል ለመግባት ብትሞክር፤ በሌብነት ተይዞህ እጥፍ ፍርድህን ትቀበላለህ እንጂ አይሳካልህም። ዮሐ.10+1-7።

መ. ሞትን ድል አድርጎ በአብ ቀኝ የተቀመጠው ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ ዛሬ ወደ እርሱ የሚቀርቡትን ሁሉ እየተቀበለ በማይሻረው ዘላለማዊ ከህነቱ የማልዳቸዋል፤ ያስታርቃቸዋል። (እስመ ለግመራ ሕያው ውእቱ፤ ወይተነብል ሉሙህ) ዛሬ አያማልድም የምትል ካለህ ከሃዲነትህን ታላውቃለህ እንጂ መጽሐፍ ቅዱስስ ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራል ይልብሃል። ዕብ.7+25።

ሠ. በየጊዜው መሥዋዕት የማይቀርብ ከሆነ ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ ያለመሥዋዕት ዛሬ እንዴት ስርየትን ይሰጣል፤ ያማልዳል፤ ያስታርቃል? ቢባል ተገቢ ጥያቄ ነው።

ሠ.1. ጌታችን ራሱን አንድና ለመጨረሻው መሥዋዕትና ቀርባን አድርጎ ባቀረበ ጊዜ እግዚአብሔር አብ ከእንግዲህ ኃጢአትን ለዘላለም አላስብም እስኪል ድረስ አርክቶታል። አልቦ እንከ መሥዋዕት በእንተ ኃጢአት (ዕብ.9+24-28110+14-18)

ሠ.2. ጌታችን ዛሬ ስለ እኛ የሚማልደውና የሚያስታርቀን በየጊዜው መሥዋዕትን በማትረብ ሳይሆን፤ አሁን በላዩ ተጭኖ የማይታየውን፤ አንድ ጊዜ ግን ተሸከሞት የተሠዋበትን ኃጢአት ለዘላለም ግስወገዱን በሚያረጋግጥና ድልን በሚያበሥር መገልጥ እየታየልን እንደሆነ ቃሉ ያበሥረናል። ዕብ.9+28 ለምን እንዲታይልን አስፈለገ? የኃጢአት ዕዳችን የተከፈለበትን ሕጋዊ ሰነድ ለማሳየት ነዋ። አባባሉ ሰው ልጆች

ኃጢአት ሁሉ የከፈለሁትን ዋጋ ምንነትና መጠኑን የሚያስረዱትን በምስግር የተበደሉትን እጃችንና እግሮችን፤ በጦር የተነደለውን ጉኔን፤ በጅራፍ የተተለለውን ጀርባዬን ተመልከት! አባት ሆይ! በእኚህ የተወጋውን ራሴንና ግምባሬን፤ በፈጠርሁት እጅ የተጸፋውን ጉንጨን እየው እስኪ! የእርሱን ኃጢአት ለማስወገድ ይህን ሁሉ መቀበልን አምና ይህ ኃጢአተኛ በእኔ በኩል፤ ወደ እኔ መጥቷልና በእኔ ያመነ ሁሉ ይቀበለው ዘንድ ለተገባው የኃጢአት ስርየትና የዘላለም ሕይወት ባለመብት አድርገው እንደ ግለት ነው።

ሠ.3. ያ ስለ ሰው ኃጢአት ከኢላጦስ አደባባይ ጀምሮ እስከ ቀራንቱ ኮረብታ የፈሰሰው የልጁ ደም ድምፅ ከጀርባዬ ገታውም ከልቡ ሳይጠፋ ምን ጊዜም በእግዚአብሔር ዘንድ የተከበረ ሥፍራውን እንደያዘ ይናገራል። ይናገራልና አዲስ አማንያንና እግረ ልቡናቸው የቆሸሸባቸው ክርስቲያኖች ይነጹ ዘንድ ሰው ሠራሽ መስዋዕት ሳያስፈልጋቸው በእምነት በዚሁ ቅዱስ ደም ይረጃሉ! ይነጹሉም። የዕብራውያን መልእክት ፀሐፊ በምድር ገና እየኖሩ ሳሉ በሰማያት ወደ ተጻፈ የበኩራት ማገበር የተጨመሩትን - ወደ ሐዲስ ኪዳን መካከለኛ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ከአቤል ደም ይልቅ የተሻለ ወደ ሚናገር ወደ መረጧት ደም ደርሳችኋል ይላል። ዕብ. 12፡18-24

የአቤል ደም የሚሸው፤ ታሌልን ለመክሰስ ነበረ (ዘፍ.4፡10) የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ግን የሚያስግው ድምፅና የሚፈጥረው ትዝታ ኃጢአትን ለማስተሰረድና ስለ ሰዎች ለመግለጽ ነው። በቅዱሴ ሐዋርያት በመሲሕነት የላከኸው የልጅህ ደም እነሆ ስለ እኔ ይራሽል (ወናሁደመ መሲሕክ ይኬላህ በእንቲ አየ) ሲል ቀዳሹ በመግፁን ያቀረበው ልመና ከዚህ ጋር የሚስማማ ነው።

ፈ. ወንጌላዊ የሐንስ ምዕመናን ኃጢአትን እንዳይሠሩ ከመከረ በኋላ ኃጢአትን ሠርተው ቢገኙ ግን፡- የኃጢአታችን ማስተሰረያ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ በአብ ዘንድ ጠበቃ ሆኖ እንዳለልን ያስረዳናል። (1ዮሐ.2፡1-2) ጠበቃችን ተከራካሪና ተግባራዊ ወይም አማላጅ ብቻም አይደለም! የኃጢአታችን ማስተሰረያ ነው እንጂ። ሮሜ 3፡25 በእርሱ በኩል ለሚቀርብ ተናዣኝ ይህም እኔ የተወጋሁለት! የደማሁለት፤ የቆሰሁለት፤ በመስቀል ጉዳና ሞትን የተቀበልሁለት መሆኑን ያመነ ኃጢአተኛ ነው። ስርየት በተሰጠበት ኃጢአት ሊጠየቅ አይገባውም በማለት የኃጢአት ማስተሰረያ የሆነበትን ማስረጃ በማሳየት ይለፍ ያስኛል ማለት ነው። ከኃጢአተኛ ምእመን የሚጠበቀው መናዘዝ ነው። እንደተናዘዘ የኃጢአቱ ማስተሰረያ ሆኖ ከአብ ዘንድ በሚገኘው ጠበቃው አማካይነት የስርየት ማረጋገጫና የይለፍ ፈቃድ ይሰጠዋል።

1ኛ ዮሐ.1፡7-10። እግዚአብሔር አሁንም ለዘላለም ይመስገን።

እንግዲህ እንደዚህ ያለ ሊቀ ካህናት ይኖረን ዘንድ ተገቢም አስፈላጊም ሆኖ የተገኘበት ምስጢር ከዚህ የተነሳ ነው። ዕብ.7፡26-28። ሁሉ በራሱ ፍጻሜ የሚገኝበት ምስጢር በኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ አለ። እንደ መሳሪያ ክሊይና መካከለኛ፤ እንደ አርን በመልክ ጸደቅ የሹመት ስርዓት ሊቀ ካህናት እንደሚሠዋ እንስሳ በደሙ ኃጢአትን የሚያስወግድ መሥዋዕት፤ እንደ መገናኛው ድንኳን በሥጋው ሰውንና እግዚአብሔር ያገናኘ መቅደስ (ዮሐ.2፡19-22) ... ነው። ሁሉ በእርሱ የተደመደመበት ፍጻሜ ነው። ቆላ.1፡19-22 | 2፡1-3 | 9፡15 አሉና አለቃ መነፅራቸውን አንስተው እየወለወሉ ከግራ ወደ ቀኝ ከላይ ወደታች እይታቸውን በማዘዋወር ጉባኤውን በመመልከት ላይ እያሉ ተግራ የግን ብርሃን እጆችን ከፍ አድርጎ ዘረጋና ተነሳ።

«የጌታ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አማላጅነት ከየት እስከ የት እንደሆነ አስረድተውናል። የሚታከል ነገር ቢኖር በሕይወት ያሉና የሌሉ ቅዱሳን በአማላጅነት ሥራ ተካፋይነት ቢኖራቸው እንዲያስረዱን ፈቃድምን እንጠይቃለን» አላቸው።

በአዳራሹ ውስጥ ያሉ ሁሉ በጥያቄው መስማማታቸውንና መልሱን ለማወቅ መጓጓታቸውን በምልክትም በቃልም አስረዱ። አለቃም መነፅራቸውን እያስተካከሉ ቆዩና «መልካም» አሉና እንደተለመደው፡-

«በሉቃስ ወንጌል 16፡19-31 የተጻፈውን የራሱን የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ትምህርት መላልስን ብናንብ ይህን የተጠየቀውን ርእስ በሚመለከት በተለያየ አቅጣጫ ለሚነሡት ጥያቄዎች ሁሉ አጥጋቢ መልሶችን እናገኛለን። ባለጸጋው በሀብቱ እግዚአብሔርን ሊያከብርበት ይገባው የነበረውን ችላ በማለት እግዚአብሔር በሰጠው ሀብት ራሱን ብቻ አገለገለበት! ምድራዊ ሩጫውን ፈጸመ፤ ሞተ። ሞት ማለት ብዙዎቹ ይሆናል ብለው እንደተመኙት ወደ አለመኖር መለወጥ ሳይሆን ቀረና! የሥጋና የነፍስ መለያየት ሆነ! ስለዚህም ሥጋው ሲቀበር ነፍሱ ወደሚገባት ሥፍራ ተወሰደች። በሲኦል የነበረችው የባለጸጋው ነፍስም ቀጥሎ የተመለከቱትን ነገሮች መረዳት ችላ ነበር።

ኢንደኛ ከሥጋ ከተለየች በኋላ በተሰማት ስፍራ ያጋጠማት ስቃይ ይሰማት ነበር።

ሁለተኛ በሲኦል ለመሰቃየት ያበቃት በሰጋ በነበረችበት ጊዜ ማድረግ ሳይገባት ያደረገችውና፤ ማድረግ ሲገባት ያላደረገችው ነገር መሆኑን በሚገባ አወቀች።

ሦስተኛ ለሥራዋ ውጤት ተገቢ ሆኖ የሚከፈላት ዋጋ ገና እንደሆነና አሁን ያለችበት የፍርድ መጠባበቂያ ማረፊያ ሊለወጥ እንደማይችል ያወቀች ቢሆንም ቢሻሻልላት ኖሮ ተመኝታ ነበር። ከጉቱ ፀፀት!

አራተኛ የእርስዋን ዓይነት ሥራ እየለፋ በነበረበት ጊዜ ወደ ኋላ የተወቃቸው ወገኖቻቸው ዕጣ ፈንታ የእርሷ ዓይነት እንደሚሆን ተረድታ ነበር።

የሚቻል ቢሆንም እነርሱ እንኳ ጉዳዮቸውን እንዲለውጡ ከሞት የተነሣ ሐዋርያ ቢላክላቸው ተመኝታ ነበር።

አምስተኛ ትታው የመጣችው ምድራዊ ነገር ትዝታ አልተረሳትም። ሆኖም እርስዋ ከተወችው በኋላ የተለወጠ ሁኔታ ቢኖር ኖሮ የምትረዳበት መንገድ አልነበረም። እነዚህን ነጥቦች እንደ ጨበጥን ወደ ተረበው ጥያቄ ተመልሰን በአምስት ክፍል የተዘጋጁ መልሶችን እስጣለሁ። አሉና አለቃ

1. በዐጾደ ነፍስ ያሉ ግለት ምድራዊ ሩጫቸውን ጨርሰው በአካለ ነፍስ ወደ ገነት የተወሰዱ ቅዱሳን እንደነበሩ ሩጫቸውን ጨርሰው በአካለ ነፍስ ወደ ሲኦል ለገቡ ነፍሳት ይግልጻሉን? ወይም ያግልጻሉን? ቢባል አያግልጹም! አይግልጹም የሚል ነው መልሱ። በሲኦል ያሉ ነፍሳት ከየዕር የተነሣ በገነት ወደሚገኙ ቅዱሳን ቢመኙ እንኳ የሚሰጣቸው መልስ ልጄ ሆይ በህይወትህ ሳለ የተሰጠህን እድል አልተጠቀምክበትም። ዛሬ ማን በመካከላችን ታላቅ ገደል አለ ይባላሉ። ሉቃ. 16፡25-26።
2. በዐጾደ ነፍስ ያሉ የቅዱሳን ነፍሳት በዐጾደ ሥጋ ላሉት ይግልጻሉን? ያግልጻሉን? የለም አያግልጹም። አይግልጹም በሕይወት ሥጋ ያሉ ሰዎች እድል ፈንታ። እነርሱ እንዳደረጉት ሁሉ ቅዱሳን መጻሕፍት የሚሰጡትን ምሪት መከተልና መዳን እንደሆነ ያውቃሉና ሉቃ. 16፡27-29።
3. በሕይወት ሥጋ ያሉ ቅዱሳን በዐጾደ ነፍስ ለሚገኙት ይግልጻሉን? ያግልጻሉን? ቢባል አሁንም መልሱ አይግልጹም አያግልጹም ነው። ሰው የሚድነው በሕይወት ሥጋ በነበረበት ጊዜ መጻሕፍት በሚሰጡት ትምህርት ልቡ ሲነካና ንስሐ ሲገባ እንደሆነ አላምረው ያውቃሉና ገላ. 6፡7-8 ወልድ ያለው ሕይወት አለው። ወልድ የሌለው የእግዚአብሔር ቁጣ ይኖርበታል እንጂ ሕይወትን የሚያይበት ሌላ እድል አልተሰጠውም። ዮሐ. 3፡36

ግስገንዘቢያ - በእግዚአብሔር አመነ። እምነቱም ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት የተባለው አብርሃም ከቤተ እስራኤልም ከቤተ አሕዛብም በእምነት ለሚጸድቁ ሁሉ አባት ስለሆነ (ሮሜ 4፡1-12) የቅዱሳን ነፍሳት ማረፊያ ሕፃን አብርሃም ፡- የአብርሃም እቅፍ (አጠገብ) በመባል ይታወቃል። ማቴ. 8፡10-11 ሉቃ. 13፡28-29 ይህ የብሉይ ኪዳንና የሐዲስ ኪዳን ቅዱሳን ሁሉ አባት የሆነው አብርሃም ከተግዕዝነትና ከወተወተችው ነፍስ ጥያቄዎች አንዱን እንኳ ለመፈጸም ችሎታ እንደሌለው ቢታወቅም። ወደ እግዚአብሔር ምልጃ እንኳ አላተረበላትም። ወሰኑን ያውቀዋልና።

4. በሕይወት ሥጋ ያሉት እንደ እነርሱ በሕይወት ሥጋ ላሉት ይግልጻሉን? ምልጃቸውስ ተቀባይነት አለውን ቢባል አዎን። እንዴታ!

4.1 ያዕቆብ በመልእክቱ 5፡14-20 አንዱ ለሌላው ይጻል ይለት ይግልጻል። ከስህተት ይመልሰው! እርስ በርስ ተናዘዙ አለ። መካሪውና ግላጁ! እንዲሁም ተመካሪውና ምልጃ አቅራቢው (መስተብቱዕ አድራጅ) ሁለቱም ወገኖች በሕይወት ሥጋ ያሉ ናቸው።

4.2 ሐዋርያ ጳውሎስ በሥጋ ሕይወት በነበረበት ጊዜ እንደ እርሱ በሥጋ ሕይወት ለነበሩት ግለት። ለምእመናን። ለአብያተ ክርስቲያናትም ይጻል ነበር። (መስተብቱዕ - ምልጃ ያቀርብ ነበር።) ሮሜ 1፡9-10! ኤፌ. 1፡16! ፊል. 1፡4! ቆላ. 1፡3-9! 2ኛ ጢሞ. 1፡2-3! ፊልሞ. 4፡5።

4.3 ይኸው ሐዋርያ የሚጻልዳቸው ምእመናን። አብያተ ክርስቲያናት ስለ እርሱና ስለ አገልግሎቱ እንዲጻልዩ (መስተብቱዕ እንዲያደርሱ) ያሳስብ ነበር። ሮሜ 15፡30! 2ኛ ቀሮ. 1፡11! ኤፌ. 6፡18-19! ፊል. 1፡19! ቆላ. 4፡3! 1ኛ ተሰ. 5፡25! 2ኛ ተሰ. 3፡11! ፊልሞና 22! ዕብ. 13፡18

4.4 ጳውሎስ ከቤተ ክርስቲያን ውጪ ያሉትን ሁሉ ተግባራቸውን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ እንዲያከናውኑ። ይድኑም ዘንድ የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንዲያስተውሉ ምልጃ ያቀርቡላቸው ዘንድ ክርስቲያኖችን አዟል። 1ኛ ጢሞ. 2፡1-4 እርሱም ይህን ኃላፊነት እንደተወጣ ገልጿል። ዮሐ. 26፡29

ሐዋርያው ወደ ጌታ መንግሥት ከመጠራቱ በፊት የመጀመሪያው የጌታ ሰማዕት እስጢፋኖስ በድንጋይ ተወግሮ ሞቶ ነበር! ነፍሱን ጌታ ሲቀበላት። ሥጋውን ግን ምዕመናን ተብረውት ነበር። ዮሐ. 7፡59-60! 8፡1-3 ለዚህም ጳውሎስ ምስክር ነበር። ዮሐ. 7፡58-59! 8፡3 እንዲሁም ይኸው ሐዋርያ ከተጠራ በኋላ የጲፕሪስ ወንድም ያዕቆብ ተሰይሮ (አንገቱን ተቆርጦ) ነበር። ዮሐ. 12፡1-2 በታሪክም እንደተገለጸው ጌታን በሥጋ የወለደችው ድንገል ማርያም። ጳውሎስ አብዛኛውን መልእክቶቹን ከመጻፉ በፊት በሞት ከዚህ ዓለም ተለይታ ነበር። የሐዲስ ኪዳን አማንያንን ጠቀሰን እንጂ ጳውሎስ ከላይ የተጠቀሰውን ማሳሰቢያ በጻፈበት ጊዜ የቅዱሳን አባት አብርሃምና ሌሎች የብሉይ ኪዳን አማንያን። ከአዲስ ኪዳን መግቢያም መጥምቁ ዮሐንስን ጨምሮ በዐጾደ ነፍስ መኖራቸውን አንዝነጋም። ሆኖም ፡-

እነዚህ ቅዱሳን ነፍሳት ይግልጻሉት ዘንድ አልጠየቁም! በሕይወት ሥጋ ያሉትን ብቻ ጸልዩልኝ አለ እንጂ። በሕይወት ሥጋ ላሉት ራሱ ሲጻልይና ሌሎችም ክርስቲያኖች እንዲጻልዩ ሲያሳስብ ለሞቱት ወገኖች ግን አልጸለየም። ሌሎችንም ይጻልዩ ዘንድ አላዘዘም።

ክርስቲያን በሕይወት ሥጋ ላሉት ቢጸልይ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው የመጻን እድል በፈታቸው ሰላላ ይህን እድል ይጠቀሙበት ዘንድ ጌታ እንዲረዳቸው መጸለይ አስፈላጊነት ይኖረዋል። በዐፀደ ነፍስ ያሉት ግን ቃሉን ሰምተው የመጻን እድል ያመለጣቸው በመሆኑ ስለ እነርሱ ለምን መጸለይ ያስፈልጋል? የቅዱሳን ግን ነፍሳት ቢሆን እንደ ኃጥአን ነፍሳት ሁሉ ከፀሐይ በታች በግደረገው ነገር የመካፈልን እድልና ችሎታን ያጡናቸው። የምድራውያንን ሰዎች ችግርና ልመና ሊያስተውሉ ይቅርና ከሞት በኋላ ልጆቻቸው ከብረው ወይም ደኸይተው እንደነበሩ እንኳ አያውቁም። ቀድሞ በምድር የነበሩበትን ሁኔታ ከማስታወስና አሁን ራሳቸው ያሉበትን ሁኔታ ከመረዳት በቀር ከሞት በኋላ የቤተሰባቸው ሁኔታ ተለውጦ እንደሆነ ወይም በዚያው ሁኔታ እየቀጠለ እንደሆነ አያዩም። አያውቁም። ኢዮ.14+20-22፤ መክ.9+4-6፤ ኢሳ.63+16። አሉና አለቃ በረጅሙ ተነፈሱ፤ ሆኖም የድካም ምልክት አልታየባቸውም።

5. «በእግዚአብሔር በኩል ሆኖ ሰዎችን መግለጽ አለ»። አሉ አለቃ በመቀጠልም «ከዚህ በላይ ከ4.1-4.4 የዘረዘርናቸው ምልጆች በሕይወት ሥጋ ያሉ ሰዎች እንደነበሩ በሕይወት ሥጋ ባሉ ሰዎች በኩል ሆነው እግዚአብሔርን ሲግልጹ ነው። በዚህኛው በአሁኑ ክፍል ግን በሕይወት ሥጋ ያሉ ሰዎች በእግዚአብሔር በኩል ሆነው በሕይወት ሥጋ ያሉ ሰዎችን ሲግልጹ፤ ሲለምኑ ይታያሉ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በፈጸመው የግስታረቅ አገልግሎት ምክንያትና በኩል እግዚአብሔር ሰዎችን ታርፏል። ሰውን ከእግዚአብሔር ያጣላው ኃጢአት መደምሰሱን በእግዚአብሔርና በሰው መካከል እርቅና ሰላም መውረዱን ጌታ ከትንሣኤው በኋላ ለደቀመዛሙርቱ አብስሯል። ሉቃ.24+36-47፤ ዮሐ.20+19-26፤ ኤፌ.2+11-18፤ ቆላ.1+20-22

በጌታ የተበሰረውን የእርቅና የሰላም አዋጅ የሰሙት ሐዋርያት ለተተኪዎች አስተላለፉት። ተያይዞም እኛ ዘንድ ደርሷል። የእግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን። ማቴ.28+18-20፤ ማር.16+8-19፤ 20፤ ሉቃ.1+1-4፤ 24-46-53፤ ዮሐ.1+1-8፤ ዕብ.2+3-4

ቤተ ክርስቲያንም ለ2ኛው ዓመታት ያህል ክርስቶስ በታላቅ ኃይልና ስልጣን ከሙታን ተለይቶ ተነሥቷል። ከእንግዲህ ሰላምና ደስታ ሆኗል፤ (ክርስቶስ ተንሥኦ እሙታን በዓቢይ ኃይል ወሥልጣን አግዐለልጻል፤ አስር ለሰይጣን እም ይለዘስ ኮነ ፍስሐ ወሰላም) በግሉት እያወጀች አለች። ጌታ የሰጣቸውን የእርቅ አዋጅ የያዙ አገልጋዮች ከሐዋርያት ጀምሮ በያለበት ይሰብካሉ። በእግዚአብሔር በኩልም ሆነው ሰዎችን እየግለጹ፤ እየለሙት ይገኛሉ። እግዚአብሔርም የዕርቅን ዐዋጅ ይዘው ከወጡ አስታራቂዎች ጋር ሆኖ (በእነርሱ በኩል) እኔ ይቅር ብያለሁ ኑ ታረቁኝ እያለ (በመግለጽ) በመለመን ላይ ይገኛል። 2ቆሮ.5+18-21።

ግስጋሽቢያ

1. ኃጢአት የግያውቀውን ልጄን ስለ እናንተ ኃጢአት ያደረግሁት እናንተ በእርሱ የኔ ጽድቅ እንድትሆኑ ነውኩ፤ በእኔ በኩል ይቅር ብያለሁ፤ የእርቅን አዋጅ ስሙና ኑ ታረቁኝ እያለ እግዚአብሔር በወንጌላውያን በኩል እየግለጸ ሳለ፤ አይ ልጅህ በፈፀመው ሥራ አልታረቅም ሌላ አስታራቂ እፈልጋለሁ ለግሏ ሰው እረ ምን መፍትሔ ይገኛል?

2. ከእግዚአብሔር ጋር ኑ ታረቁ ይሉ ዘንድ የእርቅን አዋጅ የሚያሰሙት በሕይወት ሥጋ ላሉት ኃጥአን ነው እንጂ በአፀደ ነፍስ ላሉ ኃጥአን አይደለም።

3. በሕይወት ሥጋ ላሉት ኃጥአንም የእርቅን አዋጅ የሚሰጡት ያው እንደነበሩ በሕይወት ሥጋ ያሉ ቅዱሳን ናቸው።

4. አንዳንድ ሰዎች ለክርክር የሚያመጡትን ሀሳብ እዚሁ እንመልከተው ሐዋርያት በ12ቱ ነገደ እሥራኤል ላይ ትፈርዳላችሁ ተብለዋልና እንዴት ማግለጽ አይችሉም? ይላሉ። ይህ የእስተዳዳሪነት ሹመት ሊሰጣቸው የታቀደው በዳገም ምጽአቱ እንደሆነ የሚገልጸውንና ተያይዞ የሚነበበውን ካለግስተዋል የሚነሳ ጥያቄ ነው። ማቴ.19+28፤ ሉቃ.22+30 ለማስረጃና ለማገናከቢያም፡-

- የመንግሥትን ሥልጣን ተቀብሎ ለመምጣት የሄደው መኳንን የሰጣቸውን መክሊት ምን ያህል እንዳራቡት አገልጋዮቹን የተቆጣጠራቸው የሾማቸውና የፈረደባቸው ሥልጣን መንግሥትን ተቀብሎ በተመለሰ ጊዜ ነበር። ማቴ.25+14-33፤ ሉቃ.19+12-27

- ጳውሎስ የተዘጋጀለትን አክሊል የሚረከበው በዚያን ቀን እንደሆነ ይናገራል 2ኛ ጢሞ.4+6-8

- እያንዳንዱ ክርስቲያን እንደ ሥራው ሽልግት የሚቀበልበት ቀን የጌታ ዳገም ምጽአት ነው። ዮሐ.17+30-31፤ 1ኛ ቆሮ.3+12-13

- ሃሬ ክርስቲያኖች የሚረዱት ነገር ቢኖር ከግንባላታቸው በፊትም ሆነ በኋላ ሕይወታቸው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ መሰወሩን ብቻ ነው።

- የተሰወረውም ሕይወታቸው በጌታ ዳገም ምጽአት ከጌታ ጋር ይገለጣል። 2ኛ ተሰ.1+5-10፤ 1ዮሐ.3+1-2፤ በቅዳሴ ሠለስቱ ምእትም «እንክርዳድ የሌለበት ስንዴ (ነጩ፣ ጥቁሩ ... በአንድነት) በአንዲት መዝገብ ውስጥ ይጨመራል። ለሁሉ እንደየሥራው እስከሚከፈለበት ጊዜ ድረስ የጻድቃን ነፍሳት በዚያች ይኖራሉ። በዚያም ይጠበቃሉ ስለግሏ ሃሬ ዋጋ እንደተከፈለ የሚሰበከው ትምህርት ዘግይቶ የበቀለ አረም እንደሆነ ይታወቃል። ስለዚህም ጻድቁት ሰማዕቱ እንደሞተ አክሊልና ሹመት ተሰጠው ግለት ዘበት ነው።

ወደ፡ገዱ፡ 10፡ ዞርስ፡

(ኅገዱ፡ 25፡ የዘረ፡)

1.3 በም.1፡5 «ናቡከደነፆር ኢኮንያንን ከማረከው በኋላ፡ የኢየሩሳሌምንም ወገኖች ከማረካቸው በኋላ፡ ወደ ባቢሎንም ከወሰዳቸው በኋላ፡ ሴዴቅያስ የብሩን ዕቃ አሠርቶ ከወርቁ ጋር ሰደደላቸው» ተብሏል።

ነገር ግን የይሁዳ ንጉሥ ዮአኪን ኢኮንያንን ከተማረከ በኋላ፡ ከለዳውያን በምትኩ ሴዴቅያስን እንግሠውት እንደነበረ እውቅ ነው። 2 ነገ. 24፡8-17። ሴዴቅያስም ስላመፀ ከለዳውያን እንደገና ወደ ይሁዳ ዘመቱ፤ በ11ኛው ዓመት ንጉሥ ሴዴቅያስን ማረኩት፤ ዓይኖቹን አውጥተውና በሰንሰለት አስረው ወደ ባቢሎን ወሰዱት፤ እስከ ዕለተ ሞቱም በወህኒ ቄዩ። 2ነገ.25፡6-7፤ ኤር.52፡8-11፤ ሕዝ.12፡10-13 ይህ ሴዴቅያስ ነው ንዋየ ቅድሳት ወደ ኢየሩሳሌም ላከ የተባለው።

ኢኮንያንም ቢሆን፡ (ዮአኪን ከሆነ) ከባቢሎን ወህኒ ቤት የወጣውና የንጉሠ ባቢሎን ተቀላቢ የሆነው ለ37 ዓመታት ከታሠረ በኋላ ነበረ፡ 2ነገ.25፡27-30፤ ኤር.52፡31-34። ከምርኮኞች ወገኖቹ ጋር እየተገናኘ ወደ ሀገሩ ደብዳቤ የመጽፍ ዕድል እውነት አግኝቶ ይሆን?

1.4 በ1፡8 «ይቺን መጽሐፍ በእግዚአብሔር ማደሪያ በቤተ መቅደስ አንብቧት አለ» ተብሏል። «የሞተውን አያ ይሉታል!» እየተባለ ይተረታል። ቤተ መቅደሱ ተቃጥሎ ስፍራው ወና እንደተደረገ የመጽሐፈ ባሮክ ደራሲ አላየም፤ አልሰማም ማለት ነው?

2. የግእዙና የእንግሊዝኛው መጽሐፈ ባሮክ

መጽሐፉ የተጻፈው በባቢሎን ከነበረው ባሮክ ከተባለ ሰው ነው። አማርኛው መጽሐፈ ባሮክ፡ ጸሐፊውን ኢየሩሳሌም የነበረ ሲያስመስለው ይህ ግን በባቢሎን የነበረ አድርጎታል፤ ምርኮኛው ንጉሥ ኢኮንያንና (ዮአኪን) ሌሎች ምርኮኞች በባቢሎን ሶዲ (ሱድ) በተባለ ወንዝ አጠገብ ሲሰበሰቡ ባሮክ ያዘጋጀውን ይህን መጽሐፍ አነበበላቸው። የሰሙትም አለቀሱ፤ ጾሙ ጸለዩ፤ ገንዘብም አዋጡ፤ ያዋጡትንም ገንዘብ እንዲሁም ቀደም ሲል ሴዴቅያስ፡ ያሠራውንና ናቡከደነፆር ከቤተ መቅደስ የወሰደውን ንዋየ ቅድሳት በይሁዳ ወደሚገኙት ካህናት ከደብዳቤ ጋር ላኩላቸው ይላል። በገንዘቡ ለመሥዋዕትና ለቅርባን የሚሆነውን እየገዙ፤ በተላኩላቸው ንዋየ ቅድሳት እንዲገለገሉበት፤ ስለ ንጉሥ ናቡከደነፆርና ስለ ልጁ ብልጣሶር ዕድሜና ስለ ምርኮኞቹ ኑሮ መቃናት ምሕላ እንዲደረግ ማሳሰቢያው እንደ መግቢያ ሆኖ በመጽሐፉ ቀርቧል። መጽሐፉም በኢየሩሳሌም በቤተ እግዚአብሔር እንዲነበብ ያሳስባል። ም.1፡1-14።

2.2 ደብዳቤው (መጽሐፉ) የያዘው

- ምርኮኞቹ ስለራሳቸውና ስለመላው ሕዝባቸው ኃጢአት ያደረጉት ኑዛዜ፤
- የእግዚአብሔርን ምሕረትና ይቅርታ የጠየቁበት ጸሎት፤
- ስለ ጥበብ ታላቅነት
- የእስራኤል ህዝብ ስለሚመሩበት መለኮታዊ ጥበቃ
- ስለ ወደፊቱ ተስፋ

Chire 58
CH

ሲሆን ምናልባት ይህን ደብዳቤ ከባቢሎን ይዞ ወደ ኢየሩሳሌም ያደረሰው ባሮክ ይሆን?

2.3 መቼም ኢየሩሳሌም በጠፋች በአምስተኛው ዓመት በናቡከደነፆር ዘመን መንግሥት የቤተ መቅደስ ዕቃዎች ወደ ኢየሩሳሌም ስለመመለሳቸውና ካህናቱ ሥርዓተ አምልኮ ስለመፈጸማቸው በመጽሐፈ ባሮክ የተጻፈው ታሪክ በእጅጉ ከእውነት የራቀ ነው። ምክንያቱም ፡-

አንደኛ ኢየሩሳሌም ስትደመሰስ፡ ቤተ መቅደሱ ሲቃጠል፡ ታዋቂና ባለሙያ ሰዎች ወደ ባቢሎን እንዲማረኩ ሲደረግ፤ ምድሪቱ ለ70 ዓመታት እንድታርፍ በእግዚአብሔር ተወስኖ የነበረ በመሆኑ ነውና ፋርሳዊ ቂሮስ ከመንገሡ በፊት የቤተ መቅደስ ዕቃ አልተመለሰም። 2ዜና. 36፡17-23፤ ዕዝ.1፡1-11።

ሁለተኛ - በፋርሳዊ ቂሮስ ዐዋጅ መሠረት ኢያሱና ዘሩባቤል ከምርኮኞች ወገኖቻቸው መካከል የመጀመሪያውን ተጓዥ ቡድን እየመሩ በፈራረሰችው የኢየሩሳሌም ከተማ ሲደርሱ መሠዊያ አላጋጠማቸውም። ይልቁን ይህን ለማድረግ መሠዊያ መሥራት ነበረባቸው። ዕዝራ 3፡1-3

አንባቢ ሆይ፡ በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጸ መለኮታዊ ራእይ ትምህርት፡ ተግሣፅ፡ ታሪክ እንዲናድ እየተደረገ ስለሆነ ምን መደረግ አለበት ብለው ያስባሉ? 2ጢሞ.4፡3-5።

መጽሐፍ ቅዱስ ከተረቶችና ከወጋ- ወግ ታሪኮች ተለይቶና በቅዱስ መጽሐፍነቱ ተጠብቆ እንዲኖር የማድረጉ ኃላፊነት የማን ነው? መዝ.(12)፡6፤ (18)፡30፤ (19)፡7፤ ምሳ.30፡5